ကြေးမုံ
The Mirror
၁၃၆၈ ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၁ ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့၊ (30-11-2006) (၅၁၅၇)

တံတားသစ်ကို စနစ်တကျ တိုးချဲ့တည်ဆောက်ရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ တံတားဟောင်းကို သက်မှတ်စည်းကမ်းများနှင့်အညီ အသုံးပြု

တံတားအင်ဂျင်နီယာမျိုးဆက်သစ်များ သင်ခန်းစာယူသင့်သည့် တည်ဆောက်ရေးဆိုင်ရာ မှတ်တမ်းမှတ်ရာများ ပြုစုထားခဲ့ရန်လို

နိုင်ငံတော်အကျိုး၊ ဒေသခံပြည်သူများ၏အကျိုးအတွက် တံတားကြီးကို သက်တမ်းကာလထက်ခေါပြီးရန်ကြိုးစား

ကြည့်ရှုစစ်ဆေး

နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒုတိယတပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၊ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်(ကြည်း) ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမောင်အေး ရန်ကုန်–သန်လျင်တံတားအမှတ်(၂) တည်ဆောက်ရေးစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးစဉ်။ (သတင်းစဉ်)

နေပြည်တော် နိုဝင်ဘာ ၂၉

ဧရာဝတီတိုင်း၌ ရောက်ရှိနေသည့် နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒုတိယတပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၊ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်(ကြည်း) ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မောင်အေးသည် နိုင်ငံတော် အေးချမ်း သာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီဝင်များဖြစ်ကြသည့် ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးခင်မောင်သန်းနှင့် ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးတင်အေး၊ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်(ရေ) ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးစိုးသိန်း၊ ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်(လေ) ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး မြတ်ဟိန်း၊ အစိုးရအဖွဲ့–အဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများ၊ နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီရုံးမှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်အတူ နိုဝင်ဘာ ၂၈ ရက် မွန်းလွဲ ၁ နာရီတွင် လေယာဉ်ဖြင့် ပုသိမ်မြို့မှ ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်ရှိသည်။

ရန်ကုန်–သန်လျင်တံတားအမှတ်(၂)

ထို့နောက် ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမောင်အေးနှင့် အဖွဲ့ဝင်များသည် ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတံတား ဆောက်လုပ်ရေးစီမံကိန်း အထူးအဖွဲ့(၁)က တာဝန်ယူ တည်ဆောက်လျက်ရှိသည့် ရန်ကုန်–သန်လျင် တံတားအမှတ်(၂)သို့ ရောက်ရှိကြရာ စီမံကိန်းရှင်းလင်းဆောင်၌ ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်စောထွန်းက ရန်ကုန်–သန်လျင်တံတားအမှတ်(၂) တည်ဆောက်ရေးစီမံကိန်း စတင်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့မှု၊ ချဉ်းကပ်တံတားများနှင့် ပင်မတံတားအမျိုးအစားများနှင့်တည်ဆောက်ပြီးစီးမှု၊ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၌ သံချောင်း၊ ဘိလပ်မြေ၊ သဲ၊စက်သုံးဆီ စသည့် ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ သုံးစွဲခဲ့မှု အခြေအနေများကို ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။

ဆက်လက်၍ ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း တံတားဦးစီးမှ အင်ဂျင်နီယာမှူးကြီး(တံတား) ဦးစိန်မောင်က ရန်ကုန်–သန်လျင်တံတား အမှတ်(၂) ပင်မတံတား၊ ချဉ်းကပ်တံတားနှင့် လမ်းများ တည်ဆောက်နေမှု အခြေအနေများ၊ လုပ်ငန်းပြီးစီးမှုအခြေအနေများကို မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများ၊ ပုံစံကားချပ်များဖြင့် ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။ **စာမျက်နှာ ၃ ကော်လံ ၁ သို့** ❖

နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက်(၄)ရပ်

✻ နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာ အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး
✻ အမျိုးသား ပြန်လည်စည်းလုံး ညီညွတ်ရေး
✻ ခိုင်မာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ် ဖြစ်ပေါ်လာရေး
✻ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်နှင့်အညီ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ် တစ်ရပ် တည်ဆောက်ရေး

စီးပွားရေးဦးတည်ချက်(၄)ရပ်

✻ စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေး ကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
✻ ဈေးကွက် စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာရေး
✻ ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများ ဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
✻ နိုင်ငံတော် စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး

လူမှုရေးဦးတည်ချက်(၄)ရပ်

✻ တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တ မြင့်မားရေး
✻ အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ် မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး
✻ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး
✻ တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး

အမျိုးသားညီလာခံ စုံညီအစည်းအဝေးသို့ တင်ပြသော အကြံပြုတင်ပြချက်စာတမ်းများကို ဆက်လက်ဖော်ပြသွားပါမည်

ရန်ကုန် နိုဝင်ဘာ ၂၉

ရန်ကုန်တိုင်း မှော်ဘီမြို့နယ် ညောင်နှစ်ပင်စခန်း၌ ၂၀၀၆ခုနှစ် နိုဝင်ဘာ ၂၈ ရက်တွင်ကျင်းပခဲ့သော အမျိုးသားညီလာခံ စုံညီ အစည်းအဝေး၌ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်မည့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းအခန်း၊ နိုင်ငံရေးပါတီများအခန်းနှင့် အရေးပေါ်ကာလဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအခန်းတို့အတွက် ချမှတ်သင့်သည့် အသေးစိတ်အခြေခံရမည့်မူများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသားညီလာခံ စုံညီအစည်းအဝေးသို့တင်ပြသည့် နိုင်ငံရေးပါတီများမှကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့မှ ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်ကြသော လားဟူအမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီမှ ဦးကျာရှိး ဖတ်ကြားတင်ပြသည့် လားဟူ အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ၏ **စာမျက်နှာ ၃ ကော်လံ ၁ သို့** ❐

နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပေါ်ပေါက်ရေးသည် မြန်မာနိုင်ငံသားအားလုံး၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။

ကြေးမုံ The Mirror

၁၀–၁၁–၂၀၀၆ (ကြာသပတေးနေ့)

ပြည်သူ့သဘောထား

★ ပြည်ပအားကိုးပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
★ နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
★ နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
★ ပြည်တွင်း ပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ။

အဆင့်မြင့်စက္ကူနှင့်ပျော့ဖတ်များ တိုးမြှင့်ထုတ်လုပ်

ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သည့် နိုင်ငံတော်ဖြစ်ထွန်းလာရေး ကြိုးပမ်းဖော်ဆောင်လျက်ရှိရာတွင် စက်မှုကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အတွက် ပြည်တွင်းရှိသယံဇာတစွမ်းအားနှင့် နိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားများ၏ စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များကို စုစည်းရယူ ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

နိုင်ငံတော်ပိုင် စက်မှုလုပ်ငန်းကြီးများ၏ စွမ်းဆောင်မှုအရည်အသွေးကို မြှင့်တင်ပေးပြီး စက်မှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့တည်ဆောက်ပေးလျက်ရှိသည်။ ယခုအခါ သွင်းကုန် အစားထိုးစက်ရုံများ၊နည်းပညာအဆင့်မြင့် စက်ရုံများနှင့် ပြည်သူများ၏ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့် စက်ရုံသစ် အများအပြားကို တွေ့မြင်နေရပြီဖြစ်သည်။

ဧရာဝတီတိုင်း သာပေါင်းမြို့နယ် လေ့ကြီးတက်ကျေးရွာအနီးတွင် အမှတ်(၁)စက်မှုဝန်ကြီးဌာနက တည်ဆောက်ထားသော တစ်နေ့တန် ၂၀၀ စက္ကူနှင့်ပျော့ဖတ်စက်ရုံ(သာပေါင်း)ကို ၂၀၀၅ ခုနှစ် မေလ ၁၄ ရက်နေ့က ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ စက္ကူနှင့် ပျော့ဖတ်စက်ရုံကို ပျော့ဖတ်တစ်နေ့တန် ၂၀၀ ထုတ်လုပ်နိုင်ရေး၊ အရည်အသွေး ကောင်းမွန်သည့် အဆင့်မြင့်စက္ကူများ ထုတ်လုပ်၍ပြည်တွင်းလိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းသွားရေးတို့အတွက် အဓိကရည်ရွယ်ထုတ်လုပ်လျက်ရှိသည်။

အဆိုပါစက္ကူပျော့ဖတ်စက်ရုံနှင့်အတူ တစ်နေ့တန် ၅၀ အဆင့်မြင့်စက္ကူစက်ရုံ၊ တစ်နေ့တန် ၆၀ သတင်းစာစက္ကူ စက်ရုံစီမံကိန်းတို့ကိုလည်း ဆက်လက်ထူထောင်လျက်ရှိရာ အဆင့်မြင့်စက္ကူနှင့် သတင်းစာစက္ကူ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့်အပြင် ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းသစ်များ ပေါ်ထွက်လာရေးနှင့် စက္ကူထုတ်လုပ်သည့် နည်းပညာရရှိရေး အကျိုးရလဒ်ကောင်းများလည်း ဖြစ်ထွန်းရရှိလာမည်ဖြစ်သည်။

စက္ကူနှင့် ပျော့ဖတ်စက်ရုံ(သာပေါင်း)တွင် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများအဖြစ် ဝါး၊ နေလှန်းဆားနှင့် ထုံးကျောက်တို့ကို အဓိကသုံးစွဲလျက်ရှိရာ ကုန်ကြမ်းများ လွယ်လင့်တကူ သယ်ယူစုဆောင်းထားရှိရေး၊ စက်မှုကုန်ကြမ်းများ လုံလောက်ရေးအတွက် ဝါးနှင့် သစ်တောစိုက်ခင်းများ တည်ထောင်စိုက်ပျိုးရေးတို့ကိုလည်း အလေးထား ဆောင်ရွက်သွားကြရမည်ဖြစ်သည်။

စက်မှုကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် နိုင်ငံပိုင်စက်ရုံများ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုတိုးမြှင့်ရေး၊ သွင်းကုန်အစားထိုး ကုန်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်နိုင်ရေး ရည်မှန်းချက်ဖြင့် စက်ရုံအသစ်များကို တိုးချဲ့တည်ဆောက်လျက်ရှိချိန်တွင် အဆင့်မြင့်စက္ကူနှင့် ပျော့ဖတ်စက်ရုံများမှ ကုန်ပစ္စည်းများ စက်စွမ်းအားပြည့် တိုးမြှင့်ထုတ်လုပ်နိုင်သည်နှင့်အမျှ ပြည်တွင်းလိုအပ်ချက်ကိုဖြည့်ဆည်းပေးသွားနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ။

ဆန်ပါလေ

☆ လောကသည် လျှော့သက်နိမ့်ဆင်းနေ၏။
လောကနှင့်ရော၍ မလျှော့သက်ပါစေနှင့်။
☆ လောကသည် လျှော့သက်နိမ့်ဆင်းနေ၏။
လောကအရှုပ်နှင့်ရော၍ မဆုတ်ယုတ်ပါစေနှင့်။
☆ လောကသည် အစုန်ရေကြော၌ ဒလဟောမျောနေ၏။
လောကကိုလှန်၍ ဆန်တက်ပါလေ။

ဘဒ္ဒန္တ မာနိတသိရီဘိဝံသ

(သာသနာရေး)

အလိုတော်ပြည့် ဗုဒ္ဓပူဇနိယ အစိဌာန်ပြုပွဲတော်

ရန်ကုန် နိုဝင်ဘာ ၂၉

မန္တလေးတိုင်း ပုဂံ–ညောင်ဦးမြို့နယ်ရှိရှေးဟောင်းအလိုတော်ပြည့်ဗုဒ္ဓပူဇနိယ အဓိဌာန်ပြုပွဲတော်ကို သစ်သီးငါးထောင်၊ ပန်းငါးထောင်၊ ဆွမ်းငါးထောင်၊ ဆီမီးငါးထောင်၊ ရေချမ်းငါးထောင်တို့ဖြင့်ပူဇော်မည်။ (၁၃၆၈ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၄ ရက်) ၃–၁၂–၂၀၀၆ (တနင်္ဂနွေနေ့) ညနေ ၃ နာရီတွင် အလိုတော်ပြည့် ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးအား ပုဂံ–ညောင်ဦးမြို့တွင်းသို့ လှည့်လည် အပူဇော်ခံကြွရောက်ပြီး ည ၆နာရီတွင် အဓိဌာန်ပြုခြင်းကို အကြိုကျင်းပ၍ (၁၃၆၈ ခုနှစ်၊ နတ်တော်လပြည့်) ၄–၁၂–၂၀၀၆(တနင်္လာနေ့) နံနက်၇နာရီတွင် အလိုတော်ပြည့် ဗုဒ္ဓပူဇနိယ အဓိဌာန်ပြုပွဲတော်အား ကြွရောက်လာကြသော စေတနာရှင် အလှူရှင်အပေါင်းတို့က လှူဒါန်းထားသော သစ်သီး၊ ဆွမ်း၊ ပန်း၊ ရေချမ်း၊ ဆီမီးတို့အား ဆက်ကပ်လှူဒါန်း အဓိဌာန်ပြုခြင်း အခမ်းအနားကို ပြုလုပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ရပ်ဝေးရပ်နီးရှိတပည့်ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမများနှင့် စေတနာရှင် အလှူရှင်အပေါင်းတို့အား ဂေါပကအဖွဲ့က အသိပေးဖိတ်ကြားထားကြောင်း သိရသည်။

(ကြေးမုံ)

မြန်မာ့ရုပ်မြင်သံကြားအစီအစဉ်

၁၀–၁၁–၂၀၀၆ (ကြာသပတေးနေ့)

နံနက်ပိုင်း

၇:၀၀	၁။	**ကျေးဇူးရှင် မင်းကွန်းဆရာတော်ကြီး နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ အကျိုးတော်ဆောင်ချုပ်၊ အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု၊ အဘိဓဇ အဂ္ဂမဟာ သဒ္ဓမ္မ ဇောတိက၊ တိပိဋကဓရ၊ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ပရိတ်တရားတော်**
၇:၂၅	၂။	ကျန်းမာဖို့အတူကစားစို့
၇:၃၀	၃။	နံနက်ခင်းသတင်း
၇:၄၀	၄။	သံသာချိုအေးမင်္ဂလာတေး
၇:၅၅	၅။	ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားရိုးရာအက
၈:၀၅	၆။	အရေးပြိုင်ပွဲ
၈:၁၅	၇။	အကပဒေသာ
၈:၂၅	၈။	ဝန်ဖိုက်ချောင်းတံတား
၈:၃၀	၉။	International News.
၈:၄၅	၁၀။	Let's Go.
၉:၀၀	၁၁။	အစီအစဉ်ပြီး၏။

ညပိုင်း

၄:၀၀	၁။	စစ်ချီတေး၊စစ်သည်တေး
၄:၁၅	၂။	မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ရှင်သန်ထက်မြက်ရေးတေးများ
၄:၃၀	၃။	English For Everyday Use.
၄:၄၅	၄။	အဝေးသင်တက္ကသိုလ် ပညာရေး ရုပ်မြင်သံကြားသင်ခန်းစာ ပထမနှစ်(သတ္တဗေဒအထူးပြု) (သတ္တဗေဒ)
၄:၅၅	၅။	ချစ်စရာ့အရွယ်ကကြိုးသွယ်
၅:၁၀	၆။	လက်ဆင့်ကမ်းပေးဂီတတေး
၅:၂၀	၇။	**"အဲဒီမှာစတွေ့တာပဲ" (မင်းအုပ်စိုး၊ ငှက်ပျောကြော်၊ မြတ်ကေသီအောင်၊ နှင်းဝတ်ရည်သောင်း) (ဒါရိုက်တာ–မင်းအုပ်စိုး)**
၅:၃၀	၈။	တေးဂီတအစီအစဉ်
၅:၄၅	၉။	ကြယ်ပွင့်များရဲ့ ရင်ခုန်သံ
၆:၀၀	၁၀။	ညနေခင်းသတင်း
၆:၃၀	၁၁။	မိုးလေဝသအခြေအနေ
၆:၃၅	၁၂။	သီရိဂေဟာ
၇:၀၀	၁၃။	မှုဟန်သွယ်သွယ်ဆိုကြမယ်
၇:၁၅	၁၄။	**နိုင်ငံခြားဇာတ်လမ်းတွဲ "အချစ်ဆိုသည်မှာ" (အပိုင်း–၁)**
၈:၀၀	၁၅။	ပြည်တွင်းသတင်း
	၁၆။	နိုင်ငံတကာသတင်းများ
	၁၇။	မိုးလေဝသအခြေအနေ
	၁၈။	လပတ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒ ခန့်မှန်းချက်
	၁၉။	**နိုင်ငံခြားဇာတ်လမ်းတွဲ "ရေသူမလေးပထမချစ်ပုံပြင်" (အပိုင်း–၂၁)**
	၂၀။	နောက်တစ်နေ့အစီအစဉ်
	၂၁။	အစီအစဉ်ပြီး၏။

MRTV-4 ရုပ်မြင်သံကြားအစီအစဉ်

၁၀–၁၁–၂၀၀၆ (ကြာသပတေးနေ့)

၇:၀၀	MRTV-4 အဖွင့် Logo၊ ယနေ့အစီအစဉ်
၇:၀၅	ပွင့်လင်းရာသီမှာဆင်နွဲ့ စက်မှု(၁)ဈေးရောင်းပွဲ
၇:၂၅	တေးဂီတအစီအစဉ်
၇:၃၀	ယနေ့ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာ
၇:၄၀	တေးဂီတအစီအစဉ်
၇:၄၅	နည်းပညာစွမ်းဖြင့်နိုင်ငံ့ဂုဏ် မြှင့်မည့်မြန်မာနိုင်ငံ အင်ဂျင်နီယာအသင်း (အပိုင်း–၂)
၈:၁၅	တေးဂီတအစီအစဉ်
၈:၂၀	Music Gallery (ဘိုဖြူ–ပြည့်စုံပါစေ)
၈:၅၀	ပြည်တွင်းသတင်းအကျဉ်း
၉:၀၀	ပျိုမေတို့လှစေဖို့(အပိုင်း–၁)
၉:၁၅	တေးဂီတအစီအစဉ်
၉:၂၀	နိုင်ငံတကာသတင်းအကျဉ်း
၉:၂၅	ရောင်ပြန်မေတ္တာဖူးပွင့်ဝေဆာနှင်းဆီကုန်းဘိုးဘွားရိပ်သာ
၉:၄၀	မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက်
၉:၄၅	ပြည်တွင်းအနုပညာရေးရာ
၁၀:၀၅	တေးဂီတအစီအစဉ်
၁၀:၁၀	ပြည်တွင်းသတင်းအကျဉ်း
၁၀:၂၀	မောင်မြန်မာလျှပ်စစ်စက်ဘီး (ရီဝေယံ၊ပုလဲဝင်း)
၁၀:၂၅	နိုင်ငံတကာသတင်းအကျဉ်း
၁၀:၃၀	Ecotourism ဆွဲဆောင်ဖို့ သဘာဝကို ထိန်းသိမ်းစို့ ဖိုးကျားဆင်စခန်း (အပိုင်း–၁)
၁၀:၅၀	တေးဂီတအစီအစဉ်
၁၀:၅၅	ငွေကြယ်ပွင့်တို့၏ဖြစ်တည်မှု (စည်သူလွင်နှင့် သူ၏အနုပညာခရီး)
၁၁:၄၀	တေးဂီတအစီအစဉ်
၁၁:၄၅	မြန်မာစာ၊ မြန်မာစကား(၈)
၁၂:၀၀	MRTV-4 အပိတ် Logo

အထက်ပါ ၅ နာရီစာ အစီအစဉ်များကို ည ၁၁ နာရီအထိ သုံးကြိမ်ဆက်တိုက် ထုတ်လွှင့်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

မြဝတီရုပ်မြင်သံကြားအစီအစဉ်

၁၀–၁၁–၂၀၀၆ (ကြာသပတေးနေ့)

နံနက်ပိုင်း

၇:၀၀	၁။	မြဝတီအဖွင့်
၇:၀၅	၂။	အဖွင့်သီချင်း
၇:၁၀	၃။	မျိုးချစ်တပ်မတော်
၇:၁၅	၄။	မြန်မာပြည်တစ်ဝန်း ရောင်စုံမှတ်တမ်း
၇:၃၀	၅။	မြန်မာသံစဉ်ချိုနားဝင်
၇:၄၅	၆။	မြန်မာ့ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု အဆို၊ အက၊ အရေး၊ အတီး ပြိုင်ပွဲအစီအစဉ်
၇:၅၀	၇။	သာယာသီကြွေးခေတ်ဆန်းတေး
၇:၅၅	၈။	ဖွံ့ဖြိုးသာယာပြည်မြန်မာ
၈:၀၀	၉။	မြဝတီရုပ်မြင်သံကြားသတင်း
၈:၁၀	၁၀။	ဖွံ့ဖြိုးသာယာပြည်မြန်မာ
၈:၁၅	၁၁။	အပိတ်နှုတ်ဆက်စကား
၈:၁၆	၁၂။	ပြီးပါပြီ။

ညပိုင်း

၄:၀၀	၁။	မြဝတီအဖွင့်
၄:၀၅	၂။	အဖွင့်သီချင်း
၄:၁၀	၃။	လက်စွမ်းပြဟန်ဂီတသံ
၄:၁၅	၄။	ရင်ခုန်စီးဆင်းအချစ်သီချင်း
၄:၃၅	၅။	နားဝင်ငြိမ့်စီးသီချင်းကြီး
၄:၅၅	၆။	မျိုးချစ်တပ်မတော်
၅:၂၅	၇။	မြန်မာသံစဉ်ချိုနားဝင်
၅:၄၀	၈။	သာယာသီကြွေးခေတ်ဆန်းတေး
၆:၀၀	၉။	မြဝတီရုပ်မြင်သံကြားသတင်း
၆:၁၀	၁၀။	နိုင်ငံတကာသတင်း
၆:၂၀	၁၁။	မိုးလေဝသသတင်း
၆:၃၀	၁၂။	လျှပ်တစ်ပြက်ရိုက်ချက်
၆:၃၅	၁၃။	လှုပ်လှုပ်ရှားရှားပုံရိပ်များ
၇:၀၀	၁၄။	**ရသစုံလင်ရုပ်မြင်ဇာတ်လမ်း "ကျေးတောသူ" (အပိုင်း–၅)**
၈:၀၀	၁၅။	မြဝတီရုပ်မြင်သံကြားသတင်း
	၁၆။	ဖွံ့ဖြိုးသာယာပြည်မြန်မာ
	၁၇။	ယနေ့ညအတွက်မြဝတီ၏ တေးလက်ဆောင်
	၁၈။	**ရသစုံလင်ရုပ်မြင်ဇာတ်လမ်း "နောက်ဆုံးပစ်မှတ်" (အပိုင်း–၁၁)**
	၁၉။	သင့်အတွက်မနက်ဖြန်
	၂၀။	အပိတ်နှုတ်ဆက်စကား
	၂၁။	ပြီးပါပြီ။

အင်ဒိုနီးရှားစီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှုန်းပိုမိုမြင့်တက်မည် ၂၀၀၇ခုနှစ်တွင် ၆ရာခိုင်နှုန်းရှိမည်ဟုမျှော်မှန်း

ဂျာကာတာ နိုဝင်ဘာ ၂၈

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးသည် လာမည့်နှစ်တွင် ၆ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်လာမည်ဟု မျှော်မှန်းကြောင်း၊ သို့ရာတွင်စီးပွားရေးရည်မှန်းချက် ပြည့်မီနိုင်ရန် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းသွားရန် လိုအပ်ကြောင်းသတင်းတစ်ရပ်၌ ဖော်ပြထားသည်။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်းနှင့် အတိုးနှုန်းကျဆင်းပြီး စားသုံးမှုပမာဏ များပြားလာကာ ပြည်တွင်းဝယ်လိုအား တိုးတက်လာမည်ဖြစ်ကြောင်း အေအန်ဇက်ဘဏ်၏ နိုင်ငံတကာစီးပွားရေးပညာရှင် အာမိုင်အော်စတာက ပြောကြားသည်။

ပြည်တွင်းဝယ်လိုအား တိုးတက်လာမှုနှင့်အတူ ဂျီဒီပီတိုးတက်မှုနှုန်းမှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် ၆ ရာခိုင်နှုန်းရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်ကို အော်စတာက ပြောကြားသည်။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးသည် ယခုနှစ်တွင် ၅ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်မည်ဟု အစိုးရအဖွဲ့က မျှော်မှန်းထားသည်။ လာမည့်နှစ်တွင်လည်း စီးပွားရေး ၆ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်မည်ဟု အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ ဗဟိုဘဏ်က ခန့်မှန်းထားသော်လည်း ဘဏ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် ပြဿနာများရှိသည့်အတွက် မျှော်မှန်းထားချက်များမှာ လွဲချော်မှုလည်း ရှိနိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။ စားသုံးမှုပမာဏသည် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ ဂျီဒီပီတွင် ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ပါဝင်ပြီး ကျန် ၄၀ရာခိုင်နှုန်းမှာ ပြည်ပပို့ကုန်နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတို့မှ ဖြစ်ကြောင်းသိရသည်။

အမ်အင်အေ၊ဆင်ဟွာ။

အီရတ်၌ ကန်တပ်ဖွဲ့ဝင်နှစ်ဦးသေဆုံး

ဘဂ္ဂဒက် နိုဝင်ဘာ ၂၈

အီရတ်နိုင်ငံတွင် လွန်ခဲ့သည့် ရက်သတ္တပတ်အတွင်း တိုက်ခိုက်မှုနှစ်ခုဖြစ်ပွားခဲ့စဉ် အမေရိကန်တပ်ဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးနှင့် မရိန်းတပ်ဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးတို့ သေဆုံးခဲ့ကြောင်း အမေရိကန်စစ်ဘက်က တနင်္လာနေ့တွင် ပြောကြားသည်။

အမှတ် (၈၉) စစ်ရဲတပ်ဖွဲ့မှ တပ်ဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး စီးနင်းလိုက်ပါလာသည့် မော်တော်ယာဉ်သည် ဘဂ္ဂဒက်မြို့ အရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် စနေနေ့ည ၈ နာရီက လမ်းဘေးဗုံးဖောက်ခွဲခံရကြောင်း၊ အဆိုပါတပ်ဖွဲ့ဝင်မှာ ရရှိသည့် ဒဏ်ရာဖြင့် သေဆုံးခဲ့ကြောင်း စစ်ဘက်ကြေညာချက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

အမ်အင်အေ၊ဆင်ဟွာ။

နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒုတိယတပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၊ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်(ကြည်း) ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမောင်အေးအား ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်စောထွန်း ရန်ကုန်-သန်လျင် တံတားအမှတ်(၂) တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရှင်းလင်းတင်ပြစဉ်။ (သတင်းစဉ်)

ရန်ကုန်-သန်လျင် တံတားအမှတ်(၂)ကြီး တည်ဆောက်ပြီးပါက ပို့ကုန်-သွင်းကုန်များ ပိုမိုလွယ်ကူစွာ သယ်ယူပို့ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်

❖ **ရှေ့ဖုံးမှ**

ယင်းနောက် ရန်ကုန်တိုင်း အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ရန်ကုန်တိုင်းစစ်ဌာနချုပ် တိုင်းမှူး ဗိုလ်မှူးချုပ်လှဌေးဝင်းက တည်ဆောက်ပြီးသော ရန်ကုန်-သန်လျင် တံတားအမှတ်(၁)သည် ရထား-ကား ဒွန်တွဲအသုံးပြုသော တံတားဖြစ်ပြီး ယာဉ်သွားလမ်းကျဉ်းသည့်အပြင် ဝန်လေးမော်တော်ယာဉ်များ ဖြတ်သန်းအသုံးပြုရေးအတွက် အကန့်အသတ်ရှိပါကြောင်း။

ရန်ကုန်-သန်လျင် အမှတ်(၂)တံတားကြီးကို တည်ဆောက်ပြီးပါက ပို့ကုန်-သွင်းကုန်များကို ပိုမိုလွယ်ကူစွာ သယ်ယူပို့ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း။

တံတားတည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၌ ရန်ကုန်တိုင်းက လိုအပ်သည်များကို ပံ့ပိုးကူညီဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါကြောင်းဖြင့် ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။

ဆက်လက်၍ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးမြင့်ဆွေက သီလဝါဆိပ်ကမ်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ရန်ကုန်-သန်လျင် အမှတ်(၂)တံတား တည်ဆောက်မှုအခြေအနေတို့ကို ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။

ရှင်းလင်းတင်ပြချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမောင်အေးက မှာကြားရာတွင် ယခုတည်ဆောက်လျက်ရှိသော မြစ်ကူးတံတားကြီးသည် ခြောက်လမ်းသွား မော်တော်ကားတံတားကြီးဖြစ်၍ တည်ဆောက်ရာ၌ လုပ်ငန်းပမာဏကြီးမားကြောင်း။

ဝန်တန်ချိန် များပြားသော ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောများ ကပ်နိုင်အောင် သီလဝါဆိပ်ကမ်း ဖွံ့ဖြိုးရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သကဲ့သို့ ဝန်လေးကုန်တင်ယာဉ်များအတွက် ယခုတံတားကြီးကို တည်ဆောက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း။

တံတားသစ်ကို စနစ်တကျ တိုးချဲ့တည်ဆောက်ရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ တံတားဟောင်းကိုလည်း သတ်မှတ်ထားသည့် စည်းကမ်းများနှင့်အညီ အသုံးပြုသွားရန်လိုကြောင်း။

နောင်ပေါက်ဖွားလာမည့် တံတားအင်ဂျင်နီယာ မျိုးဆက်သစ်များအနေဖြင့် မိမိတို့လက်ထက်၌ တည်ဆောက်ခဲ့ပြီးသော တံတားများ၏ တည်ဆောက်မှုအခြေအနေနှင့်သင်ခန်းစာယူသင့်သည့် နည်းပညာအတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသိရှိ ပညာတိုးပွားနိုင်အောင် ဆောက်လုပ်ရေးဆိုင်ရာများကို စနစ်တကျမှတ်တမ်းမှတ်ရာများ ပြုစုထားရှိခဲ့ကြရန်လိုကြောင်း။

တံတားကြီး ပတ်ဝန်းကျင်၌ ရေတိုက်စားမှု၊ ရေကြောင်းပြောင်းလဲမှုများ မဖြစ်ပေါ်ရအောင် အမြဲသတိထား လေ့လာစိစစ်နေရန်လိုကြောင်း။

နိုင်ငံတော်အကျိုး၊ ဒေသခံပြည်သူများ၏ အကျိုးအတွက် တံတားကြီးကို သတ်မှတ်ကာလထက် တတ်နိုင်သမျှ စောပြီးအောင် ကြိုးစားကြစေလိုကြောင်း မှာကြားသည်။

ထို့နောက် ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမောင်အေးနှင့် အဖွဲ့ဝင်များသည် ရန်ကုန်ဘက်ကမ်း ချဉ်းကပ်တံတားတည်ဆောက်ပြီးစီးမှုများ၊ ပင်မတံတား တည်ဆောက်ပြီးစီးမှုအခြေအနေများကို လည်းကောင်း၊ ပင်မတံတား ရေလယ်တိုင် P7နှင့် P8 ကြား၌ ကြိုတင်အားဖြည့် ကွန်ကရစ်ရက်မ တပ်ဆင်နေမှု အခြေအနေများကို လည်းကောင်း ကြည့်ရှုစစ်ဆေးကြသည်။

ရန်ကုန်-သန်လျင် တံတားအမှတ်(၂)ကို ယာဉ်သွားလမ်းအကျယ် ၇၂ပေရှိ ခြောက်လမ်းသွားတံတားကြီးအဖြစ် တည်ဆောက်နေခြင်းဖြစ်သည်။

တံတားအပေါ်ထည်မှာ သံကူကွန်ကရစ်+ကြိုတင်အားဖြည့် ကွန်ကရစ် အမျိုးအစားဖြစ်ပြီး အောက်ထည်မှာ သံကူကွန်ကရစ် အမျိုးအစားဖြစ်သည်။

တံတား၏ စုစုပေါင်း အရှည်မှာ ပေ ၄၅၄၀ ဖြစ်သည်။ တံတားအောက် ရေလမ်း ကင်းလွတ်နယ်မှာ အကျယ်ပေ ၁၃၀ နှင့် အမြင့် ၁၈ ပေဖြစ်သည်။ ယာဉ်တစ်စီးချင်း ၇၅တန် ခံနိုင်ဝန်ရှိသည့် တံတားကြီးအဖြစ် တည်ဆောက်နေခြင်းဖြစ်သည်။

ယခုအခါ ရန်ကုန်ဘက်ကမ်း ချဉ်းကပ်တံတား တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ ၉၀ရာခိုင်နှုန်း၊ သန်လျင်ဘက်ကမ်း ချဉ်းကပ်တံတား တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ ၈၅ရာခိုင်နှုန်း၊ ပင်မတံတား တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ ရာခိုင်နှုန်း ၇၀ ပြီးစီးနေပြီး စီမံကိန်းတစ်ခုလုံးအနေဖြင့် ၈၂ရာခိုင်နှုန်း ပြီးစီးနေပြီဖြစ်သည်။

ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမောင်အေးနှင့် အဖွဲ့ဝင်များသည် ရောဝတီတိုင်း၏ တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့်ရန်ကုန်-သန်လျင်တံတား အမှတ်(၂) တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီး ယနေ့ နံနက်ပိုင်းတွင် လေကြောင်းခရီးဖြင့် နေပြည်တော်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိကြသည်။ (သတင်းစဉ်)

နိုင်ငံတော်၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးကဏ္ဍ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲသို့ တက်ရောက်လာကြသည့် ပြည်တွင်းပြည်ပ သတင်းစာဆရာများ၊ စာနယ်ဇင်းဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ မေးမြန်းချက်များကို သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များက ပြန်လည်ရှင်းလင်းပြောကြား

နေပြည်တော် နိုဝင်ဘာ ၂၉

နိုင်ငံတော်၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးကဏ္ဍဆောင်ရွက်ချက်များနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲကို ယနေ့နံနက် ၉ နာရီခွဲတွင်နေပြည်တော်ရှိ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးရုံး စုဝေးခန်းမ၌ကျင်းပရာ မြန်မာနိုင်ငံ နိုင်ငံခြားသတင်းထောက်များအသင်းဥက္ကဋ္ဌ ဦးစဝ်ကိုင်ဖ၊ အတွင်းရေးမှူး ဦးသစ္စာလှထွေးနှင့် အသင်းဝင်သတင်းထောက်များ၊ ပြည်တွင်းမဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ်တိုက်များမှ စာတည်းအဖွဲ့ဝင်များနှင့် သတင်းထောက်များ တက်ရောက်သတင်းရယူကြသည်။

အဆိုပါသတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် ပြည်တွင်းပြည်ပသတင်းစာဆရာများ၊ ပြည်တွင်းဂျာနယ်မဂ္ဂဇင်းတိုက်များမှ တာဝန်ရှိသူများက ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဒေါက်တာကျော်မြင့်၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဒေါက်တာချမ်းငြိမ်း၊ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီးဦးကျော်စိုးနှင့် မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ရဲချုပ် ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ရီတို့၏ ရှင်းလင်းပြောကြားချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊ အခြားသိရှိလိုရာကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း မေးမြန်းကြရာ ယင်းမေးမြန်းချက်များကို တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များက ပြန်လည်ရှင်းလင်းပြောကြားကြသည်။

(အဆိုပါ မေးမြန်းချက်များနှင့် ရှင်းလင်းပြောကြားချက်များကို ဆက်လက်ဖော်ပြသွားပါမည်။)

ထို့နောက်သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲသို့ တက်ရောက်လာကြသော နိုင်ငံခြားသံရုံးများမှသံတမန်များ၊ ကုလသမဂ္ဂလက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းများမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ပြည်တွင်း ပြည်ပသတင်းစာဆရာများနှင့်စာနယ်ဇင်းများမှ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် ခင်းကျင်းပြသထားသော နိုင်ငံတော်၏ ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကဏ္ဍ၌ နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲ၏လမ်းညွှန်ချက် (၅)ချက်၊ ပညာရေးမျှော်မှန်းချက်၊ ပညာရေးဆောင်ပုဒ်၊ ပညာသင်ယူမှု အခွင့်အလမ်းများတိုးချဲ့ခြင်း၊ ဘက်စုံပညာဖွံ့ဖြိုးရေး၊ သင်ကြားသင်ယူမှုအထောက်အကူပစ္စည်းများအသုံးပြုသင်ကြားခြင်း၊ လူတိုင်းအတွက်ပညာရေး (Education for all)၊ ဆရာအတတ်ပညာ အရည်အသွေးမြင့်မားရေး၊ သက်ကြီးစာတတ်မြောက်ရေး၊ အခြေခံပညာကဏ္ဍ အမျိုးသားပညာရည်မြင့်မားရေးအနှစ် (၃၀)နှစ်ရှည်စီမံကိန်း လုပ်ငန်းစဉ်(၁၀)ရပ်၊ အခြေခံပညာအထက်တန်းအဆင့် သင်ရိုးမာတိကာနိူင်းယှဉ်ချက်၊ အသစ်ဖွင့်လှစ်သော တက္ကသိုလ်ဒီဂရီကောလိပ်များသင်ကြားရေးအစီအစဉ်များ၊ သုတေသနဌာနများနှင့် နိုင်ငံတကာဆွေးနွေးပွဲများ၊ ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများ၊ စာရင်းဇယားကားချပ်များကိုလည်းကောင်း၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၏ မြန်မာနိုင်ငံ၏အကျဉ်းထောင်များအခြေအနေ၊ အကျဉ်းသားများအား ဘာသာရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးမှုဆောင်ရွက်ချက်များ၊ မြန်မာနိုင်ငံလူကုန်ကူးမှု တိုက်ဖျက်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များနှင့်အကျဉ်းထောင်လက်မှု လုပ်ငန်းထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများ၊ ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများ၊ စာရင်းဇယားကားချပ်များကိုလည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့၏ မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေးဖြစ်စဉ်မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများ၊ စာရင်းဇယားကားချပ်များကိုလည်းကောင်း၊ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာန၏ နည်းပညာတက္ကသိုလ်၊ ကွန်ပျူတာတက္ကသိုလ်နှင့်အစိုးရနည်းပညာကောလိပ်များတိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ထားရှိမှု မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများနှင့် ဇယားကားချပ်များကိုလည်းကောင်း၊ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန နိုင်ငံတော်၏ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းများ၊ ငှက်ဖျားရောဂါ၊ ကာလသားရောဂါနှင့် တီဘီရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ၊ အမျိုးသားအေအိုင်ဒီအက်စ်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး အစီအစဉ်၊ ကာကွယ်ဆေးတိုက်ကျွေးခြင်းဆောင်ရွက်မှုများ၏မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများနှင့် စာရင်းဇယားကားချပ်များကိုလည်းကောင်း လှည့်လည် ကြည့်ရှုလေ့လာကြရာ သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက် တာဝန်ရှိသူများက လိုက်လံရှင်းလင်းပြသကြသည်။ (သတင်းစဉ်)

❐ **အမျိုးသားညီလာခံမှ**

အကြံပြုချက်စာတမ်း၊ ပြည်ထောင်စု ကရင်အမျိုးသားများအဖွဲ့ချုပ်မှ ဦးစောစံရွှေ ဖတ်ကြားတင်ပြသည့် ပြည်ထောင်စု ကရင်အမျိုးသားများအဖွဲ့ချုပ်၏ အကြံပြုချက်စာတမ်း၊ ကိုးကန့် ဒီမိုကရေစီနှင့်ညီညွတ်ရေးပါတီမှ ဦးယန်ကျင့်ကန် ဖတ်ကြားတင်ပြသည့် ကိုးကန့်ဒီမိုကရေစီနှင့်ညီညွတ်ရေးပါတီ၏အကြံပြုချက်စာတမ်းနှင့် 'ဝ' အမျိုးသား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီမှ ဦးညီပလုပ် ဖတ်ကြားတင်ပြသည့် 'ဝ' အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ၏ အကြံပြုချက်စာတမ်းများနှင့် ရန်ကုန်တိုင်း မှော်ဘီမြို့နယ် ညောင်နှစ်ပင်စခန်း၌ ၂၀၀၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာ ၂၉ ရက်တွင် ကျင်းပသော အမျိုးသားညီလာခံ စုံညီအစည်းအဝေး၌ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ရေးဆွဲရာတွင်ပါဝင်မည့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းအခန်း၊ နိုင်ငံရေးပါတီများအခန်းနှင့် အရေးပေါ်ကာလဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအခန်းတို့အတွက် ချမှတ်သင့်သည့် အသေးစိတ်အခြေခံရမည့်မူများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသားညီလာခံ စုံညီအစည်းအဝေးသို့ တင်ပြသည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရွေးချယ်ခံထားရသော ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အစုအဖွဲ့တွင်ပါဝင်သည့် ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်ကြသော ချင်းပြည်နယ် ထန်တလန်မြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်မှ တစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာမှုထန်၊ ရှမ်းပြည်နယ် (တောင်ပိုင်း) ရွာငံမြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်မှ တစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ် ဦးအောင်သိန်းနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်(မြောက်ပိုင်း) နမ့်ဆန်မြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်မှ တစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ် ဦးထွန်းကျော်တို့၏ အကြံပြုချက်စာတမ်းတို့ကို သတင်းစာများတွင် ဆက်လက်ဖော်ပြသွားပါမည်။ (သတင်းစဉ်)

➪ အမျိုးသားညီလာခံမှ

ကချင်ပြည်နယ်၊ ကယားပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ ချင်းပြည်နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်၊ ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ် (တောင်ပိုင်း)၊ ရှမ်းပြည်နယ် (မြောက်ပိုင်း)၊ ရှမ်းပြည်နယ်(အရှေ့ပိုင်း)၊ စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ တနင်္သာရီတိုင်း၊ ပဲခူးတိုင်း၊ မကွေးတိုင်း၊ မန္တလေးတိုင်း၊ ရန်ကုန်တိုင်းနှင့် ဧရာဝတီတိုင်းတို့မှ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးကိုယ်စားလှယ်များ၊ တောင်သူလယ်သမားကိုယ်စားလှယ်များ ဖြစ်ကြသည့် ကချင်ပြည်နယ်၊ ကယားပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ ချင်းပြည်နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်၊ ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်(တောင်ပိုင်း)၊ ရှမ်းပြည်နယ်(မြောက်ပိုင်း)၊ ရှမ်းပြည်နယ်(အရှေ့ပိုင်း)၊ စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ တနင်္သာရီတိုင်း၊ ပဲခူးတိုင်း၊ မကွေးတိုင်း၊ မန္တလေးတိုင်း၊ ရန်ကုန်တိုင်းနှင့် ဧရာဝတီတိုင်းတို့မှ တောင်သူလယ်သမားကိုယ်စားလှယ်များ၊ အလုပ်သမားကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်ကြသည့် ကချင်ပြည်နယ်၊ ကယား ပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ ချင်းပြည်နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်၊ ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ် (တောင်ပိုင်း)၊ ရှမ်းပြည်နယ်(မြောက်ပိုင်း)၊ ရှမ်းပြည်နယ်(အရှေ့ပိုင်း)၊ စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ တနင်္သာရီတိုင်း၊ ပဲခူးတိုင်း၊ မကွေးတိုင်း၊ မန္တလေးတိုင်း၊ ရန်ကုန်တိုင်းနှင့် ဧရာဝတီတိုင်းတို့မှ အလုပ်သမားကိုယ်စားလှယ်များ၊ အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်ကြသည့် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီရုံး၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ရုံး၊ အစိုးရအဖွဲ့ရုံး၊ တရားရုံးချုပ်၊ ရှေ့နေချုပ်ရုံး၊ စာရင်းစစ်ချုပ်ရုံး၊ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကျင်းပရေးကော်မရှင်ရုံး၊ ဝန်ထမ်းရွေးချယ်လေ့ကျင့်ရေးအဖွဲ့၊ ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ၊ မန္တလေးမြို့တော် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီနှင့် ဝန်ကြီးဌာနအသီးသီးတို့မှ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းကိုယ်စားလှယ်များ၊ အခြားဖိတ်ကြားသင့်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များတွင် တစ်ဦးချင်း ဖိတ်ကြားထားသူများနှင့် ဥပဒေဘောင်အတွင်း ဝင်ရောက်ခဲ့ကြသည့် တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ကြသော ရှမ်းပြည်နယ်(မြောက်ပိုင်း) အထူးဒေသ(၁)၊ ရှမ်းပြည်နယ်(မြောက်ပိုင်း) အထူးဒေသ(၂)၊ ရှမ်းပြည်နယ် (မြောက်ပိုင်း) အထူးဒေသ(၃)၊ ရှမ်းပြည်နယ်(အရှေ့ပိုင်း) အထူးဒေသ(၄)၊ ရှမ်းပြည်နယ် (မြောက်ပိုင်း) အထူးဒေသ(၅)၊ ရှမ်းပြည်နယ်(တောင်ပိုင်း) အထူးဒေသ(၆)၊ ကချင်ပြည်နယ် အထူးဒေသ(၁)၊ ကချင်ပြည်နယ် အထူးဒေသ(၂)၊ကယားပြည်နယ် အထူးဒေသ(၁)၊ ကယားပြည်နယ် အထူးဒေသ(၂)၊ ကယားပြည်နယ် အထူးဒေသ(၃)၊ ကရင်နီအမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ(KNDP) (နဂါး)အဖွဲ့၊ ကရင်နီအမျိုးသား တိုးတက်ရေးပါတီ(KNPP) (ဟိုယာ)၊ ကရင်နီ အမျိုးသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးပါတီ (ကမစည)၊ တိုးတက်သော ဗုဒ္ဓဘာသာကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး(DKBA)၊ ဟောင်သရော အထူးဒေသအဖွဲ့၊ လက်နက်နှင့်ငြိမ်းချမ်းရေးလဲလှယ်ခဲ့ကြသည့် ကရင်ပြည်နယ် ဘားအံမြို့နယ် ငြိမ်းချမ်းရေးမြို့သစ်အဖွဲ့၊ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ (ရခိုင်ပြည်နယ်အဖွဲ့)၊ ရခိုင်တပ်မတော်(AA)အဖွဲ့၊ ဟိုမိန်းဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် သက်သာချောင်ချိရေးအဖွဲ့၊ ရွှေပြည်အေး(MTA)အလင်းဝင်အဖွဲ့၊ မန်ပန်ဌာနေပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့၊ မွန်လက်နက်ကိုင်ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့ (ချောင်ချိဒေသ)နှင့် မွန်နိုင်စိုက်ချမ်းအဖွဲ့တို့မှ အမျိုးသားညီလာခံကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ကြသည်။

အမျိုးသားညီလာခံ စုံညီအစည်းအဝေးမစတင်မီ နံနက် ၇ နာရီခွဲမှစတင်၍ အမျိုးသားညီလာခံကျင်းပရေး ကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ၊ နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ အတွင်းရေးမှူး(၁) ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးသိန်းစိန်နှင့် ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များ၊ အမျိုးသားညီလာခံကျင်းပရေးလုပ်ငန်းကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ၊ တရားသူကြီးချုပ်ဦးအောင်တိုးနှင့် လုပ်ငန်းကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ၊ အမျိုးသားညီလာခံကျင်းပရေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ၊ စာရင်းစစ်ချုပ် ဗိုလ်ချုပ်လွန်းမောင်နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ၊ ဆပ်ကော်မတီအသီးသီးတို့မှ ဥက္ကဋ္ဌများနှင့် တာဝန်ရှိသူများ၊ နိုင်ငံရေးပါတီများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရွေးချယ်ခံထားရသော ကိုယ်စားလှယ်များ၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုး ကိုယ်စားလှယ်များ၊ တောင်သူလယ်သမား ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အလုပ်သမား ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်း ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အခြားဖိတ်ကြားသင့်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အမျိုးသားညီလာခံစုံညီအစည်းအဝေးကျင်းပရာ ပြည်ထောင်စုခန်းမနှင့် ကိုယ်စားလှယ်များနားနေဆောင်ခန်းမတို့၌ အမျိုးသားညီလာခံ စုံညီအစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်လက်မှတ်ရေးထိုးကြသည်။

အမျိုးသားညီလာခံစုံညီအစည်းအဝေးတွင် သဘာပတိအဖြစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင်ရွေးချယ်ခံထားရသောကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့မှဦးမောင်ကြီးက ဆောင်ရွက်ပြီး သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် အမျိုးသားညီလာခံကျင်းပရေး လုပ်ငန်းကော်မတီဝင် ဦးမျိုးသန့် (မောင်ဆုရှင်)၊ နိုင်ငံရေးပါတီများမှ ကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့မှ ဦးစောဖီးလစ်(ခေါ်) ဦးဖီးလစ်ဆမ်၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့မှ ဦးမောင်လှ(ခေါ်) ဦလှမြင့်၊ တောင်သူလယ်သမား ကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့မှ ဦးကံညွန့်၊ အလုပ်သမားကိုယ်စားလှယ်များ အစုအဖွဲ့မှ ဦးကျော်ဝင်းထွန်း၊ အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်ကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့မှ ဒေါက်တာမောင်မောင်ဝင့်၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့မှ ဦးတင်ခနှင့် အခြားဖိတ်ကြားသင့်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအစုအဖွဲ့မှ ဒေါက်တာမနန်တူးဂျာတို့က ဆောင်ရွက်ကြသည်။

အမျိုးသားညီလာခံစုံညီအစည်းအဝေးတွင် အခမ်းအနားမှူးအဖြစ် အမျိုးသားညီလာခံကျင်းပရေး လုပ်ငန်းကော်မတီရုံး ညွှန်ကြားရေးမှူး(အစည်းအဝေး) ဦးသန်းအောင်ကဆောင်ရွက်ပြီး တွဲဖက်အခမ်းအနားမှူးအဖြစ် ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးအောင်ကြည်က ဆောင်ရွက်သည်။

ရှေးဦးစွာ အခမ်းအနားမှူးက အမျိုးသားညီလာခံ စုံညီအစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိသည့် ညီလာခံကိုယ်စားလှယ် ၁၀၈၀ရှိပြီး ညီလာခံကိုယ်စားလှယ် ၁၀၆၆ ဦးတို့ တက်ရောက်ကြသည့်အတွက် ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ၉၈ ဒသမ ၇ ရှိ၍ အမျိုးသားညီလာခံစုံညီအစည်းအဝေး အထမြောက်ကြောင်းနှင့် သဘာပတိ၏ ခွင့်ပြုချက်အရ အမျိုးသားညီလာခံစုံညီအစည်းအဝေး စတင်ကျင်းပကြောင်း ကြေညာသည်။

ထို့နောက် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်မည့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းအခန်း၊ နိုင်ငံရေးပါတီများအခန်းနှင့် အရေးပေါ်ကာလဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအခန်းတို့အတွက် ချမှတ်သင့်သည့် အသေးစိတ်အခြေခံရမည့်မူများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသားညီလာခံ စုံညီအစည်းအဝေးသို့တင်ပြသည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင်ရွေးချယ်ခံထားရသော ကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့တွင် ပါဝင်သည့် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အကြံပြုချက်စာတမ်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးပါတီမှ ဧရာဝတီတိုင်း အင်္ဂပူမြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂)၏ ရွေးချယ်ခံကိုယ်စားလှယ် ဦးသိန်းထွန်းက ယခုမိမိဖတ်ကြားတင်ပြမည့် အကြံပြုချက်စာတမ်းသည် ၂၀၀၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာ ၂၇ ရက်တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် အမျိုးသားညီလာခံ စုံညီအစည်းအဝေး၌ နိုင်ငံရေးပါတီများမှ ကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့တွင် ပါဝင်သည့် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးပါတီမှ ဦးထွန်းရီဖတ်ကြားတင်ပြသွားသည့် အကြံပြုချက်စာတမ်းနှင့် ထပ်တူထပ်မျှဖြစ်ပါသောကြောင့် အချိန်ကိုလေးစားသောအားဖြင့် ဖတ်ကြားတင်ပြခြင်းမပြုတော့ဘဲ သဘာပတိအဖွဲ့ထံ အပ်နှံသွားမည်ဖြစ်ကြောင်းဖြင့်တင်ပြပြီး သဘာပတိထံ အပ်နှံသည်။

ဆက်လက်၍ မြို(ခေါ်)ခမိအမျိုးသားညီညွတ်ရေးအဖွဲ့၏ အကြံပြုချက်စာတမ်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြို(ခေါ်) ခမိအမျိုးသားညီညွတ်ရေးအဖွဲ့မှ ရခိုင်ပြည်နယ် ကျောက်တော်မြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂)၏ ရွေးချယ်ခံကိုယ်စားလှယ် ဦးစံသာအောင်က ယခုမိမိဖတ်ကြားတင်ပြမည့် အကြံပြုချက်စာတမ်းသည် ၂၀၀၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာ ၂၇ ရက်တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် အမျိုးသားညီလာခံ စုံညီအစည်းအဝေး၌ နိုင်ငံရေးပါတီများမှ ကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့တွင် ပါဝင်သည့် မြို(ခေါ်)ခမိအမျိုးသားညီညွတ်ရေးအဖွဲ့မှ ဦးစိန်ထွန်း ဖတ်ကြားတင်ပြသွားသည့် အကြံပြုချက်စာတမ်းနှင့်ထပ်တူထပ်မျှဖြစ်ပါသောကြောင့် အချိန်ကိုလေးစားသောအားဖြင့် ဖတ်ကြားတင်ပြခြင်းမပြုတော့ဘဲ သဘာပတိအဖွဲ့ထံ အပ်နှံသွားမည်ဖြစ်ကြောင်းဖြင့်တင်ပြပြီး သဘာပတိထံအပ်နှံသည်။

ယင်းနောက် ချင်းပြည်နယ် ထန်တလန်မြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ် (တောင်ပိုင်း)ရွာငံမြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်(မြောက်ပိုင်း)နမ့်ဆန်မြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်တို့မှ တစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ်သုံးဦး စုပေါင်းတင်ပြသည့် အကြံပြုချက်စာတမ်းကို ချင်းပြည်နယ် ထန်တလန်မြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်မှ တစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာမှုထန်က ဖတ်ကြားတင်ပြပြီး အမျိုးသားညီလာခံစုံညီအစည်းအဝေးကို နံနက် ၉ နာရီ မိနစ် ၅၀ တွင် ခေတ္တရပ်နားသည်။

ဆက်လက်၍ အမျိုးသားညီလာခံ စုံညီအစည်းအဝေးကို နံနက် ၁၀ နာရီ ၅မိနစ်တွင် ပြန်လည်ကျင်းပရာ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်မည့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းအခန်း၊ နိုင်ငံရေးပါတီများအခန်းနှင့် အရေးပေါ်ကာလဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအခန်းတို့အတွက် ချမှတ်သင့်သည့် အသေးစိတ်အခြေခံရမည့်မူများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသားညီလာခံစုံညီအစည်းအဝေးသို့တင်ပြသည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရွေးချယ်ခံထားရသော ကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့တွင်ပါဝင်သည့် ချင်းပြည်နယ် ထန်တလန်မြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်(တောင်ပိုင်း)ရွာငံမြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်(မြောက်ပိုင်း) နမ့်ဆန်မြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်တို့မှ တစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ်သုံးဦး စုပေါင်းတင်ပြသည့် အကြံပြုချက်စာတမ်းကို ရှမ်းပြည်နယ်(တောင်ပိုင်း)ရွာငံမြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်မှ တစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ် ဦးအောင်သိန်းက လည်းကောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ် (မြောက်ပိုင်း) နမ့်ဆန်မြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်မှ တစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ် ဦးထွန်းကျော်ကလည်းကောင်း ဖတ်ကြားတင်ပြကြသည်။

(ချင်းပြည်နယ် ထန်တလန်မြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်မှ တစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာမှုထန်၊ ရှမ်းပြည်နယ်(တောင်ပိုင်း) ရွာငံမြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်မှ တစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ် ဦးအောင်သိန်းနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်(မြောက်ပိုင်း) နမ့်ဆန်မြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်မှ တစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ် ဦးထွန်းကျော်တို့၏ အကြံပြုချက်စာတမ်းများကို ဆက်လက်ဖော်ပြသွားပါမည်။)

ထို့နောက် အမျိုးသားညီလာခံစုံညီအစည်းအဝေးကို နံနက် ၁၁နာရီတွင် ရပ်နားလိုက်သည်။

အမျိုးသားညီလာခံစုံညီအစည်းအဝေးကို နိုဝင်ဘာ ၃၀ ရက် နံနက် ၉နာရီတွင် ဆက်လက်ကျင်းပသွားမည်ဖြစ်သည်။ (သတင်းစဉ်)

❊ နိုင်ငံတော်မှ

နိုင်ငံတော်၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးကဏ္ဍဆောင်ရွက်ချက်များနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် နိုင်ငံခြားသံရုံးများမှ သံတမန်များ၊ ကုလသမဂ္ဂလက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းများမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပ သတင်းစာဆရာများနှင့် စာနယ်ဇင်းများမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ တက်ရောက်ကြစဉ်။ (သတင်းစဉ်)

ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ မြန်မာနိုင်ငံ နိုင်ငံခြားသတင်းထောက်များအသင်း ဥက္ကဋ္ဌ၊ အတွင်းရေးမှူးနှင့် အသင်းဝင်သတင်းထောက်များ၊ပြည်တွင်းမဂ္ဂဇင်း၊ဂျာနယ်တိုက်များမှ စာတည်းအဖွဲ့ဝင်များနှင့် အထူးဖိတ်ကြားထားသူများ တက်ရောက်ကြသည်။

ရှေးဦးစွာ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဒေါက်တာကျော်မြင့်က "နိုင်ငံတော်၏ ကျန်းမာရေး ကဏ္ဍ" ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရှင်းလင်းပြောကြားသည်။

(ဝန်ကြီး ဒေါက်တာကျော်မြင့်၏ ရှင်းလင်းပြောကြားချက်ကို သီးခြားဖော်ပြထားပါသည်။)

ယင်းနောက် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဒေါက်တာချမ်းငြိမ်းက "နိုင်ငံတော်၏ ပညာရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအခြေအနေ" များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရှင်းလင်းပြောကြားသည်။

(ဝန်ကြီး ဒေါက်တာချမ်းငြိမ်း၏ ရှင်းလင်းပြောကြားချက်ကို သီးခြားဖော်ပြထားပါသည်။)

ဆက်လက်၍ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးကျော်စိုးက "လူသားအရင်းအမြစ် ပြုစုပျိုးထောင်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ"နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရှင်းလင်းပြောကြားသည်။

(ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးကျော်စိုး၏ ရှင်းလင်းပြောကြားချက်ကို သီးခြားဖော်ပြထားပါသည်။)

ထို့နောက် မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ ရဲချုပ် ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ရီက "မူးယစ်ဆေးဝါးတားဆီးနှိမ်နင်းရေး၊ လူကုန်ကူးမှုတိုက်ဖျက်ရေး၊ အကျဉ်းထောင်များအခြေအနေ"တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရှင်းလင်းပြောကြားသည်။

(ရဲချုပ်ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ရီ၏ ရှင်းလင်းပြောကြားချက်ကို သီးခြားဖော်ပြထားပါသည်။)

ယင်းနောက် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲသို့တက်ရောက်လာကြသော ပြည်တွင်းပြည်ပသတင်းစာဆရာများနှင့် စာနယ်ဇင်းဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များက သိလိုသည်များကိုမေးမြန်းကြရာ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ ရဲချုပ်ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ရီ၊ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဒေါက်တာကျော်မြင့်၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဒေါက်တာချမ်းငြိမ်းတို့က သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက် ပြန်လည်ဖြေကြားကြပြီး သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲကို မွန်းလွဲ ၁ နာရီတွင် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။

(သတင်းစဉ်)

နှင်းဆီကုန်းဘိုးဘွားရိပ်သာ နိဗ္ဗာန်ဈေးပွဲတော်

ရန်ကုန် နိုဝင်ဘာ ၂၉

(၄၅)ကြိမ်မြောက် နှင်းဆီကုန်း ဘိုးဘွားရိပ်သာ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲ နိဗ္ဗာန်ဈေးပွဲတော်ကို ဒီဇင်ဘာ ၂ ရက် (စနေနေ့)တွင် ကျင်းပမည်ဖြစ်ရာ ဘာသာရေး၊ လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းများက အစားအစာနှင့် လူသုံးကုန်ပစ္စည်းများ နိဗ္ဗာန်ဈေးဆိုင် ၆၃ ဆိုင် ဖွင့်လှစ်ရောင်းချပြီး ဘိုးဘွားများအား လှူဒါန်းကြမည်ဖြစ်သည်။ ဖျော်ဖြေရေးအစီအစဉ်များကို ညနေ ၄ နာရီမှစ၍ တင်ဆက်မည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

(ကြေးမုံ)

ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများ

နိုင်ငံတော်၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးကဏ္ဍ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ခင်းကျင်းပြသထားသော ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများကို တွေ့ရစဉ်။ (သတင်းစဉ်)

မြန်မာနိုင်ငံတွင် HIV/AIDS ကူးစက်ဖြစ်ပွားနှုန်း ကျဆင်းလာသည့် အထောက်အထားများတွေ့ရ အနာကြီးရောဂါ ကင်းဝေးသောနိုင်ငံအဖြစ် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးသမိုင်းမှာ မှတ်ကျောက်တင်နိုင်ခဲ့ တုပ်ကွေးကပ်ရောဂါ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုနှင့် တုံ့ပြန်မှုကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများက အသိအမှတ်ပြု

နေပြည်တော် နိုဝင်ဘာ ၂၉

နိုင်ငံတော်၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးကဏ္ဍဆောင်ရွက်ချက်များနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဒေါက်တာကျော်မြင့်၏ ရှင်းလင်းပြောကြားချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်–

လူကြီးမင်းများသိရှိပြီးဖြစ်တဲ့အတိုင်း မကြာမီက မြန်မာနိုင်ငံတွင် မူးယစ်ဆေးဝါးပြဿနာ၊ အေအိုင်ဒီအက်စ်နှင့် အခြားရောဂါများဖြစ်ပွားမှုပြဿနာ စသည့်ပြဿနာများသည် ဒေသတွင်း မတည်ငြိမ်မှုဖြစ်ပွားစေပြီး နိုင်ငံတကာငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေးကို ထိခိုက်လာနိုင်သဖြင့် လုံခြုံရေးကောင်စီအာဂျင်ဒါမှာ ထည့်သွင်းဆွေးနွေးဖို့ ပြည်တွင်းပြည်ပဆန့်ကျင်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကျိုးကို မလိုလားကြတဲ့ အဖျက်သမားများက စွပ်စွဲဆောင်ရွက်လာမှုများ ရှိလာပါတယ်။ ဤစွပ်စွဲချက်ဟာ ကြောင်းကျိုးခိုင်လုံမှုမရှိတဲ့ တစ်ဖက်သတ် စွပ်စွဲချက်သာဖြစ်ကြောင်းကို အားလုံးသိရှိနိုင်စေဖို့ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍရဲ့ အမှန်တကယ်ဖြစ်ထွန်း အောင်မြင်မှုများကို ရှင်းလင်းတင်ပြသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး **“တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး”** ဟူသော လူမှုရေးဦးတည်ချက် အမျိုးသားကျန်းမာရေးမူဝါဒများနဲ့အညီ အားပေးမြှင့်တင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာမှာ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် လူတိုင်းသက်တမ်းစေ့ အသက်ရှည်စွာနေနိုင်ရေး၊ လူတိုင်း ရောဂါဘယကင်းရှင်းရေးဟူသော ရည်မှန်းချက်နှစ်ရပ် ချမှတ်ကာ ကျေးလက်ဒေသအောက်ခြေအထိ ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးခြင်း၊ ရောဂါကာကွယ်တားဆီးခြင်းနဲ့ ရောဂါဖြစ်ပွားလျှင် ထိရောက်စွာကုသမှုပေးခြင်းဟူသော နည်းဗျူဟာ သုံးရပ်ဖြင့် ကျယ်ပြန့်စွာအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

အာဆီယံနိုင်ငံများဟာ ASEAN Vision 2020 နဲ့ ရေရှည်မျှော်မှန်းချက်ချမှတ်ပြီး ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာမှာ မြန်မာနိုင်ငံဟာ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံဖြစ်တဲ့အလျောက် Myanmar Vision 2030 ဖြင့် ရေရှည်မျှော်မှန်းချက်ချမှတ်ပြီး ဆောင်ရွက်ရန် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် **“မြန်မာ့ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ မျှော်မှန်းချက်”** Myanmar Health Vision 2030 နှစ် (၃၀) နှစ်ရှည် ကျန်းမာရေးစီမံကိန်း (၂၀၀၁–၂၀၃၀)ကို ရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

နှစ်ရှည် နှစ် (၃၀) စီမံကိန်းမှာ ပြည်သူလူထုရဲ့ ကျန်းမာရေးအဆင့်အတန်း မြင့်မားလာစေရန်၊ ကူးစက်ရောဂါများကို ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးပြဿနာအဖြစ်မှ ဖယ်ရှားပြီး လုံးဝပပျောက်ရန်၊ အခြားကျန်းမာရေးပြဿနာများ လျော့နည်းကျဆင်းလာရန်နဲ့ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး ပြဿနာအဖြစ် ပေါ်ပေါက်လာနိုင်တဲ့ရောဂါများနဲ့ ကျန်းမာရေးပြဿနာများ ဖြေရှင်းနိုင်ရေးအတွက် ကြိုတင်စီမံဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စတဲ့ ရည်မှန်းချက်များ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိပါတယ်။

ယခုအခါ နိုင်ငံတော်ရဲ့ စတုတ္ထနှစ်တို ငါးနှစ်စီမံကိန်းနဲ့ လိုက်လျောညီထွေစွာ အမျိုးသားကျန်းမာရေး စီမံကိန်း (၂၀၀၆–၂၀၁၁)ကို စီမံချက်ကြီး ၁၂ခုနှင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ၆၆ခုတို့ဖြင့် ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိပါတယ်။

အမျိုးသားကျန်းမာရေးစီမံကိန်းမှာ အရည်အသွေးပြည့်ဝတဲ့ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနဲ့ လွှမ်းခြုံမှု ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်နဲ့ ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုလုပ်ငန်းများကို အရှိန်အဟုန်မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန်စတဲ့ ရည်မှန်းချက်များထားရှိကာ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ဆေးပညာသင်ကြားရေးနဲ့ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကို အာဆီယံထိပ်တန်းနိုင်ငံများနဲ့ ရင်ပေါင်တန်းနိုင်စေဖို့ **အမျိုးသားပညာရည်မြင့်မားရေး အထူးလေးနှစ်စီမံကိန်း(၂၀၀၀–၂၀၀၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၃–၂၀၀၄ခုနှစ်)** ကိုလည်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ ပညာရည်မြင့်မားရေး အထူးလေးနှစ်စီမံကိန်းမှာ ပညာရှင်နဲ့ကျွမ်းကျင်ဝန်ထမ်းများ ဖြည့်တင်းရေး၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အဆင့်မြှင့်တင်ရေး၊ သင်ကြားရေးဆေးရုံများ တိုးချဲ့ခြင်းနဲ့ အဆင့်မြှင့်တင်ရေး၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းများ အဆင့်မြှင့်တင်ရေး၊ တိုင်းရင်းဆေးပညာ အဆင့်မြှင့်တင်ရေးနဲ့ ဆေးသုတေသနလုပ်ငန်းများ အဆင့်မြှင့်တင်ရေး စတဲ့ လုပ်ငန်းကြီး (၆)ရပ်ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်၏ လူဦးရေအများစုနေထိုင်ရာ ကျေးလက်ရှိ ပြည်သူများရဲ့ လူနေမှုအဆင့်အတန်း တိုးတက်မြင့်မားလာစေဖို့ ကျေးလက်ဒေသ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲဆောင်ရွက်ရန် နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲရဲ့ လမ်းညွှန်မှုနဲ့အညီ **ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံကိန်း (၂၀၀၁–၂၀၀၆)**ကို ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးကဏ္ဍ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ခင်းကျင်းပြသထားသော ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများကို တွေ့ရစဉ်။ (သတင်းစဉ်)

ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါ၊ တီဘီရောဂါနဲ့ ငှက်ဖျားရောဂါစတဲ့ကူးစက်ရောဂါများဟာ တိုင်းပြည်အတွက် ကုန်ထုတ်စွမ်းအားပေးနိုင်တဲ့ ၊ အလုပ်လုပ်နိုင်တဲ့အရွယ်များမှာ အများဆုံး ဖြစ်ပွားလျက်ရှိပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် အဲဒီရောဂါသုံးမျိုးဟာ ပြည်သူလူထုရဲ့ လူမှုစီးပွားရေးဘဝများရဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးများကို ထိခိုက်နိုင်သည့်အလျောက် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ နိုင်ငံတော်အတွင်း အဓိကဦးစားပေး တိုက်ဖျက်ရမည့်ရောဂါများအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပြီး အမျိုးသားရေးအသွင်ဖြင့် တိုက်ဖျက်လျက်ရှိပါတယ်။ ရောဂါဖြစ်ပွားမှုလျော့နည်းစေရန်သာမက ရောဂါကြောင့် အသက်ဆုံးရှုံးရမှုလျော့နည်းစေဖို့၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးပြဿနာတစ်ခုအဖြစ် ရှိနေရာမှ ကွယ်ပျောက်သွားစေဖို့သာမက ကုလသမဂ္ဂထောင်စုနှစ် ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်များ (MDG) ပြည့်မီစေရေးအတွက်ပါ ဦးတည်ချက်ထားပြီး ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ **ခုခံအားကျဆင်းမှု ကူးစက်ရောဂါ** တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းဖြစ်စဉ် မှတ်တိုင်များမှာ–

- ❖ ရောဂါကာကွယ်တားဆီးရေး လုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ လိုအပ်သည့်လေ့လာမှုများကို ၁၉၈၅ခုနှစ်မှ စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။
- ❖ ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါ ကာကွယ်တားဆီးရေးနှင့်တိုက်ဖျက်ရေးဗဟိုအဖွဲ့ကို အမျိုးသား ကျန်းမာရေးကော်မတီ၏ ဦးဆောင်လမ်းညွှန်မှုဖြင့် ၁၉၈၉ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးမှ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ပါဝင်ပြီး နီးနွယ်နေသည့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ပါတယ်။
- ❖ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန၊ ရောဂါနှိမ်နင်းရေး ဌာနခွဲအောက်တွင် ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေးစီမံချက်ကို ၁၉၈၉ခုနှစ်မှ စတင်၍ ဖွဲ့စည်းဆောင် ရွက်ခဲ့ပါတယ်။
- ❖ လုပ်ငန်းများ စနစ်တကျနှင့် နည်းစနစ်မှန်ကန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရေးအတွက် နှစ်တိုစီမံချက်တစ်ရပ်ကို ၁၉၈၉ခုနှစ်တွင် ရေးဆွဲလုပ်ဆောင်ခဲ့ပါတယ်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့် ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်နှင့်မြို့နယ်အဆင့်ကော်မတီများကိုလည်း ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။
- ❖ နိုင်ငံတော်အတွင်း အိပ်ချ်အိုင်ဗွီပိုး ကူးစက်ပြန့်ပွားမှု အခြေအနေကို စနစ်တကျလေ့လာသည့် လုပ်ငန်း (HIV Sentinel Surveillance) ကို ၁၉၉၂ ခုနှစ်မှ စတင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။
- ❖ မိခင်မှကလေးသို့ အိပ်ချ်အိုင်ဗွီရောဂါကူးစက်မှု ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းကို ၂၀၀၀ပြည့်နှစ်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။
- ❖ ဦးတည်အုပ်စုများတွင် ရာနှုန်းပြည့် ကွန်ဒုံးသုံးစွဲရေး လုပ်ငန်းကို ၂၀၀၁ခုနှစ်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။
- ❖ ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးပွားများမှုကို ဟန့်တားစေသည့်လုပ်ငန်း (Antiretroviral Therapy) ကို ၂၀၀၅ခုနှစ်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။
- ❖ ပိုးမွှားကင်းစင်သောသွေးရရှိစေရေးအတွက် တစ်နိုင်ငံလုံး လွှမ်းခြုံမှုကို ၂၀၀၄ခုနှစ်တွင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။
- ❖ နိုင်ငံတော်အဆင့် ခုခံအားကျဆင်းမှု ကူးစက်ရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ လူပ်ရှားမှုပြပွဲများကို ၂၀၀၃ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၀၄ခုနှစ်တို့တွင် စတင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။
- ❖ ရောဂါကာကွယ်တားဆီးရေးနှင့် တိုက်ဖျက်ရေးအတွက် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များကို ပြင်ပမှကျွမ်းကျင်သူ ပညာရှင်များဖြင့် လေ့လာဆန်းစစ်သည့်လုပ်ငန်းကို ၂၀၀၆ခုနှစ်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။
- ❖ ၂၀၀၆ခုနှစ်မှ ၂၀၁၀ပြည့်နှစ်ကာလအတွင်း နိုင်ငံတော်၌ ခုခံအားကျဆင်းမှု ကူးစက်ရောဂါနှင့် ပတ်သက်၍ ကဏ္ဍစုံ၊ ဘက်စုံမှ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု စီမံချက် (National Strategic Plan) ကို ၂၀၀၆ခုနှစ်တွင် ရေးဆွဲအတည်ပြုနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

အခြားနိုင်ငံများသို့ အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် သွားလာခဲ့ခြင်းကြောင့် အေအိုင်ဒီအက်စ်ရောဂါဝေဒနာရှင်ကို ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် စတင်တွေ့ရှိခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၀၄ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ပြုလုပ်သည့် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဂျီနီဗာမြို့ရှိ UNAIDS နှင့် WHO ဌာနချုပ်မှ ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သော ခန့်မှန်းတွက်ဆခြင်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ၏ ခန့်မှန်းတွက်ချက်မှုအရ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အိပ်ချ်အိုင်ဗွီရောဂါပိုး ကူးစက်ခံထားရနိုင်သူနှင့် အေအိုင်ဒီအက်စ်ဝေဒနာ ခံစားနေရသူ စုစုပေါင်း ၃၃၈ဒသမ၉၁၁ဦးရှိပါတယ်။ ၂၀၀၅ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ပြုလုပ်သည့် ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့် အခြားဦးစီးဌာနများ၊ WHO၊ UNAIDSမှ ကျွမ်းကျင်သူများပါဝင် သော အိပ်ချ်အိုင်ဗွီပိုး ကူးစက်ပြန့်ပွားမှုနှင့် ရရှိမည့်အကျိုးဆက်များကို ခန့်မှန်းတွက်ဆခြင်းအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲရလဒ်အရ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၂၀၀၀ပြည့်နှစ်တွင် အိပ်ချ်အိုင်ဗွီဖြစ်ပွားမှုနှုန်း ၁ ဒသမ ၅ရာခိုင်နှုန်းရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ၁ဒသမ၃ရာခိုင်နှုန်းသို့ လျော့ကျသွားပါတယ်။ ထောင်စုနှစ် ရည်မှန်းချက်၏ အညွှန်းကိန်းနံပါတ်(၆)ဖြစ်သည့် အသက်၁၅နှစ်မှ ၂၄နှစ်ရှိသည့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များအကြား အိပ်ချ်အိုင်ဗွီပိုး တွေ့နှုန်းမှာ ၂၀၀၀ပြည့်နှစ်တွင် ၂ဒသမ၇၈ရာခိုင်နှုန်းရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၀၅ခုနှစ်တွင် ၁ ဒသမ ၃၁ ရာခိုင်နှုန်းသို့ လျော့ကျသွားကြောင်းတွေ့ရပါတယ်။ အိပ်ချ်အိုင်ဗွီသည် အေအိုင်ဒီအက်စ်ရောဂါကို ဖြစ်စေနိုင်သောဗိုင်းရပ်စ်ပိုးတစ်မျိုးဖြစ်ပါတယ်။ လူတစ်ဦးသည် အိပ်ချ်အိုင်ဗွီပိုး ကူးစက်ခံရပြီးနောက် ကိုယ်ခံအားများ ကျဆင်းလာကာ ရောဂါလက္ခဏာများ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး အေအိုင်ဒီအက်စ် ဝေဒနာရှင်အဖြစ် ရောက်ရှိရန် ပျမ်းမျှခြင်းအားဖြင့် ၇ နှစ်မှ ၁၀ နှစ်ခန့်ကြာတတ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားမှုကို သုံးသပ်ကြည့်ရှုပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရှေ့ခြမ်းဒေသများတွင် ရောဂါကူးစက်ဖြစ်ပွားမှုနှုန်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းနှင့် အနောက်ပိုင်းဒေသများထက် များစွာပိုမိုကြောင်း တွေ့ရှိရပါတယ်။

အေအိုင်ဒီအက်စ်/ကာလသားရောဂါတိုက်ဖျက်ရေး စီမံချက်ကို အောက်ပါအဓိကလုပ်ငန်းစဉ်ကြီး (၁၀)ရပ် ချမှတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

အေအိုင်ဒီအက်စ်/ကာလသားရောဂါ ပညာပေးခြင်း လုပ်ငန်းများကို ပြည်သူလူထုနဲ့ ဦးတည်အုပ်စုများတွင် ပညာပေးခြင်းလုပ်ငန်းဟူ၍ လုပ်ငန်းစဉ်ကြီး (၂)ရပ်ခွဲခြားကာ ပညာပေးအစီအစဉ်အမျိုးမျိုးကို ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနရှိ အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများမှ ပြည်တွင်းလူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ကြတဲ့ ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအသင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့ချုပ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ မိခင်နှင့်ကလေး စောင့်ရှောက်ရေးအသင်း၊ ကုလသမဂ္ဂလက်အောက်ခံ အဖွဲ့အစည်းများနဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများရဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတို့နဲ့ ကျေးလက်ဒေသအဆင့်အထိ တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ရာမှာ ၂၀၀၅ ခုနှစ်အတွင်း ပြည်သူလူထု ငါးသိန်းကျော်အား ကျန်းမာရေး ပညာပေးဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ကျန်းမာရေး ပညာပေးအချက်အလက်များအား လစဉ်စာစောင် အမျိုးပေါင်း ၃၀ ကျော်မှတစ်ဆင့် ထည့်သွင်းဖော်ပြပညာပေးလျက်ရှိပါတယ်။

ကျောင်းနေလူငယ်များအတွက် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနနဲ့ UNICEF တို့ ပူးပေါင်းပြီး ၁၉၉၈ ခုနှစ် မှစတင်၍ SHAPE(School based Healthy Living HIV/AIDS Prevention Education) စီမံချက်ဖြင့် ကျောင်းများမှာ စတုတ္ထတန်းမှ နဝမတန်းအထိ အိပ်ချ်အိုင်ဗွီ/အေအိုင်ဒီအက်စ်ဆိုင်ရာ ပညာပေးသင်ခန်းစာများကို တွဲဖက်သင်ရိုးအဖြစ် မြို့နယ်ပေါင်း ၁၃၄ မြို့နယ်မှာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပြီး ၂၀၀၅ ခုနှစ်အတွင်း ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား ၂ ဒသမ ၄သန်းခန့်အား ပညာပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ယခုအခါ စာသင်ကျောင်းအားလုံးတွင် National Life Skill Curriculum ဘဝတွက်တာ ကျွမ်းကျင်စရာ သင်ရိုးအဖြစ် အိပ်ချ်အိုင်ဗွီ/အေအိုင်ဒီအက်စ် ပညာပေးသင်ခန်းစာများကို သင်ကြားလျက်ရှိပါတယ်။

ကျန်းမာရေးပညာပေးလုပ်ငန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံတော်အဆင့် ခုခံအားကျဆင်းမှု ကူးစက်ရောဂါဆိုင်ရာ ပြပွဲကြီးများကို ၂၀၀၃ ခုနှစ်နဲ့ ၂၀၀၄ ခုနှစ်များမှာ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဤဆောင်ရွက်ချက်ဟာ အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအကြား ထူးခြားစွာဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ကမ္ဘာ့ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေးနေ့(World AIDS Day) ကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် နှစ်စဉ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာမှာ ယခုနှစ်ဟာ(၁၅)ကြိမ်မြောက်ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအခမ်းအနားများမှာ အမျိုးသား ကျန်းမာရေးကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ကိုယ်တိုင်တက်ရောက်ပြီး မိန့်ခွန်းပြောကြား ချီးမြှင့်ပေးခဲ့ပါတယ်။

စာမျက်နှာ ၆ ကော်လံ ၁ သို့ ▶

စာမျက်နှာ ၅ မှ

ကာလသား ရောဂါကာကွယ်ကုသရေး လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာမှာ ၁၉၈၈ ခုနှစ်မတိုင်မီက အေအိုင် ဒီအက်စ်/ကာလသားရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့ ၃၆ဖွဲ့သာရှိခဲ့သော်လည်း ယခုအခါမှာ အဖွဲ့ပေါင်း ၄၅ ဖွဲ့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

၁၉၈၈ခုနှစ်မတိုင်မီက ဦးတည်အုပ်စုများတွင် ရာနှုန်းပြည့် ကွန်ဒုံးအသုံးပြုရေး စီမံချက်မရှိခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ မြို့နယ်ပေါင်း ၁၆၅မြို့နယ်မှာ စီမံချက်လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်ရာမှာ ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန၊ ပြည်တွင်းလူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းများနဲ့အတူ ကုလသမဂ္ဂ လက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းလေးခုနဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်း ၁၅ဖွဲ့တို့မှ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ၁၉၉၉ ခုနှစ်မှာ ကွန်ဒုံး ၁၁ သန်းခန့်သာ ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်ရာမှ ၂၀၀၅ ခုနှစ်အတွင်း ကွန်ဒုံးသန်း ၄၀ ခန့် ဖြန့်ဖြူးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနဟာ မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုမှ တစ်ဆင့် အိပ်ချ်အိုင်ဗွီရောဂါ ကူးစက်ပြန့်ပွားမှု ကာကွယ်တဲ့လုပ်ငန်းကို ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၊ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများအန္တရာယ် ကာကွယ်တားဆီးရေးအဖွဲ့(ဗဟို) (CCDAC) နဲ့အတူ မြန်မာနိုင်ငံ မူးယစ်ဆေးဝါး ဆန့်ကျင်ရေးအသင်း (MANA), UNODC တို့နဲ့ပါ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

မူးယစ်ဆေးအကြောထဲ ထိုးသွင်းသူများအတွက် အန္တရာယ် လျော့ချရေးလုပ်ငန်း (Harm Reduction) တစ်ခုဖြစ်တဲ့ Methadong ဆေးရည် အစားထိုးတိုက်ကျွေးရေးစီမံချက်ကို ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ရဲ့ အထောက်အပံ့နဲ့ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနက ၂၀၀၆ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလမှာ ရှေ့ပြေးစီမံချက်အဖြစ် စီမံချက်ဝင် မူးယစ်ဆေးစွဲရောဂါကုသရေးဌာန လေးခုဖြစ်ကြတဲ့ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ မြစ်ကြီးနား၊ လားရှိုးမြို့တို့မှာ စတင်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၊ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများအန္တရာယ်ကာကွယ်တားဆီးရေးအဖွဲ့(ဗဟို) (CCDAC) နဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခဲ့မှုများကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်တဲ့ AusAIDS အဖွဲ့မှ အသိ အမှတ်ပြုချီးကျူးခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၀၅ခုနှစ်အတွင်း မူးယစ်ဆေးဝါး အကြောတွင်းထိုးသွင်းသုံးစွဲသူပေါင်း ၁၀၀၀၀ ကျော်အား ပညာပေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပြီး ဆေးထိုးအပ်နှင့် ဆေးထိုးပြွန် ၁ဒသမ ၁သန်း ဖြန့်ဝေနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

မိခင်မှကလေးသို့ အိပ်ချ်အိုင်ဗွီကူးစက်မှု တားဆီးရေး အစီအစဉ် (PMCT) ကို ၂၀၀၀–၂၀၀၁ ခုနှစ်မှ စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာမှာ ၂၀၀၆ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ကုန်အထိ ပြည်သူလူထုအခြေပြု (Community Based PMCT) မြို့နယ် ၈၉မြို့နယ်နဲ့ ဆေးရုံအခြေပြု (Hospital Based PMCT) ဆေးရုံကြီး ၃၇ရုံတို့မှာ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနနဲ့အတူ ကုလသမဂ္ဂ လက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်တွင်းနဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ၂၀၀၅ခုနှစ်အတွင်း ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင် ၁ဒသမ၃သိန်းအား စီမံချက်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

၁၉၈၈ခုနှစ်တွင် ပိုးမွှားကင်းစင်သော သွေးရရှိစေရေးအတွက် ဆေးရုံများသို့ အိပ်ချ်အိုင်ဗွီ Test Kit ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်ခြင်းမရှိသော်လည်း ယခုအခါ တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ၃၂၄ မြို့နယ်တွင် အိပ်ချ်အိုင်ဗွီ Test Kit များ ဖြန့်ဖြူးအသုံးပြုလျက်ရှိပါတယ်။

အိပ်ချ်အိုင်ဗွီ/အေအိုင်ဒီအက်စ် ရောဂါနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပညာပေးခြင်း၊ ကာကွယ်၊ ကုသပြုစု စောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်း စတဲ့လုပ်ငန်းများကို Access for All မူအရ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိရာမှာ ရောဂါကူးစက်ခံထားရတဲ့ ဝေဒနာရှင်များနဲ့ မိသားစုဝင်များအား နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးပညာပေးခြင်း၊ ART ဆေးတိုက်ကျွေးခြင်းနဲ့ အိမ်တွင်းပြုစုစောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါတယ်။

၂၀၀၅ခုနှစ်အတွင်းမှာ နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးပညာပေးခြင်း (VCCT) လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့နေရာ ၁၂၂ခုမှ လူနှစ်သိန်းခန့်ကို နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေး ပညာပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ ART ဆေးတိုက်ကျွေးမှုကို ရန်ကုန်မြို့ရှိ ဝေဘာဂီအထူးကုဆေးရုံကြီး၊ မင်္ဂလာဒုံအထူးကု ဆေးရုံကြီးအပါအဝင် ဆေးရုံကြီးပေါင်း ၁၃ရုံမှာ ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါတယ်။ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနနဲ့အတူ AZG, MSF (Switzerland) အစရှိတဲ့ NGOငါးခုတို့မှလည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

၂၀၀၆ခုနှစ်မှာ အေအိုင်ဒီအက်စ်လူနာပေါင်း ၂၅၀၀ ကျော်ကို ART ဆေးတိုက်ကျွေးခဲ့ပြီး ရောဂါကူးစက်ခံထားရသူ တစ်သောင်းကျော်ကို အိမ်တွင်းပြုစုစောင့်ရှောက်မှုပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၀၇–၂၀၀၈ ခုနှစ်မှာ လူနာ ၄၀၀၀ ကျော်အထိ ဆေးတိုက်ကျွေးရန် စီစဉ်လျက်ရှိပါတယ်။ ပြည်နယ်နဲ့တိုင်း ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးအားလုံးတို့မှာ အေအိုင်ဒီအက်စ်လူနာများကို ART ဆေးတိုက်ကျွေးမှုနဲ့ အခွင့်အရေးယူဝင်ရောက်လာသောရောဂါများအတွက် ဆေးဝါးများအား ဖြန့်ဖြူးပေးလျက် ကုသမှုများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

ဒါ့အပြင် အိမ်တွင်းစနစ်တကျ ပြုစုစောင့်ရှောက်ပေးဖို့ လိုအပ်တဲ့ အေအိုင်ဒီအက်စ်နာတာရှည် တီဘီရောဂါသည်

၂၀၀၅ခုနှစ်တွင် တီဘီရောဂါကုသအောင်မြင်နှုန်း ၈၄ ရာခိုင်နှုန်းထိ တိုးတက် ငှက်ဖျားရောဂါဖြင့် ဆေးရုံသို့ အတွင်းလူနာအဖြစ်တက်သူဦးရေ ကျဆင်းလာ

များအား ကုသမှုနဲ့ ပြုစုစောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းများကို ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အခြားနီးနွယ်သော ဝန်ကြီးဌာနများနဲ့ ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ လူထုလှုပ်ရှားမှုအသွင်ဖြင့် ပြည်တွင်း လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းဖြစ်ကြတဲ့ ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအသင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့ချုပ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ မိခင်နှင့်ကလေး စောင့်ရှောက်ရေးအသင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကြက်ခြေနီအသင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဆရာဝန်အသင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ သူနာပြုအသင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ လက်ထောက် ကျန်းမာရေးမှူးအသင်းနဲ့ အရန်မီးသတ်တပ်ဖွဲ့တို့မှ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ၂၀၀၆ ခုနှစ်အတွင်း ရန်ကုန်တိုင်းနဲ့ မကွေးတိုင်းတို့မှာ စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ယခုအခါ တစ်နိုင်ငံလုံး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆောင်ရွက်ရန် စီစဉ်လျက်ရှိပါတယ်။

ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနဟာ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အလုပ်သမားဝန်ကြီး ဌာန၊ ရထားပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ လူမှုဝန်ထမ်းကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဟိုတယ်နှင့် ခရီးသွားလာရေးလုပ်ငန်းဝန်ကြီးဌာန၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းကဏ္ဍများ၊ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများနဲ့ ပူးပေါင်းပြီး အေအိုင်ဒီအက်စ်/ကာလသားရောဂါ ကာကွယ်တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ ဒေသဆိုင်ရာနဲ့ နိုင်ငံတကာဆိုင်ရာ ရောဂါကာကွယ် တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများမှာ ပါဝင်လျက်ရှိပါတယ်။ ASEAN Task Force on AIDS (ATFOA)၊ မဲခေါင်ဒေသဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း လုပ်ငန်းများမှာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။

ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနဟာ ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါ ကာကွယ်တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများကို ပြည်တွင်းလူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့ ၁၇ဖွဲ့၊ နိုင်ငံ တကာလူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့ ၁၉ဖွဲ့၊ နိုင်ငံအချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့နှင့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်း ခုနစ်ဖွဲ့တို့နဲ့ ပူးပေါင်းပြီးဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါတယ်။

အေအိုင်ဒီအက်စ်/ကာလသားရောဂါ ကာကွယ်တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများကို အထူးစီမံကိန်းတစ်ရပ်အနေဖြင့် TB-HIV ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု စီမံချက်လုပ်ငန်း၊ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံတို့နဲ့ နယ်စပ်ဒေသဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာမှာ မြန်မာ–ထိုင်းနယ်စပ်ဒေသများရှိ မြို့နယ် ၁၆ ခုတွင် အေအိုင်ဒီအက်စ်/ကာလသားရောဂါ၊ တီဘီရောဂါနဲ့ ငှက်ဖျားရောဂါ ကာကွယ်တားဆီးရေး လုပ်ငန်းများကို ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်မှ စတင်ကာ နှစ်နိုင်ငံညှိနှိုင်းပြီး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံဟာ HIV/AIDS ရောဂါနှင့်ပတ်သက်၍ ထိရောက်စွာ အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိဘဲ လျစ်လျူရှုထားသည်ဟု စွပ်စွဲမှုများပြုနေကြပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို သံအမတ်ကြီးများနှင့် ပြည်တွင်းပြည်ပသတင်းစာဆရာကြီးများအား အသေးစိတ်တင်ပြပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် UN G. A Special Session on HIV/AIDS သို့ နှစ်ကြိမ်လုံး တက်ရောက် ခဲ့ပါတယ်။ ဆရာဝန်နှင့်သူနာပြုများကိုလည်း ဒေသပြင်ပနှင့် ဒေသတွင်း အစည်းအဝေးများကိုလည်း တက်ရောက်စေခဲ့ပါတယ်။ ပြည်တွင်းမှာလည်း ဝန်ထမ်းများစွာကို သင်တန်းမျိုးစုံကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဖွင့်လှစ်သင်ကြားပေးခဲ့ပါတယ်။

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့နှင့် ကုလသမဂ္ဂ အေအိုင်ဒီအက်စ် အစီအစဉ်အဖွဲ့တို့က ပူးတွဲထုတ်ဝေသော AIDS Epidemic Update, December 2006 ကို ကိုးကားတင်ပြရလျှင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် HIV/AIDS ရောဂါကူးစက်ဖြစ်ပွားနှုန်းမှာ ကျဆင်းလာနေသည့် အထောက်အထားများ တွေ့ရှိနေရပါသည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင် မိခင်များအတွင်း ဖြစ်ပွားနှုန်းမှာ ၂၀၀၀ပြည့်နှစ်တွင် ၂ဒသမ၂ ရာခိုင်နှုန်းရှိရာမှ ယခုအခါ ၁ဒသမ၃ရာခိုင်နှုန်းသို့ လျော့နည်းကျဆင်းသွားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ အမျိုးသားကာလသားရောဂါဝေဒနာရှင်များ အကြားတွင်လည်း ၂၀၀၁ခုနှစ်တွင် ၈ ရာခိုင်နှုန်းရှိရာမှ ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ၄ရာခိုင်နှုန်းသို့ လျော့နည်းကျဆင်းသွားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

ဆက်လက်ပြီး တီဘီရောဂါနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတင်ပြရလျှင် တီဘီရောဂါဟာ မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် ကမ္ဘာတစ်ဝန်း ဦးထောင်ခေါင်းမော့လာတဲ့ ရောဂါဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ တီဘီလူနာတစ်သိန်းခန့်ရှိပြီး ငါးသောင်းခန့်ဟာ ကူးစက်နိုင်တဲ့သလိပ်ပိုး တွေ့လူနာများဖြစ်တယ်လို့ ခန့်မှန်းကြပါတယ်။

ယခင်တီဘီရောဂါကို ကာလကြာရှည်စွာ ဆေးဝါးကုသခဲ့ရသော်လည်း အသစ်ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ ကုသမှုနည်းဗျူဟာဖြစ်တဲ့ တိုက်ရိုက်ကြည့်ရှု အချိန်တို ကုနည်းဗျူဟာ (Directly Observed Treatment Short Course) DOTS ကို ၁၉၉၇ခုနှစ်မှ စတင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ရာမှာ အချိန်တိုအတွင်း ကုသပျောက်ကင်းနိုင်ပြီဖြစ်ပါတယ်။ တီဘီရောဂါကာကွယ် တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းမှာ–

ကျန်းမာရေးပညာပေးခြင်း၊ ဘီစီဂျီ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ အောက်ခြေထိ DOTS နည်းဗျူဟာဖြင့် ကုသခြင်း၊ တီဘီသံသယလူနာများအား သလိပ်စစ်ဆေးခြင်းဖြင့် တီဘီရောဂါရှာဖွေခြင်းနှင့် တီဘီလူနာများနှင့် အတူတကွနေထိုင်သူများအား ရောဂါရှာဖွေစစ်ဆေးပေးခြင်း၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို ပုံမှန်ဆန်းစစ်ခြင်း၊ ကွင်းဆင်းကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပသင်တန်းများပေးခြင်း၊ သုတေသနလုပ်ငန်းများ တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ခြင်း စတဲ့ နည်းဗျူဟာများနဲ့ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

တီဘီရောဂါ ကာကွယ်တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းကို ၂၀၀၂ခုနှစ်တွင် မြို့နယ် ၃၀၀ မှာ DOTS ကို အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပါတယ်။ နှစ်စဉ်မြို့နယ် တိုးချဲ့ပြီးဆောင်ရွက်ခဲ့ရာမှာ ၂၀၀၃ ခုနှစ်မှာ နောက်ဆုံးကျန်ရှိတဲ့ မြို့နယ်ဖြစ်တဲ့ ချင်းပြည်နယ်၊ မတူပီမြို့နယ်မှာ တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ၃၂၄ မြို့နယ်၌ လွှမ်းခြုံမှုရာနှုန်းပြည့်ပြီးဖြစ်ပါတယ်။

တီဘီရောဂါကာကွယ် တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းမှာ ယခင်ကမရှိခဲ့တဲ့ အမျိုးသားမှိုင်းပြု တီဘီဓာတ်ခွဲဌာနကို ၂၀၀၁ ခုနှစ်မှာ ဖွင့်လှစ်အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ယခင်က ပြည်နယ်၊ တိုင်း တီဘီတိုက်ဖျက်ရေးဌာနခြောက်ခုတွင်သာ ဓာတ်မှန်စက်ရှိရာမှ ၂၀၀၆ခုနှစ်မှာ ပြည်နယ်၊ တိုင်းအားလုံးတွင် ဓာတ်မှန်စက်များ တပ်ဆင်ဆောင်ရွက်ပေးနေပြီဖြစ်ပါတယ်။ ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာအောက်ခြေအထိ အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၊ ပြည်တွင်းလူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ကြတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့ချုပ်၊ မိခင်ကလေး စောင့်ရှောက်ရေးအသင်းအဖွဲ့ဝင်များကလည်း ကျန်းမာရေးပညာပေးလျက်ရှိပြီး သံသယတီဘီလူနာများကို ကျန်းမာရေးဌာနများသို့ ညွှန်းပို့ပေးလျက်ရှိပါတယ်။ ရောဂါရှာဖွေတွေ့ရှိတဲ့ ဝေဒနာသည်များကိုလည်း တိုက်ရိုက်ကြည့်ရှုပြီး ဆေးတိုက်ကျွေးလျက်ရှိပါတယ်။ အမျိုးသားတီဘီရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေးစီမံကိန်းဟာ ရပ်ကွက်ကျေးရွာများ၊ စက်ရုံအလုပ်ရုံများသို့ ရောဂါရှာဖွေရန်ဓာတ်ခွဲပစ္စည်းများ၊ နယ်လှည့်ဓာတ်မှန်ကားများနဲ့ အတူသွားရောက်ပြီး ရောဂါရှာဖွေစစ်ဆေး အခမဲ့ကုသပေးလျက်ရှိပါတယ်။ တီဘီ၊ HIV ပူးပေါင်းကာကွယ်တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများကို မြို့နယ်ခုနစ်မြို့နယ်တွင် ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှာ စတင်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ မန္တလေး ငါးမြို့နယ်တွင် HIV ပိုးတွေ့သည့် တီဘီလူနာများကို ART ဆေးဖြင့် ၂၀၀၅ခုနှစ် မေလမှစ၍ ကုသပေးလျက်ရှိပါတယ်။

တီဘီရောဂါ ကာကွယ်တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းအနေနဲ့ ၁၉၈၈ခုနှစ်မှာ တီဘီဝေဒနာရှင် ၉၃၄၈ဦး ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပြီး ၇၄၇၈ဦး ကုသအောင်မြင်ခဲ့၍ ရောဂါကုသ အောင်မြင်နှုန်း ၇၈ရာခိုင်နှုန်းရရှိခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၀၅ခုနှစ်တွင် တီဘီဝေဒနာရှင်ပေါင်း ၁၀၇၉၉၁ ဦးရှာဖွေဖော်ထုတ်ပြီး ၉၀၇၁၂ဦး ကုသ အောင်မြင်နိုင်ခဲ့၍ ရောဂါကုသအောင်မြင်နှုန်း ၈၄ရာခိုင်နှုန်းရရှိလျက်ရှိပါတယ်။ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ဟာ တီဘီရောဂါနဲ့ပတ်သက်ပြီး ရောဂါရှာဖွေတွေ့ရှိနှုန်း အနည်းဆုံး ၇၀ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ ရောဂါကုသအောင်မြင်နှုန်း အနည်းဆုံး ၈၅ ရာခိုင်နှုန်းရရှိရန် ရည်မှန်းချက် ချမှတ်ထားပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ ၁၉၉၄ ခုနှစ်မှာ ရောဂါရှာဖွေတွေ့ရှိနှုန်း ၃၂ ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ ရောဂါကုသအောင်မြင်နှုန်း ၇၈ ရာခိုင်နှုန်းရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှာ ရောဂါရှာဖွေတွေ့ရှိနှုန်း ၉၅ ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ ရောဂါကုသအောင်မြင်နှုန်း ၈၄ ရာခိုင်နှုန်းအထိ တိုးတက်ရရှိနေပြီဖြစ်ပါတယ်။

ငှက်ဖျားရောဂါနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကမ္ဘာတစ်ဝန်းမှာ ပြန်လည်ဦးမော့လာတဲ့ ငှက်ဖျားရောဂါကို ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီးက Global Malaria Program ဖြင့် ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းများကို အရှိန်အဟုန်တိုးမြှင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့်လည်း ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေး အရှိန်အဟုန်မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ လက်ရှိအခြေအနေမှာ ငှက်ဖျားရောဂါဟာ ကျန်းမာရေးပြဿနာတစ်ရပ်အဖြစ် ရှိနေပါသေးတယ်။ ငှက်ဖျားရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းမှာ ကျေးလက်ဒေသ အောက်ခြေအထိ ငှက်ဖျားရောဂါဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးပညာပေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဆေးစိမ်ခြင်ထောင်သုံးစွဲခြင်းဖြင့် တစ်ကိုယ်ရည် ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ခြင်နှိမ်နင်းရေးအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စောစီးစွာရောဂါရှာဖွေပြီး ထိရောက်စွာကုသမှုပေးခြင်း၊ ကပ်ရောဂါအသွင်ဖြစ်ပွားမှု တားဆီးကာကွယ်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ နီးနွယ်ဌာနများ ကုလသမဂ္ဂ လက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသခံပြည်သူလူထုများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း စတဲ့ နည်းဗျူဟာများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

ကျေးလက်ဒေသအောက်ခြေအထိ ငှက်ဖျားရောဂါဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးပညာပေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာမှာ တစ်ဦးချင်းနဲ့ အုပ်စုလိုက် ကျန်းမာရေးပညာပေးဟောပြောခြင်း၊ ပိုစတာနဲ့ လက်ကမ်းစာစောင်များ ဖြန့်ဝေခြင်း၊ အသိပေးဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပပြုလုပ်ခြင်း၊ ရေဒီယို၊ ရုပ်မြင်သံကြားနဲ့ စာနယ်ဇင်းများမှ တစ်ဆင့်ပညာပေးခြင်း၊ နယ်စပ်ဒေသများမှာ နေထိုင်ကြတဲ့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများအတွက် ကျန်းမာရေးပညာပေး အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဝေခြင်း စတဲ့ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ ငှက်ဖျားရောဂါကုထုံးသစ် (New Antimalarial Treatment Policy) ကို ၂၀၀၂ ခုနှစ်မှာ စတင်ကျင့်သုံးခဲ့ပြီး ၂၀၀၆ ခုနှစ်မှာ တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ မြို့နယ်အားလုံးကို လွှမ်းခြုံမှုပေးခဲ့ပါတယ်။ အဏုကြည့်မှန်ဘီလူးနဲ့ ငှက်ဖျားသွေးစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ၁၉၈၈ ခုနှစ်မတိုင်မီက မြို့နယ်ဆေးရုံများတွင်သာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ရာမှ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်မှာ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနပေါင်း ၆၀၀ ခန့်မှာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၀၆ ခုနှစ်မှာ ကုထုံးသစ်အရ အသုံးပြုရမည့် အလျင်အမြန် သွေးဖောက်စစ်ဆေးနိုင်တဲ့ ကိရိယာ (Rapid Diagnostic Test) များနဲ့ Artemisinin အခြေပြုတဲ့ ကုထုံးသစ် (Artemisinin based Combination Therapy)ကို ကျေးလက် ကျန်းမာရေးဌာနခွဲများ အားလုံးအထိ ဖြန့်ဝေသုံးစွဲခဲ့ပါတယ်။

ငှက်ဖျားရောဂါကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းရပ်များအနေနဲ့ ခြင်ထောင်များ ဆေးစိမ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ၁၉၈၈ခုနှစ် မတိုင်မီက မဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သော်လည်း ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်မှစပြီး ငှက်ဖျားထူထပ်တဲ့ ဝေးလံခက်ခဲတဲ့ နယ်စပ်ဒေသများသို့ နှစ်စဉ်တာရှည်ခံ ပိုးသတ်ဆေးစိမ်ခြင်ထောင်အလုံး ၅၀၀၀၀ ခန့် ဖြန့်ဝေနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ငှက်ဖျားဖြစ်ပွား သေဆုံးသူအများဆုံးဖြစ်တဲ့ ကယားပြည်နယ်အတွင်းရှိ ဝေးလံခက်ခဲတဲ့ နယ်စပ်ဒေသများအပါအဝင် ကျေးရွာများမှာ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဆေးစိမ်ခြင်ထောင်အလုံးပေါင်း ၇၀၀၀၀ ကို ဖြန့်ဝေခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ရိုးရိုးခြင်ထောင်လုံးရေ သုံးသိန်းမှ လေးသိန်းခန့်ကို နှစ်စဉ်ပိုးသတ်ဆေးစိမ်ပြီး ငှက်ဖျားရောဂါ ဖြစ်ပွားသေဆုံးမှုများပြားတဲ့ ဒေသများအတွင်း နေထိုင်ကြတဲ့ ပြည်သူလူထုအား ကာကွယ်မှုပေးခဲ့ရာမှာ ၂၀၀၆ ခုနှစ်မှာ ခြင်ထောင်အလုံးရေပေါင်း ၆၇၉၀၀၀ ပိုးသတ်ဆေးစိမ်ပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

'ဝ'၊ ကိုးကန့်အထူးဒေသများ အပါအဝင် နယ်စပ်ဒေသများမှာ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်နဲ့ ၂၀၀၆ ခုနှစ်များမှာ ငှက်ဖျားကပ်ရောဂါနှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တာရှည်ခံဆေးစိမ်ခြင်ထောင်များဖြန့်ဝေခြင်း၊ ငှက်ဖျားအဖွဲ့များ ကွင်းဆင်းပြီး ဆေးကုသမှုပေးခြင်း၊ ကျန်းမာရေးပညာပေးခြင်းစတဲ့ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။

ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ငှက်ဖျားရောဂါဖြင့် ဆေးရုံများသို့ အတွင်းလူနာအဖြစ်တက်ရောက်သူဦးရေမှာ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်မှစတင်ပြီး ကျဆင်းလာပါတယ်။ ပြင်းထန်တဲ့ ငှက်ဖျားရောဂါဖြစ်ပွားမှုလည်း ကျဆင်းလာပါတယ်။ ငှက်ဖျားရောဂါဖြစ်ပွားမှုနှုန်းမှာ ၁၉၈၈–၈၉ ခုနှစ်က လူဦးရေ တစ်ထောင်လျှင် ၂၄ ဒသမ ၅ ဦး ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၀၂–၀၃ ခုနှစ်မှာ ၁၄ ဦး၊ ၂၀၀၄–၀၅ ခုနှစ်မှာ ၁၁ ဦး၊ ၂၀၀၅–၀၆ ခုနှစ်မှာ ၉ ဒသမ ၃ ဦး၊ သေဆုံးမှုနှုန်းမှာ ၁၉၈၈–၈၉ ခုနှစ်က လူဦးရေ တစ်သိန်းလျှင် ၁၀ ဒသမ ၄ ဦး ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၀၃–၀၄ ခုနှစ်မှာ ၄ ဒသမ ၇ ဦး၊ ၂၀၀၄–၀၅ ခုနှစ်မှာ ၃ ဒသမ ၆၅ ဦး၊ ၂၀၀၅–၀၆ ခုနှစ်မှာ ၃ ဒသမ ၁ ဦးသို့ လျော့ချနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ငှက်ဖျားရောဂါ ကပ်အသွင်ဖြစ်ပွားမှုမှာ ယခင်က ၁၂ ကြိမ်ခန့် ဖြစ်ပွားခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ ကပ်ရောဂါကြိုတင်ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းကြောင့် ၂၀၀၂ ခုနှစ်မှာ နှစ်ကြိမ်၊ ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှာ တစ်ကြိမ်သာဖြစ်ပွားသည်အထိ ကျဆင်းလာပါတယ်။

ယခုလို ရောဂါဖြစ်ပွားမှုကျဆင်းပြီး ရောဂါကာကွယ်ရေး၊ ကုသရေးလုပ်ငန်းများ ဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်မှုများဟာ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ပြည်သူလူထုများ၊ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများနဲ့ ပြည်တွင်းပြည်ပ စေတနာရှင်အဖွဲ့အစည်းများက ပူးပေါင်းကူညီဆောင်ရွက်မှုများကြောင့်ဖြစ်ပါတယ်။

စာမျက်နှာ ၇ ကော်လံ ၁ သို့ ✧

✧ စာမျက်နှာ ၆ မှ

မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိတဲ့ အဓိကရောဂါကြီး သုံးမျိုးဖြစ်ကြတဲ့ အေအိုင်ဒီအက်စ်၊ တီဘီနဲ့ ငှက်ဖျားရောဂါများ ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းကို ပိုမိုတိုးချဲ့ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အေအိုင်ဒီအက်စ်၊ တီဘီနှင့် ငှက်ဖျားရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်း ရန်ပုံငွေအဖွဲ့ Global Fund က ၅နှစ်တာကာလအတွက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၉၈ ဒသမ ၄ သန်း ထောက်ပံ့ကူညီရန် ခွင့်ပြုခဲ့ပါတယ်။

သို့သော်လည်း ပြည်တွင်းပြည်ပ ဆန့်ကျင်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများရဲ့ သွေးထိုးလှုံ့ဆော်မှုကြောင့် ၂၀၀၅ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၈ ရက်နေ့မှာ ကြောင်းကျိုးခိုင်မာမှုမရှိတဲ့ အကြောင်းပြချက်များနဲ့ Global Fund ရန်ပုံငွေကို တစ်ဖက်သပ် ရပ်ဆိုင်းခဲ့ပါတယ်။ ဤသို့ ရပ်ဆိုင်းလိုက်ခြင်းဟာ ပြည်သူများအတွက် များစွာ ထိခိုက်နစ်နာစေပြီး ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂရဲ့ ထောင်စုနှစ် ဖွံ့ဖြိုးရေးကြေညာစာတမ်းပါ တန်ဖိုးထားမှုများ၊ မူများနဲ့ပါ ဆန့်ကျင်နေပါတယ်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကုလသမဂ္ဂလက်အောက်ခံ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပ စေတနာရှင် လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများနဲ့ ကျယ်ပြန့်စွာ ပူးပေါင်းပြီး စီမံချက်များကို တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

ဤသို့ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိနေစဉ် မြန်မာနိုင်ငံမှာ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေမှုကိုအသိအမှတ်ပြု၊ နားလည်သဘောပေါက်ပြီး ကူညီလိုတဲ့ UK,European Commission Netherland, Sweden, Norway နဲ့ Australia တို့ပါဝင်တဲ့ ခြောက်နိုင်ငံမှ အလှူရှင်များက ရောဂါသုံးမျိုးအတွက် ရန်ပုံငွေတစ်ရပ် (Three Disease Fund) ကို ထူထောင်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံသို့ အကူအညီပေးရန် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီရန်ပုံငွေများနဲ့ရောဂါသုံးမျိုးအတွက် ရေးဆွဲထားတဲ့ အမျိုးသားမဟာဗျူဟာစီမံကိန်းများ (National Strategic Plans) အရ ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများကို ထောက်ပံ့ပေးမှာဖြစ်ပါတယ်။ လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် (၅)နှစ်တာကာလအတွက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၉၉ဒသမ ၅ သန်း အကူအညီပေးမည့် နှစ်ဖက်နားလည်မှုစာချွန်လွှာ (MoU) ကို ၂၀၀၆ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၂ ရက်နေ့က လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလို အောင်မြင်မှုရရှိခဲ့ခြင်းဟာ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့်တကွ နီးနွယ်ဆက်စပ်နေသော ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ မိတ်ဖက်စေတနာရှင် လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများရဲ့ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုကြောင့် ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ မည်သည့်ဆန့်ကျင်ဘက် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပါတီများရဲ့ ကူညီမှုကြောင့် ရရှိခြင်းမဟုတ်ကြောင်း အသိပေးတင်ပြအပ်ပါတယ်။

ဆက်လက်ပြီး အနာကြီးရောဂါတိုက်ဖျက်ရေး လုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီး တင်ပြရရင် အနာကြီးရောဂါဟာ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာကပင် ထူပြောတဲ့ရောဂါတစ်ခုအဖြစ် တွေ့ရှိခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီရောဂါရဲ့ နောက်ဆက်တွဲ ပြဿနာတစ်ခုဖြစ်တဲ့ ကိုယ်အင်္ဂါပျက်စီးမှုနဲ့ ချို့ယွင်းမှုများကြောင့် ရောဂါဖြစ်သူကို အကြီးမားဆုံးလူမှုရေးနဲ့ စီးပွားရေးပြဿနာများ ဖြစ်ပေါ်စေပါတယ်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရဟာ အနာကြီးရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာမှာ ယခုအခါ ဆေးပေါင်းကျွေး တိုက်ကျွေးမှုစနစ်(MDT)နဲ့ ကုသပေးလျက်ရှိသဖြင့် ရောဂါပျောက်ကင်းသူများ နှစ်စဉ် တိုးတက်များပြားလာခဲ့ပါတယ်။

အနာကြီးရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းကို အားသွန်ခွန်စိုက် ဘက်ပေါင်းစုံမှ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သဖြင့် အနာကြီးရောဂါဖြစ်ပွားမှုမှာ လူဦးရေ ၁၀၀၀၀လျှင် ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် ၅၃ ဒသမ ၄ ဦး၊ ၁၉၉၀ပြည့်နှစ်တွင် ၂၇ ဒသမ ၆ ဦးရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၀၂ခုနှစ်တွင် ၁ဒသမ ၀၄ဦး၊ ၂၀၀၃ခုနှစ်တွင် ၀ ဒသမ ၅၁ဦး၊ ၂၀၀၄ခုနှစ်တွင် ၀ဒသမ၄၉ဦး၊ ၂၀၀၅ခုနှစ်တွင် ၀ဒသမ ၄၈ဦးသို့ အသီးသီး လျော့နည်းသွားပြီဖြစ်တဲ့အတွက် အနာကြီးရောဂါကို ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးပြဿနာတစ်ရပ်အဖြစ်မှ ဖယ်ရှားနိုင်ပြီဖြစ်ပါတယ်။

ရန်ကုန်မြို့မှာ ၂၀၀၃ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၆ရက်နေ့မှ ၈ရက်နေ့အထိ ကျင်းပခဲ့တဲ့ တတိယအကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အနာကြီးရောဂါကင်းဝေးရေးညီလာခံကြီး (The 3rd Meeting of the Global Alliance for Elimination of Leprosy-GAEL) မှာ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနဲ့ စေတနာရှင် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများရဲ့ ရှေ့မှာ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အနာကြီးရောဂါသည် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးပြဿနာတစ်ရပ်အဖြစ်မှ ကင်းဝေးသည့်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခံရပြီးဖြစ်ကြောင်းကို ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားစွာ ကြေညာနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအစည်းအဝေးမှ ထုတ်ပြန်ခဲ့တဲ့ ရန်ကုန်ကြေညာချက်စာတမ်း (Yangon Declaration) မှာ WHO နဲ့ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများမှ ပံ့ပိုးခဲ့တဲ့အရင်းအနှီးများကို ကုန်ကျစရိတ် အနည်းဆုံးနဲ့ အထိရောက်ဆုံး ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့တဲ့ နိုင်ငံအဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံကို အသိအမှတ်ပြုကြောင်း ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်းခံခဲ့ရပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံဟာ အနာကြီးရောဂါ ကင်းဝေးသောနိုင်ငံအဖြစ် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးသမိုင်းမှာ မှတ်ကျောက်တင်နိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ယခုအခါ အနာကြီးရောဂါကင်းဝေးရေး ရေရှည်တည်တံ့အောင် ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး ကိုယ်အင်္ဂါချို့ယွင်းမှုကာကွယ်ရေးနဲ့ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

အနာကြီးရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းကို အားသွန်ခွန်စိုက် ဘက်ပေါင်းစုံမှ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သဖြင့် အနာကြီးရောဂါဖြစ်ပွားမှုမှာ လူဦးရေ ၁၀၀၀၀ လျှင် ၁၉၈၇ခုနှစ်တွင် ၅၃ ဒသမ ၄ ဦး၊ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၂၇ ဒသမ ၆ ဦးရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၀၂ခုနှစ်တွင် ၁ ဒသမ ၀၄ ဦး၊ ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် ၀ ဒသမ ၅၁ဦး၊ ၂၀၀၄ခုနှစ်တွင် ၀ဒသမ ၄၉ဦး၊ ၂၀၀၅ခုနှစ် တွင် ၀ဒသမ ၄၈ဦးသို့ အသီးသီး လျော့နည်းသွားပြီဖြစ်တဲ့အတွက် အနာကြီးရောဂါကို ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး ပြဿနာတစ်ရပ်အဖြစ်မှ ဖယ်ရှားနိုင်ပြီဖြစ်ပါတယ်။

ကူးစက်ရောဂါများဟာ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှာ ဖြစ်ပွားမှုများပါတယ်။ များသောအားဖြင့် ကလေးသူငယ်များမှာ အဖြစ်များပြီး သေဆုံးမှုနှုန်းလည်းမြင့်မားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကာကွယ်ဆေးနဲ့ ကာကွယ်၍ရတဲ့ရောဂါများမှ ကလေးငယ်များကင်းဝေးစေဖို့ တိုးချဲ့ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ တိုးချဲ့ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းအနေနဲ့ ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်၊ ပိုလီယို၊ ဝက်သက်၊ အဆုတ်၊ အသည်းရောင်အသားဝါ ဘီရောဂါ ခုနစ်မျိုး ကာကွယ်ဆေးကို ကလေးသူငယ်များကို ထိုးနှံတိုက်ကျွေးပေးရာမှာ တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာနဲ့ လွှမ်းခြုံမှုမှာ ၉၀ရာခိုင်နှုန်းကျော် ရရှိနေပြီဖြစ်ပါတယ်။

ကလေးသူငယ်များအားလုံး ပိုလီယိုရောဂါ ကင်းဝေးစေရန် ပုံမှန်ကာကွယ်ဆေးတိုက်ကျွေးခြင်း၊ အမျိုးသားကာကွယ်ဆေးတိုက်နေ့များ ကျင်းပခြင်း၊ ကောက်သင်းကောက် ကာကွယ်ဆေးတိုက်ကျွေးခြင်းနှင့် လတ်တလော ပျော့ခွေအကြောသေရောဂါ ထောက်လှမ်းခြင်း လေးမျိုးစလုံးကို တစ်ပြိုင်နက် ဟန်ချက်ညီညီ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ပိုလီယိုရောဂါ ပပျောက်ရေးလုပ်ငန်းရဲ့ အမျိုးသားကာကွယ်ဆေး တိုက်ကျွေးခြင်း နည်းဗျူဟာကို ၁၉၉၆ခုနှစ်မှ စတင်ပြီး အသက်(၅)နှစ်အောက်ကလေး ခြောက်သန်းကျော်ကို ပိုလီယိုကာကွယ်ဆေး အပိုဆောင်း နှစ်ကြိမ်တိုက်ကျွေးခဲ့ရာ ၂၀၀၂ခုနှစ်အထိ ရှစ်ကြိမ်တိုက်ကျွေးနိုင်ခဲ့ပြီး ၉၅ရာခိုင်နှုန်းနဲ့အထက် နှစ်စဉ် နှစ်ကြိမ်စလုံးမှာ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။

ဝေးလံခက်ခဲဒေသများနဲ့ နယ်စပ်ဒေသများမှာ ပိုလီယိုအရိုင်းပိုးတွေ့ရှိမှုကို အခြေပြုပြီး ကောက်သင်းကောက် ကာကွယ်ဆေးတိုက်ကျွေးခြင်းဖြင့် မြန်မာ–တရုတ်၊ မြန်မာ–ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နဲ့ မြန်မာ–အိန္ဒိယ နယ်စပ်မြို့နယ်များကို ရွေးချယ်ဖော်ထုတ်ပြီး ကောက်သင်းကောက် ပိုလီယိုကာကွယ်ဆေး ခြောက်ကြိမ်တိုက်ကျွေးခဲ့ရာ ၉၅ ရာခိုင်နှုန်းနဲ့အထက် လွှမ်းခြုံနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

အမျိုးသား ကာကွယ်ဆေးတိုက်နေ့များ ရှစ်ကြိမ်နဲ့ ကောက်သင်းကောက် ပိုလီယိုကာကွယ်ဆေးတိုက်ကျွေးမှု ခြောက်ကြိမ် တိုက်ကျွေးခြင်းအပြင် လတ်တလော ပျော့ခွေအကြောသေရောဂါ ထောက်လှမ်းခြင်းကိုပါ ၁၉၉၆ခုနှစ်မှ စတင်ပြီး အားဖြည့်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့တဲ့အတွက် ၂၀၀၃ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၃ ရက်တွင် ပိုလီယိုကင်းစင်သောနိုင်ငံအဖြစ် ကြေညာနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

အမျိုးသား ကာကွယ်ဆေးတိုက်နေ့များအတွက် နိုင်ငံတော်မှ လိုအပ်သော ပံ့ပိုးမှုများပေးခဲ့ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ရဟတ်ယာဉ်များဖြင့် ဝေးလံခက်ခဲသောဒေသများဖြစ်တဲ့ ကချင်ပြည်နယ် ပူတာအိုခရိုင်နဲ့ စစ်ကိုင်းတိုင်း နာဂတောင်တန်းဒေသများသို့ ကာကွယ်ဆေးနဲ့ အအေးလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ သယ်ပို့ပေးခဲ့တဲ့အတွက် အောင်မြင်မှုများ ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

လူတွင် ဖြစ်ပွားတတ်သော ကြက်ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါ ကြိုတင်ကာကွယ် ကုသနှိမ်နင်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ချက်နှင့်ပတ်သက်ပြီး ဆက်လက်တင်ပြရရင် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ ကြက်ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါ ကြိုတင်ကာကွယ်ကုသ နှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းများကို လက်ဦးမှုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ၂၀၀၄ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလကတည်းက စတင်ပြီး စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း၊ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းဝန်ကြီးဌာနနဲ့ နီးနွယ်ဝန်ကြီးဌာနပေါင်းစုံပါဝင်တဲ့ ဦးစီးကော်မတီနှင့် လုပ်ငန်းကော်မတီ၊ ဆပ်ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး လိုအပ်သည့်အစီအမံများကို ကြိုတင်ဆောင်ရွက်ထားခဲ့ပါတယ်။

၂၀၀၆ ခုနှစ် မတ်လနဲ့ ဧပြီလအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းဒေသ စစ်ကိုင်းတိုင်းနဲ့ မန္တလေးတိုင်းတို့ရှိ မြို့နယ် ၁၃မြို့နယ်များအတွင်း ကြက်ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါ ကျရောက်ဖြစ်ပွားမှုရှိခဲ့ရာ ရောဂါဖြစ်ပွားသော ကြက်ခြံများမှ ကြက်များကို သုတ်သင်ဖျက်ဆီးခဲ့ပါတယ်။ ကြက်ခြံနဲ့ငုံးခြံ ၅၄၅ ခြံတို့မှ ကြက်ကောင်ရေ ၆ ဒသမ ၅ သိန်း၊ ကြက်ဥ ၁ဒသမ ၈သိန်းကို သုတ်သင်ဖျက်ဆီးမြှုပ်နှံခြင်း၊ ကြက်ခြံများကို ပိုးသတ်ဆေးဖျန်းခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။

စစ်ကိုင်းတိုင်းနဲ့ မန္တလေးတိုင်းအတွင်း ကြက်ခြံများမှာ ကြက်ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါ ဖြစ်ပွားမှုအတွက် ဓာတ်ခွဲခန်းအဖြေ အတည်ပြုချက်ရရှိတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် OIE, FAO, WHO အစရှိတဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများသို့ သတင်းပေးပို့ခဲ့ပါတယ်။

ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနနဲ့ မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းဝန်ကြီးဌာနတို့ ပူးပေါင်းပြီး ရောဂါဖြစ်ပွားရာ မြို့နယ်များသို့ ၂၄ နာရီအတွင်း ကွင်းဆင်းပြီး ရောဂါဖြစ်ပွားမှု အချိန်မီထိန်းချုပ်နိုင်ရေးလုပ်ငန်းများကို ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။

ကြက်ငှက်များကို ထိတွေ့ကိုင်တွယ်ခဲ့သူများအနက် နာမကျန်းဖြစ်ပွားသူ ၁၀ဦး တွေ့ရှိရတဲ့အတွက် လူနာများရဲ့ ဓာတ်ခွဲနမူနာများကို ဂျပန်နိုင်ငံရှိ ကြက်ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါ အတည်ပြုဓာတ်ခွဲခန်းသို့ပေးပို့ပြီး ဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ရာ ကြက်ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါ မဟုတ်ကြောင်း အတည်ပြုချက် ရရှိခဲ့ပါတယ်။

ရောဂါဖြစ်ပွားသောလူနာများကို စနစ်တကျ ထိရောက်စွာ ကုသနိုင်ရေးအတွက် ဆေးရုံများမှာ သီးသန့်လူနာဆောင်များ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ရောဂါအကာအကွယ်ပစ္စည်း (Personal Protective Equipment)၊ ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးသတ်ဆေးဝါး Antiviral (Tamiflu)၊ ဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်ပစ္စည်းများ (Rapid Testkits) ကို ကြက်ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါ ဖြစ်ပွားတဲ့နေရာများသို့ ဖြန့်ဖြူးပေးခဲ့ပါတယ်။

ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းများကို ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့မှုကြောင့် ၂၀၀၆ခုနှစ် ဧပြီလ ၆ ရက်နေ့မှစပြီး ကြက်ခြံများမှာ ရောဂါဖြစ်ပွားမှုမရှိတော့သဖြင့် ၂၀၀၆ခုနှစ် ဧပြီ ၂၆ရက်မှာ ရောဂါဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ မြို့နယ်နဲ့ တိုင်းများ မှာ ကြက်ဘဲ အဝင်အထွက် ပိတ်ပင်ထားခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၀၆ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၁ရက်မှာ ကမ္ဘာ့တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးအဖွဲ့က မြန်မာနိုင်ငံမှာ ကြက်ငှက်များ၌ ရောဂါဖြစ်ပွားမှု ကင်းစင်ပြီဖြစ်ကြောင်း ကြေညာပေးခဲ့ပါတယ်။

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့အစည်းမှ UN System Senior Coordinator for Avian and Human Influenza ဖြစ်တဲ့ ဒေါက်တာဒေးဗစ်နာဘာရိုးဟာ အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများသို့ ကြက်ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါ ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးနဲ့ ကမ္ဘာ့တုပ်ကွေးကပ်ရောဂါ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုနှင့် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ထားရှိမှုများကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုခဲ့ရာမှာ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ၂၀၀၆ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၈ ရက်တွင် ရောက်ရှိခဲ့ပြီး ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီခရီးစဉ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး **သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတစ်ရပ် ကျင်းပပြုလုပ်ရာ ဒေါက်တာဒေးဗစ်နာဘာရိုးက မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ကြက်ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါ ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးနဲ့ ကမ္ဘာ့တုပ်ကွေးကပ်ရောဂါ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုနှင့် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ထားရှိမှုသည် ကျေနပ်အားရဖွယ်ရှိကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရောဂါစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုသည် အဆင့်မြင့်ကြောင်းနှင့် ရောဂါထိန်းချုပ်မှုလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရာတွင် လျင်မြန်သွက်လက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကမ္ဘာ့တုပ်ကွေးကပ်ရောဂါ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုနှင့် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ထားရှိမှုများကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများမှ ကောင်းစွာ အသိအမှတ်ပြုပါကြောင်း ပြောကြားသွားပါတယ်။**

ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်မှုကိုတင်ပြရရင် ပြည်သူလူထုအား ရောဂါကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်း၊ အခြေခံကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်ပေးခြင်း၊ မိခင်နှင့်ကလေး ကျန်းမာရေးနဲ့ အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို နယ်စပ်ဒေသများအပါအဝင် နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးမှာ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနများ၊ မိခင်နှင့်ကလေးကျန်းမာရေးဌာနများနဲ့ ဒေသန္တရကျန်းမာရေးဌာနများ ဖွင့်လှစ်ပြီး ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါတယ်။

နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးမှာ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနအနေဖြင့် ၁၉၈၈–၈၉ခုနှစ်မှာ ၁၃၃၇ခုရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၀၅–၀၆ခုနှစ်မှာ ၁၄၅၆ခု၊ ဒေသန္တရကျန်းမာရေးဌာနအနေဖြင့် ၁၉၈၈–၈၉ ခုနှစ်မှာ ၆၄ခုရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၀၅–၀၆ခုနှစ်မှာ ၈၆ခုသို့ အသီးသီး တိုးတက်ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

အိုင်အိုဒင်းချို့တဲ့ရောဂါကာကွယ်ရေးအတွက် တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ပြည်သူလူထုများအားလုံး စားသုံးနိုင်ရေးအတွက် အိုင်အိုဒင်းဖြည့် ဆားဖြန့်ဖြူးခြင်းအစီအစဉ်ကို ၁၉၉၆ခုနှစ်မှ စတင်ပြီး သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာန မြန်မာ့ဆားနှင့်အဏ္ဏဝါဓာတုပစ္စည်း ထုတ်လုပ်ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းတို့နဲ့ ပူးပေါင်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှု၊ အောင်မြင်မှု အခြေအနေကို အသက် ၆နှစ်မှ ၁၁နှစ်အရွယ် ကျောင်းသားများတွင် မြင်သာသောလည်ပင်းကြီးရောဂါ တွေ့ရှိမှုအခြေအနေဖြင့် တိုင်းတာခဲ့ရာမှာ ၁၉၈၈ခုနှစ်မတိုင်မီက ၃၃ရာခိုင်နှုန်းရှိခဲ့ရာ ၁၉၉၇ခုနှစ်မှာ ၂၅ရာခိုင်နှုန်း၊ ၂၀၀၀ပြည့်နှစ်မှာ ၁၂ရာခိုင်နှုန်း၊ ၂၀၀၃ခုနှစ်မှာ ၅ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ ၂၀၀၆ခုနှစ်မှာ ၅ရာခိုင်နှုန်း အောက်သို့ လျော့နည်း ကျဆင်းသွားတာကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါတယ်။

ပညာပေးလုပ်ငန်းများ စောင့်ကြပ်ကွပ်ကဲခြင်း လုပ်ငန်းများ ပိုမိုထိရောက်ပီပြင်စေဖို့ နိုင်ငံတော်အစိုးရရဲ့ လမ်းညွှန်ပံ့ပိုးမှု၊ ဒေသအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများရဲ့ ဦးဆောင်မှု၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာနတို့နဲ့အတူ စေတနာ့ဝန်ထမ်း အဖွဲ့အစည်းများရဲ့ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုတို့ကြောင့် များမကြာမီ အိုင်အိုဒင်းချို့တဲ့မှုသည် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးပြဿနာ မဟုတ်တော့ဘဲ အိုင်အိုဒင်းချို့တဲ့မှုကင်းစင်ကြောင်း ကြေညာနိုင်မည့် အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်ပါတယ်။

မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှု ပပျောက်ရေးလုပ်ငန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန ဆေးကုသရေးအဖွဲ့မှ နှစ်ရှည်စီမံကိန်းအနေဖြင့် ၁၅နှစ်စီမံကိန်း ၁၉၉၉–၂၀၁၃ ကို ရေးဆွဲအကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသောဆေးဝါးများ ဥပဒေအရ မြန်မာနိုင်ငံမှာ အဓိကဆေးကုဌာနကြီး ၂၆ခု၊ ဆေးကုဌာနငယ် ၄၀၊ ဘက်စုံပြန်လည်ထူထောင်ရေးစခန်း နှစ်ခုဖွင့်လှစ်ထားပြီးဖြစ်ပါတယ်။ အဓိကဆေးကုဌာနများ ဖြစ်တဲ့ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ မြစ်ကြီးနား၊ လားရှိုး၊ တောင်ကြီး၊ ကျိုင်းတုံတို့မှာ ကုသရေး၊သင်ကြားရေးနဲ့ သုတေသနလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ဆေးကုဌာနမရှိတဲ့ဒေသများမှာ မြို့နယ်ဆေးရုံများက တာဝန်ယူ ကုသပေးလျက်ရှိပါတယ်။

မူးယစ်ဆေးစွဲကုသရေးအဖွဲ့ရဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါး သုံးစွဲမှု ပပျောက်ရေး ၁၅နှစ်စီမံကိန်း ၁၉၉၉–၂၀၁၃အတွင်း အဓိကဆေးကုသဌာန လေးခု၊ ဆေးကုသဌာနငယ် ၂၅ခု၊ ဆေးကုသဌာနသစ် ၁၅ခုတို့ တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ မြို့နယ်ဆေးရုံ ၃၀ တို့ကို အားဖြည့်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ဖြင့် ဆေးကုသရေးနဲ့ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းကို ရာနှုန်းပြည့် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါတယ်။

ကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရဲ့ အထင်ရှားဆုံး မှတ်ကျောက်မှာ ပြည်သူလူထုရဲ့ မျှော်မှန်းနိုင်သောသက်တမ်း (Life Expectancy) တိုးတက်မြင့်မားလာခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မွေးစအရွယ် မျှော်မှန်းသက်တမ်းဟာ ၁၉၈၈ခုနှစ်က ကျေးလက်ဒေသမှာ အမျိုးသား ၅၆ ဒသမ၂ နှစ်၊ အမျိုးသမီး ၆၀ ဒသမ ၄ နှစ်နဲ့ မြို့ပြဒေသမှာ အမျိုးသား ၅၉ ဒသမ၀ နှစ်၊ အမျိုးသမီး ၆၃ ဒသမ ၂ နှစ်ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် ကျေးလက်ဒေသမှာ အမျိုးသား ၆၁ ဒသမ ၅နှစ်၊ အမျိုးသမီး ၆၄ ဒသမ ၀နှစ်နဲ့ မြို့ပြဒေသမှာ အမျိုးသား ၆၂ ဒသမ ၁နှစ်၊ အမျိုးသမီး ၆၆ ဒသမ၂ နှစ်အထိ တိုးတက်ခဲ့ပါတယ်။

ကုသရေးလုပ်ငန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆက်လက် တင်ပြလိုပါတယ်။ တိုးတက်လာတဲ့ လူဦးရေနဲ့ နည်းပညာအခြေအနေများအရ ၁၉၈၈ခုနှစ်နောက်ပိုင်း ဗဟိုနှင့်ပြည်နယ်၊ တိုင်းအပါအဝင် မြို့ကြီးများမှာ ဆေးရုံသစ်များ တည်ဆောက်ခြင်း၊ အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ပညာရှင်နဲ့ ခေတ်မီဆေးရုံသုံး စက်ပစ္စည်းကိရိယာများ၊ ဆေးဝါးများ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းတို့ကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် နယ်စပ်ဒေသမှ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများအတွက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကို နယ်စပ်ဒေသကျန်းမာရေးစီမံချက် ရေးဆွဲပြီး ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ ခန့်ထားခြင်း၊ ဆေးဝါးနဲ့ ဆေးပစ္စည်းကိရိယာများ ဖြည့်တင်းပေးခြင်းတို့ကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါတယ်။

နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးတွင် ၁၉၈၈–၈၉ခုနှစ်မှာ ဆေးရုံစုစုပေါင်း ၆၃၁ရုံ ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၀၆ခုနှစ် အောက်တိုဘာလအထိ ဆေးရုံစုစုပေါင်း ၈၃၂ရုံ အထိ တိုးတက်ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ယခုအခါ နယ်စပ်ဒေသများမှာ မြို့နယ်ခွဲဆေးရုံစုစုပေါင်း ၆၀ ရှိနေပြီး နယ်စပ်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်နဲ့ ဆေးရုံပေါင်း ၇၉ရုံ၊ ဆေးခန်းပေါင်း ၁၀၅ခန်း၊ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန ၅၈ခု၊ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ ၁၄၀ တို့ကို ဖွင့်လှစ်ပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲရဲ့ လမ်းညွှန်မှုအရ ပြည်နယ်၊ တိုင်းများအားလုံး ဟန်ချက်ညီညီ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် နိုင်ငံတော်က ဖွံ့ဖြိုးရေးဇုန် ၂၄ခု သတ်မှတ်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာမှာ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနကလည်း ဖွံ့ဖြိုးရေးဇုန် ၂၄ခုမှာ အနည်းဆုံးခုတင် ၂၀၀ဆံ့ ဆေးရုံတစ်ရုံစီ ဖွင့်လှစ်ကာ ပညာရှင်၊ ကျွမ်းကျင်ဝန်ထမ်း၊ ဆေးဝါးနဲ့ခေတ်မီဆေးရုံသုံး

စာမျက်နှာ ၁၄ ကော်လံ ၁ သို့ ▲

အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် သင်ရိုးမာတိကာများသည် GCE သင်ရိုးညွှန်းတမ်း၊ သင်ရိုးမာတိကာများနှင့် တစ်ပြေးညီဖြစ် အချို့သိပ္ပံဘာသာရပ်များမှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် သင်ရိုးမာတိကာများ GCE-O အဆင့်ထက်ပိုမြင့် ဆရာအရည်အသွေးမြင့်မားရေး၊ ခေတ်မီသင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ အသုံးပြုသင်ကြားရေး ဆောင်ရွက်လျက်ရှိ

နေပြည်တော် နိုဝင်ဘာ ၂၉

နိုင်ငံတော်၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးကဏ္ဍ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဒေါက်တာချမ်းငြိမ်း၏ ရှင်းလင်းပြောကြားချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်–

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်ရဲ့ ပညာရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေကို ရှင်းလင်းတင်ပြခွင့်ရတဲ့အတွက် ဂုဏ်ယူဝမ်းမြောက်မိပါတယ်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရနဲ့ ပြည်သူတွေရဲ့ ကြိုးပမ်းအားထုတ် လုပ်ဆောင်မှုတွေနဲ့ တကယ့် တိုးတက်မှုအခြေအနေတွေကို လျစ်လျူရှုပြီး အနောက်နိုင်ငံကြီး တစ်ခုက ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ အစည်းအဝေးအစီအစဉ်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ အရေးကို ထည့်သွင်းဆွေးနွေးသင့်ကြောင်း စွပ်စွဲပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ ဟာ လူမှုစီးပွားရေးကဏ္ဍမှာ ဘယ်တုန်းကမှ မရရှိခဲ့ဖူးတဲ့ အောင်မြင်တိုးတက်မှု တွေကို ရရှိအောင်လုပ်ဆောင်နေသလို ဒေသတွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ တည်ငြိမ် ရေးကို ထိန်းသိမ်းရာမှာလည်း အကူအညီပေးလျက်ရှိပါတယ်။ ဒီရှင်းလင်းပွဲမှာ နိုင်ငံတော်အစိုးရနဲ့ ပြည်သူတွေရဲ့ လူမှုရေးကဏ္ဍ တိုးတက်မှုအစစ်အမှန်ကို ပညာရေးရှုထောင့်ကနေပြီး တင်ပြသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

မြန်မာ့ပညာရေးမျှော်မှန်းချက်ကတော့ **“မျက်မှောက်ကာလဖြစ်သော ပညာရေးခေတ်၏ စိန်ခေါ်မှုကို ရင်ဆိုင်နိုင်မည့် အစဉ်လေ့လာသင်ယူနေသော လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းကို ဖန်တီးပေးနိုင်သည့် ပညာရေးစနစ်တစ်ခုဖြစ်ထွန်း လာစေရန်”** ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ **“ပညာရေးဆောင်ပုဒ်”** ကတော့ **“ပညာရေးဖြင့် ခေတ်မီ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်ကြီး တည်ဆောက်အံ့”** လို့ ချမှတ်ထားပါတယ်။

နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေက ပညာရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် လမ်းညွှန်ချက်ငါးရပ် ချမှတ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ လမ်းညွှန်ချက်တွေကတော့–

- **(၁) ဆရာ၊ ဆရာမများ၏ အရည်အသွေးပြည့်ဝရေး**
- **(၂) သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် သင်ရိုးမာတိကာများကို နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရေး**
- **(၃) သင်ကြားသင်ယူမှု အထောက်အကူပစ္စည်းများကို ထိရောက်စွာ အသုံးပြုသင်ကြားရေး**
- **(၄) ဥပဒေစည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များကို လေးစား လိုက်နာရေး**
- **(၅) မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်၊ ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ခိုင်မာရေး**

တို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဆက်လက်ပြီးတော့ အခြေခံပညာသင်ယူမှု အခွင့်အလမ်းတွေ တိုးတက် ရရှိစေဖို့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အခြေခံအဆင့် ကျောင်းသစ်များဖွင့်လှစ် ပေးခြင်းကို တင်ပြပါမယ်။

ကျောင်းနေအရွယ် ကလေးအားလုံး အလွယ်တကူ အခြေခံပညာများ သင်ယူနိုင်ရန် နေရာဒေသအလိုက် အခြေခံပညာကျောင်းများ မြန်မာနိုင်ငံ တစ်ဝန်း၌ ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ပါတယ်။

၁၉၈၈ခုနှစ်နှင့် ယခုလက်ရှိ အခြေခံပညာကျောင်းများ အရေအတွက် တိုးတက်လာပုံအခြေအနေကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်မယ်ဆိုရင် ၁၉၈၈ခုနှစ်မှာ အခြေခံ ပညာအထက်ကျောင်း ၇၂၂ ကျောင်းရှိရာမှ ၂၀၀၆ခုနှစ်မှာ ၂၀၄၅ကျောင်းအထိ တိုးတက်လာပါတယ်။ သုံးဆတိုးတက်လာတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

၁၉၈၈ခုနှစ်မှာ အခြေခံပညာအလယ်တန်းကျောင်း ၁၆၉၆ ကျောင်းရှိရာမှ ၂၀၀၆ခုနှစ်မှာ ၂၆၀၁ ကျောင်းအထိ တိုးမြှင့်လာခဲ့ပါတယ်။ တစ်ဆခွဲတိုးတက် လာတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

၁၉၈၈ခုနှစ်မှာ အခြေခံပညာမူလတန်းကျောင်း ၃၁၃၂၉ ကျောင်းရှိရာမှ ၂၀၀၆ခုနှစ်မှာ ၃၅၈၉၃ ကျောင်းအထိ တိုးမြှင့်လာခဲ့ပါတယ်။

စုစုပေါင်းအခြေခံပညာကျောင်းပေါင်း ၄၀၅၄၈ ကျောင်း ဖွင့်လှစ်ပြီးဖြစ်လို့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ကျေးရွာ ငါးရွာမှာ ကျောင်းသုံးကျောင်းနှုန်းရှိနေပြီး ၁ ဒသမ ၄ မိုင် အကွာအဝေးတိုင်းတွင် ကျောင်းတစ်ကျောင်းရှိနေတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

နယ်စပ်ဒေသများမှာ အခြေခံပညာကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်နိုင်ရေးအတွက် အထူးအလေးပေးပြီး ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ နယ်စပ်ဒေသများမှာ အခြေခံပညာ ကျောင်းပေါင်း ၁၀၃၄ ကျောင်းရှိပြီး ဆရာ၊ ဆရာမ အင်အား ၅၈၇၅ ဦးနဲ့ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူပေါင်း ၁၈၃၂၆၄ဦး ပညာသင်ကြားလျက်ရှိပါတယ်။

ယခုတင်ပြခဲ့တဲ့ အခြေခံပညာကျောင်းများနှင့် ပတ်သက်တဲ့ စာရင်းဇယား တွေအရ ကျောင်းဦးရေ သိပ်သည်းမှုကို ထင်ရှားစွာ သိမြင်နိုင်သလို မြန်မာ နိုင်ငံ အစိုးရရဲ့ လမ်းညွှန်မှုအောက်မှာ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနဟာ နိုင်ငံသားတိုင်း အခြေခံပညာ သင်ယူနိုင်တဲ့ အခွင့်အလမ်းကိုရရှိအောင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါကြောင်း တင်ပြလိုပါတယ်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေနဲ့ အခြေခံပညာကဏ္ဍမှာ တိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်နေသလို အဆင့်မြင့်ပညာကဏ္ဍမှာလည်း တက္ကသိုလ်ကောလိပ်နဲ့ ဆေးရုံသစ်ကြီးတွေကို တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ပေးပြီး ပြည်သူလူထုရဲ့ ကျန်းမာရေး ကဏ္ဍအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးနေလျက်ရှိပါတယ်။

အခြေခံပညာ မူလတန်းအဆင့်မှ အခြေခံပညာ အလယ်တန်းအဆင့်သို့ တိုးမြှင့်ကူးပြောင်း ပညာသင်ကြားနိုင်ဖို့အတွက် မူလတန်းလွန်ကျောင်းတွေ ကိုလည်း ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ လိုအပ်ချက်ရှိတဲ့ဒေသတွေမှာ မူလတန်းကျောင်း တွေကို မူလတန်းလွန်ကျောင်းတွေအဖြစ် တိုးမြှင့်ဖွင့်လှစ်ပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ မူလတန်းလွန်ကျောင်းတွေ တိုးမြှင့်ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့တဲ့အတွက် အခြေခံပညာ မူလတန်းအဆင့်မှ အခြေခံပညာအလယ်တန်းအဆင့်သို့ ကူးပြောင်းသင်ယူနိုင်တဲ့ နှုန်းဟာ ၂၀၀၀ပြည့်နှစ်မှာ ၆၈ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်းရှိခဲ့ရာက ယခု ၂၀၀၆ ခုနှစ်မှာ ၇၈ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်းအထိ တိုးတက်လာခဲ့ပါတယ်။

အခြေခံပညာမူလတန်းမှ အခြေခံပညာအလယ်တန်းအဆင့်နှင့် အခြေခံ ပညာအလယ်တန်းမှ အခြေခံပညာအထက်တန်းအဆင့်သို့ အတန်းကူးပြောင်း

ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဒေါက်တာ ချမ်းငြိမ်း ရှင်းလင်းပြောကြားစဉ်။
(သတင်းစဉ်)

သင်ယူနိုင်မှုနှုန်း မြင့်မားလာစေရေးအတွက်လည်း တွဲဖက်ကျောင်းတွေနဲ့ ကျောင်းခွဲတွေကို ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျောင်းသားတွေဟာ တစ်ဆင့်မြင့်အတန်းများကို မူရင်းကျောင်းမှာပဲ ဆက်လက်သင်ယူနိုင်တဲ့ အခွင့်အလမ်းများ ရရှိနေကြပြီဖြစ်ပါတယ်။

မူလတန်းပညာကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်တာနဲ့အမျှ ၁၉၉၈ခုနှစ်က စပြီး မူကြိုကျောင်းများကို ဖွင့်လှစ်ပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ မူကြိုကျောင်းတွေဟာ မူလတန်း ပညာရေးအတွက် အဆင်သင့်ဖြစ်စေရန် ပြင်ဆင်ပေးခြင်းဖြစ်တဲ့အတွက် ကျောင်းသားမိဘများကြားမှာ ခေတ်စားလာပါတယ်။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်မှာ မူကြိုကျောင်းပေါင်း ၁၅၃၄ ကျောင်းနဲ့ ကျောင်းသား ကျောင်းသူပေါင်း ၂၉၄၉၇ဦး တက်ရောက် ပညာသင်ကြားလျက်ရှိပါတယ်။

ပညာသင်ယူမှု အခွင့်အလမ်းတွေအနေနဲ့ ကျေးလက်ကနေ မြို့ပြအထိ၊ နယ်စပ်ဒေသတွေကနေ မြို့နေလူထုအထိ ကလေးတွေဟာ မူကြိုအဆင့်မှ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းအဆင့်အထိ ပညာသင်ယူနိုင်ခွင့် ရရှိနေကြတာကို လူကြီးမင်းတို့အမြင်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ခုလို အင်မတန်အရေးပါသော ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုဖြစ်တဲ့ ပညာသင်ယူနိုင်မှုအခွင့်အလမ်းတွေကို လျစ်လျူရှုထားကြပြီး မသိကျိုးကျွန်ပြုနေကြတဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ နယ်စပ်ဒေသ တွေမှာ ပညာသင်ယူနိုင်ဖို့ အခွင့်အလမ်း လုံလောက်မှုမရှိဘူးလို့ဘဲ တအော်ထဲ အော်နေကြပါတယ်။

မြန်မာပြည်တစ်ဝန်း ကျောင်းတွေတည်ဆောက်ဖွင့်လှစ်ပေးပြီး နောက် တစ်ဆင့်ကတော့ ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးအားလုံး ကျောင်းနေနိုင်ကြစေဖို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ပညာရေးပြက္ခဒိန်အရ မြန်မာနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ ကျောင်းအားလုံး နှစ်စဉ် ဇွန်လ ၁ရက်နေ့မှာ ပညာသင်နှစ်စတင်ပါတယ်။ နှစ်စဉ်မေလရဲ့ နောက်ဆုံးရက်သတ္တပတ်ကို **“ကျောင်းအပ်နှံရေးသီတင်းပတ်”** အဖြစ် သတ်မှတ် ထားပြီး ကျောင်းအပ်နှံရေးလုပ်ငန်းကို အမျိုးသားရေး အတိုင်းအတာအရ လူထုလှုပ်ရှားမှုအသွင်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ကြပါတယ်။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနက တာဝန်ရှိသူတွေ၊ ဒေသအာဏာပိုင်တွေ၊ ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အသင်းဝင်တွေ၊ အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့ဝင်တွေ၊ မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက် ရေး အသင်းဝင်တွေ စုပေါင်းပြီး **“ကျောင်းအပ်နှံရေးသီတင်းပတ်”** လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်ကြတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီသီတင်းပတ်အတွင်း ပညာရေးကို လိုလား ကြတဲ့ စေတနာရှင်တွေ၊ လူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့တွေက ငွေကြေးနဲ့ ကျောင်းသုံး ပစ္စည်းအမျိုးမျိုး လှူဒါန်းခဲ့ကြပါတယ်။ ဒီလိုကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုတွေကြောင့် အသက်(၅)နှစ်ပြည့်ပြီးတဲ့ကလေးတွေ ကျောင်းဝင်ရောက်မှုနှုန်းဟာ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်မှာ ၉၁ ရာခိုင်နှုန်းသာရှိခဲ့ရာက ၂၀၀၆ ခုနှစ်မှာ ၉၇ ဒသမ ၈၄ ရာခိုင်နှုန်းအထိ မြင့်တက်လာခဲ့ပါတယ်။

ပုံမှန်ကျောင်းတွေကို တက်ရောက်သင်ယူနိုင်စွမ်းမရှိတဲ့ အင်္ဂါချို့ယွင်းသူ၊ အမြင်အာရုံချို့ယွင်းသူ ကလေးတွေကို **“လူတိုင်းအကျုံးဝင်ပညာရေးအစီအစဉ်”** အောက်မှာ အထူးတလည် ထိန်းသိမ်းပြုစုသင်ကြားပေးဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီလိုပဲ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ပုံမှန်ကျောင်းတွေကို မတက်ရောက်နိုင်ကြတဲ့ ကလေးတွေအတွက် **“ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးအစီအစဉ်”** အောက်က စာသင်ဝိုင်းတွေမှာ သင်ယူမှုအခွင့်အလမ်းတွေ ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ **“လူတိုင်း အကျုံးဝင် ပညာရေးအစီအစဉ်”** အောက်က အထူးပညာရေးအစီအစဉ်တွေ အောက်မှာ ကျောင်းသူ ကျောင်းသား ၂၁၅၂၀ ပညာသင်ယူနေကြပါတယ်။

သစ်တောလုပ်သားကဲ့သို့သော အချို့လုပ်သားတွေဟာ လုပ်ငန်း သဘာဝအရ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ကြရပါတယ်။ အဲဒီလုပ်သားတွေရဲ့ ကလေးတွေဟာလည်း မိသားစုနဲ့အတူ ရွှေ့ပြောင်း လိုက်ပါသွားရပါတယ်။ ဒီကလေးတွေအတွက် ရွှေ့လျားကျောင်းများ ဖွင့်လှစ် ပေးရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ယခုအခါ မြို့နယ်ပေါင်း ၁၅မြို့နယ်မှာ ရွှေ့လျား ကျောင်း ၄၃ကျောင်း၊ ဆရာ ၅၈ဦးနဲ့ ကျောင်းသား ၁၆၀၃ဦးကို သင်ကြား ပေးလျက်ရှိပါတယ်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရနဲ့ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနဟာ ကျောင်းပညာရေးသာမက လူတိုင်းအတွက် ပညာရေးအစီအစဉ်များကိုပါ တန်းတူအလေးပေးဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါတယ်။ စာတတ်မြောက်ရေးလုပ်ငန်းတွေကို လွန်ခဲ့တဲ့ဆယ်စုနှစ်များ ကပင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လာခဲ့ရာ နိုင်ငံ၏ စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း မြင့်မား လာခဲ့ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ စာတတ်နှုန်းတိုးတက်မှုနဲ့ ဆုတ်ယုတ်မှုတို့ကို ပြီးခဲ့တဲ့ ရာစုနှစ်ကစပြီး တင်ပြလိုပါတယ်။ ၁၉၄၇ခုနှစ် ယူနီဆက်အစီရင်ခံစာအရ မြန်မာမင်းများလက်ထက် ၁၈၈၆ခုနှစ် မတိုင်မီက စာတတ်မြောက်မှုနှုန်းဟာ ၈၅ ရာခိုင်နှုန်း ရှိခဲ့ပါတယ်။ ကိုလိုနီခေတ်မှာတော့ ၃၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ဆိုးဆိုးရွားရွား ကျဆင်းသွားခဲ့ရပါတယ်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးကာလမှာတော့ ၆၃ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ပြန်လည်မြင့်တက်လာခဲ့ပါတယ်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီး နောက်ပိုင်းမှာ နိုင်ငံတော်အစိုးရအဆက်ဆက်ရဲ့ ဆက်တိုက်ကြိုးပမ်းအားထုတ် မှုကြောင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်းဟာ တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် ပုံမှန်မြင့်တက် လာခဲ့ပါတယ်။ ယခုဆိုလျှင် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း ၉၄ ဒသမ ၃၅ရာခိုင်နှုန်း အထိ ရှိနေပြီဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြန်မာ့ပညာရေးအတွက် ဘယ်သူတွေက ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြတယ်။ ဘယ်သူတွေက မြန်မာ့ပညာရေးကို အကျိုးမဲ့အောင် လုပ်ခဲ့ကြတယ်။ လျစ်လျူရှုခဲ့ကြတယ်ဆိုတာကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မြင်ကြ ရပါပြီ။

နိုင်ငံတော်အစိုးရရဲ့ ကြိုးပမ်းမှု၊ ပြည်သူလူထုနှင့်တကွ အစိုးရမဟုတ်သော လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအသင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့၊ မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအသင်းတို့ရဲ့ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုတွေနဲ့ စာတတ်မြောက်ရေးလုပ်ငန်း လူထုလှုပ်ရှားမှုများကို နှစ်စဉ်နွေရာသီမှာ လုပ်အားပေး ဆရာ ဆရာမ ထောင်ပေါင်းများစွာဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ အင်မတန်အောင်မြင်ခဲ့တဲ့ စာတတ်မြောက်ရေး လူထုလှုပ်ရှားမှုတွေကြောင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ဟာ ၁၉၇၁ခုနှစ်မှာ **“မိုဟာမက်ရီဇာပါလာဗီ”** ဆုနဲ့ ၁၉၈၃ခုနှစ်မှာ **“နိုမာ”** ဆုတွေကို ရရှိခဲ့ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရနဲ့ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနဟာ အခြေခံနဲ့ အဆင့်မြင့် ပညာရေး အဆင့်အသီးသီးမှာ အရည်အသွေးရှိတဲ့ ပညာရေးကို ပေးနိုင်ရေး အတွက် အထူးကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ဒီလိုကြိုးပမ်းဆောင်ရွက် ရာမှာ ဆရာအတတ်သင်တန်းဖွင့်လှစ်ခြင်းနှင့် ဘာသာရပ်မွမ်းမံသင်တန်းများ ပို့ချခြင်း၊ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် သင်ရိုးမာတိကာများ အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ခေတ်နှင့်အမီဖြစ်စေခြင်း၊ ခေတ်မီသင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ အသုံးပြုစေခြင်း၊ ခေတ်မီသင်ကြားသင်ယူနည်းများနှင့် အကဲဖြတ်မှုနည်းလမ်းများကို အသုံးပြုခြင်း စတဲ့လုပ်ငန်းတွေကို ဆောင်ရွက်စေလျက်ရှိပါတယ်။

ဆရာအတတ်သင်တန်းပို့ချရန် ပညာရေးတက္ကသိုလ်နှစ်ခု၊ ပညာရေး ကောလိပ် ၂၀ရှိပါတယ်။ ပညာရေးတက္ကသိုလ်ဟာ ပထမပညာရေးဘွဲ့မှသည် မဟာပညာရေးဘွဲ့၊ ပါရဂူဘွဲ့များထိ ပို့ချလေ့ကျင့်ပေးလျက်ရှိပါတယ်။ ပညာရေးတက္ကသိုလ်မှ ဘွဲ့ရ အရည်အသွေးပြည့်ဆရာတွေဟာ အခြေခံပညာ ကျောင်းများရဲ့ အထက်တန်း၊အလယ်တန်းအဆင့်များတွင် တာဝန်ပေးအပ် လျက်ရှိပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ပညာရေးကောလိပ် ၂၀က လေ့ကျင့်ပေးလိုက်တဲ့ ပညာရေးဒီပလိုမာရရှိသူတွေကို မူလတန်းပြဆရာများအဖြစ် လုပ်ငန်းတာဝန် ပေးအပ်လျက်ရှိပါတယ်။ တက္ကသိုလ်တစ်ခုခုမှ မဟာဘွဲ့ရရှိပြီးသူများအတွက်

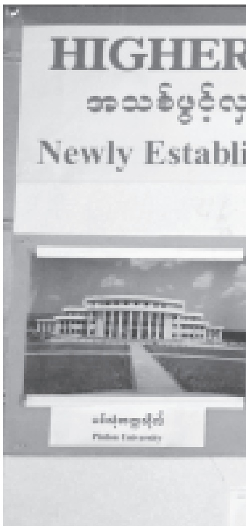

နိုင်ငံတော်၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးကဏ္ဍ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ခင်းကျင်းပြသထားသော ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများကို တွေ့ရစဉ်။
(သတင်းစဉ်)

ပညာရေးနည်းပညာသင်တန်း CET ကို ဖွင့်လှစ်လေ့ကျင့်ပေးပြီး သင်တန်းဆင်းတွေကို အထက်တန်းပြများ၊ အလယ်တန်းပြများအဖြစ် လုပ်ငန်းခွင်တာဝန်ပေးအပ်လျက်ရှိပါတယ်။ ဒါ့အပြင် နွေရာသီမွမ်းမံသင်တန်းများဖြင့် ဆရာမများ၏ အရည်အသွေးကို မြှင့်တင်ပေးခဲ့ပါတယ်။

ထိရောက်တဲ့ ပညာရေးစနစ်ဖြစ်ဖို့အတွက် ခေတ်နှင့်အညီ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွေနဲ့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ လိုအပ်ချက်တွေအရ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် သင်ရိုးမာတိကာတွေကို ခေတ်မီအောင်လုပ်ဆောင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ပညာရေးသင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် သင်ရိုးမာတိကာတွေကို နှစ်စဉ် ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး လိုအပ်တဲ့နေရာ၊ လိုအပ်တဲ့အခါတိုင်းမှာ ခေတ်မီရေး၊ အဆင့်မြှင့်တင်ရေးဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ ကြုံကြိုက်တုန်း ပြောလိုတာကတော့ အသုံးပြုနေတဲ့ အခြေခံပညာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနဲ့ သင်ရိုးမာတိကာတွေဟာ နိုင်ငံတကာက ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လက်ခံထားကြတဲ့ GCE သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် သင်ရိုးမာတိကာတွေနဲ့ တစ်ပြေးညီဖြစ်ကြောင်းပြောကြားလိုပါတယ်။ အချို့သိပ္ပံဘာသာရပ်တွေမှာဆိုရင် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနဲ့ သင်ရိုးမာတိကာတွေဟာ GCE-O အဆင့်ထက် ပိုပြီးမြင့်မားတယ်လို့ ဆိုပါရစေ။

စာပေဘာသာရပ်တွေအပြင် ကာယပညာ၊ အားကစား၊ ရသ (ပန်းချီ/ဂီတ)၊ စာရိတ္တပညာရေး၊ ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်၊ ကျန်းမာရေးပညာ (HIV/AIDS) စတဲ့ ဘဝတွက်တာကျွမ်းကျင်စရာတွေနဲ့ အကြိုသက်မွေးဘာသာရပ်တွေကိုလည်း အလေးထားပြီး တွဲဖက်သင်ကြားလျက်ရှိပါတယ်။ ဒီအချက်တွေက မြန်မာ့ပညာရေးစနစ်ဟာ ဒေသတွင်းအဆင့်၊ နိုင်ငံတကာအဆင့်တွေနဲ့ တစ်တန်းတည်းဆိုတာ ပြသနေရုံမျှမက စာပေဘာသာရပ်တွေသာမကဘဲ ကျန်းမာစွာနေထိုင်ရေး၊ အကျင့်စာရိတ္တကောင်းမွန်ရေး၊ ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်နဲ့ ဘဝတွက်တာကျွမ်းကျင်စရာတွေပေါ်မှာလည်း အလေးထားသင်ကြားလျက်ရှိကြောင်း ပြသနေပါတယ်။

သင်ကြားမှု၊သင်ယူမှုအရည်အသွေးမြှင့်တင်ဖို့အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရရဲ့ လမ်းညွှန်မှုအောက်မှာ ဝန်ကြီးဌာနက ဆရာအရည်အသွေး မြှင့်မားရေးကို ဆောင်ရွက်နေရုံသာမက ခေတ်မီသင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ အသုံးပြုသင်ကြားရေးကိုလည်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ သူငယ်တန်းကအစ မူလတန်းအဆင့် ကလေးတွေအတွက် အခြေခံပညာကျောင်းတွေမှာ

နိုင်ငံတော်၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးကဏ္ဍ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ခင်းကျင်းပြသထားသော ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများကို တွေ့ရစဉ်။
(သတင်းစဉ်)

ခေတ်မီသင်ထောက်ကူပစ္စည်းတွေ တပ်ဆင်ပေးထားပါတယ်။ မူလတန်းကျောင်းအားလုံးနီးပါးမှာ အနည်းဆုံး အသံပိုင်းဆိုင်ရာ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းတွေ တပ်ဆင်ပေးထားပြီး အချို့ကျောင်းတွေမှာ မာလ်တီမီဒီယာသင်ထောက်ကူပစ္စည်းတွေ တပ်ဆင်ပေးခဲ့ပါတယ်။ အလယ်တန်းကျောင်းအချို့နဲ့ အထက်တန်းကျောင်းအားလုံးနီးပါးမှာ အသံပိုင်းဆိုင်ရာ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းတွေ၊ ဗီဒီယို၊ ကွန်ပျူတာနှင့် မာလ်တီမီဒီယာ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းတွေ တပ်ဆင်ပေးထားပြီးဖြစ်ပါတယ်။ အထက်တန်းကျောင်းတွေမှာလည်း သိပ္ပံလက်တွေ့ခန်းများထားရှိပြီး လက်တွေ့သင်ကြားပို့ချပေးလျက်ရှိပါတယ်။

ခေတ်မီသင်ကြားမှုနည်းစနစ်တွေနဲ့အညီ ကလေးများရဲ့ တီထွင်ဖန်တီးနိုင်စွမ်း၊ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာနိုင်စွမ်း၊ စဉ်းစားတွေးခေါ်နိုင်စွမ်းနဲ့ ပြဿနာဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းတွေ တိုးတက်စေရေးအတွက် ကလေးဗဟိုပြု ချဉ်းကပ်နည်းများကို ၂၀၀၄-၂၀၀၅ ပညာသင်နှစ်ကတည်းက အစပျိုးလေ့ကျင့်သင်ကြားပေးလျက်ရှိပါတယ်။

ပညာရေးအရည်အသွေးကို အဆုံးအဖြတ်ပေးရာမှာ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းဟာ အရေးကြီးတဲ့ အချက်တစ်ရပ်ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေးစနစ်မှာ ၁၉၉၁ခုနှစ်မှာစတင်ပြီး CAPS ခေါ် စဉ်ဆက်မပြတ် အကဲဖြတ်တဲ့စနစ်ကို ကျင့်သုံးနေပါတယ်။ ဒီစနစ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာမှာ UNICEF နဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီစနစ်ကို အလယ်တန်းအဆင့်အထိ အသုံးပြုလျက်ရှိပါတယ်။

ဒီစနစ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာမှာ တကယ်လို့ ကျောင်းသားတစ်ယောက်ရဲ့ တတ်မြောက်မှုဟာ တိုးတက်မှုမရှိလာဘူးဆိုရင် ပြန်လည်ကုစားသင်ကြားခြင်းကို ချက်ချင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုနည်းနဲ့ ကျောင်းသားရဲ့သင်ယူမှုကို ပိုမိုထိရောက်စွာ တိုးတက်လာစေမှာဖြစ်ပါတယ်။

ပညာရေးကဏ္ဍမှာ ခက်ဖြာပညာရေးဟာ အရေးကြီးတဲ့ကဏ္ဍတစ်ရပ်အဖြစ် ပါဝင်နေပါတယ်။ အခြေခံပညာရေးကဏ္ဍမှာ ၂၀၀၁-၂၀၀၂ ပညာသင်နှစ်ကစပြီး နဝမတန်းကျောင်းသားများအနေနဲ့ ဘာသာရပ်များရွေးချယ်သင်ယူခွင့်ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ရူပဗေဒ၊ ဓာတုဗေဒ၊ ဇီဝဗေဒ၊ ပထဝီ၊ သမိုင်း၊ ဘောဂဗေဒနဲ့ စိတ်ကြိုက်မြန်မာစာ ဘာသာရပ်များမှာ ကြိုက်နှစ်သက်ရာဘာသာရပ် သုံးဘာသာကို ရွေးချယ်သင်ယူနိုင်ပါတယ်။

ကြွရောက်လာကြတဲ့ လူကြီးမင်းများ သိမြင်ခဲ့ပြီးဖြစ်တဲ့အတိုင်း နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေနဲ့ မိမိနိုင်ငံသားများအတွက် အခွင့်အလမ်းပွင့်၊ အရည်အသွေးမြင့် ခက်ဖြာပညာရေးရရှိလာစေဖို့ နေရာအနှံ့ ကျောင်းများတိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ပေးခြင်း၊ ဆရာများရဲ့ အရည်အသွေးတိုးတက်မြင့်မားလာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ခေတ်မီသင်ပြနည်းများကို ခေတ်မီသင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ အသုံးပြု၍ သင်ကြားခြင်းများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိနေပါတယ်။ ဒီအချက်က ဆန့်ကျင်ဘက် လုပ်နေသူတွေရဲ့ စွပ်စွဲပြောဆိုချက်များဟာ လုံးဝမှားယွင်းကြောင်း သက်သေပြနေပါတယ်။

အဆင့်မြင့်ပညာကဏ္ဍရဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး အကျဉ်းချုပ်တင်ပြလိုပါတယ်။

ယခုလက်ရှိအစိုးရမတိုင်မီက ကျွန်တော်တို့မှာ တက္ကသိုလ်ကောလိပ် ၃၂ခုသာရှိခဲ့ပါတယ်။ နိုင်ငံတော်ရဲ့ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာတာနဲ့အမျှ အဆင့်မြင့်ပညာရေးမှာ ကျောင်းသားအရေအတွက် များပြားလာသလို တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်များကိုလည်း တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ အခုဆိုရင် မြန်မာပြည် တစ်နံတစ်လျားမှာတက္ကသိုလ်နှင့် ဒီဂရီကောလိပ်ပေါင်း ၁၅၆ကျောင်း ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။

ဝန်ကြီးဌာနအလိုက် ဖော်ပြရမယ်ဆိုရင် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှာ တက္ကသိုလ် ကောလိပ်ပေါင်း ၆၄ ကျောင်း၊ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာ ဝန်ကြီးဌာနမှာ ၅၆ကျောင်း၊ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနမှာ ၁၄ကျောင်း၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် သမဝါယမဝန်ကြီးဌာနမှာ ငါးကျောင်း၊ ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာနမှာ နှစ်ကျောင်း၊ သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းဌာနနှင့် ဝန်ထမ်းရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့တို့မှာ တက္ကသိုလ်တစ်ခုစီဖွင့်လှစ်ပေးထားပါတယ်။ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်တိုင်းမှာ ဝိဇ္ဇာ၊ သိပ္ပံ၊ နည်းပညာ၊ ကွန်ပျူတာပညာရပ်များ သင်ကြားပို့ချသော တက္ကသိုလ်(သို့) ဒီဂရီကောလိပ်တစ်ခုစီဖြင့် အနည်းဆုံး ၃ခုရှိနေကြပြီဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေ၏ ပညာရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် လမ်းညွှန်ချက်(၅)ရပ်

(၁) ဆရာ၊ ဆရာမများ၏ အရည်အသွေးပြည့်ဝရေး
(၂) သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် သင်ရိုးမာတိကာများကို နိုင်ငံတကာ အဆင့်မီ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရေး
(၃) သင်ကြားသင်ယူမှု အထောက်အကူပစ္စည်းများကို ထိရောက်စွာ အသုံးပြုသင်ကြားရေး
(၄) ဥပဒေစည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များကို လေးစားလိုက်နာရေး
(၅) မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်၊ ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ခိုင်မာရေး

ဖွံ့ဖြိုးရေးဇုန်အလိုက်ပြောရမယ်ဆိုရင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဇုန် ၂၄ခု သတ်မှတ်ထားပြီး ဖွံ့ဖြိုးရေးဇုန် တစ်ခုချင်းမှာ ဝိဇ္ဇာ၊ သိပ္ပံတက္ကသိုလ်တစ်ခု၊ နည်းပညာကောလိပ်တစ်ခု၊ ကွန်ပျူတာကောလိပ်တစ်ခု၊ ခုတင် ၂၀၀ဆံ့ အထူးကုဆေးရုံတစ်ရုံစီ ဖွင့်လှစ်ထားရှိပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

ပညာရေးနဲ့ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍတွေမှာ ပြည်သူလူထုအတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရရဲ့ကြိုးပမ်းမှုများကို အထင်အရှားတွေ့မြင်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

အဆင့်မြင့်ပညာရေးမှာ ၁၉၈၈ခုနှစ်က ဆရာဦးရေ ၅၆၃၈ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၀၆ခုနှစ်မှာ ၁၁၂၅၂ဦးရှိလာပြီဖြစ်ပါတယ်။ ကျောင်းသားအရေအတွက်ကလည်း ၁၉၈၈ခုနှစ်မှာ သုံးသောင်းခြောက်ထောင်ရှိခဲ့ရာက ၂၀၀၆ခုနှစ်မှာ လေးသိန်း နှစ်သောင်း ရှစ်ထောင်အထိ တိုးတက်လာခဲ့ပါတယ်။ ဒီအချက်အလက်တွေက မြန်မာနိုင်ငံသားများအနေနဲ့ အဆင့်မြင့်ပညာရေးကို မိမိတို့နေထိုင်ရာဒေသအတွင်းမှာပဲ သင်ယူခွင့်၊ သင်ကြားခွင့် ရရှိနေကြောင်း အထင်အရှား သက်သေပြနေပါတယ်။

နယ်စပ်ဒေသရှိ ကျောင်းသားများ၊ ကျေးလက်ဒေသရှိ ကျောင်းသားများနဲ့ မြို့ပြဒေသရှိ ကျောင်းသားများဟာ တန်းတူအခွင့်အရေး ရရှိနေကြပြီဖြစ်ပါတယ်။

ဘွဲ့ရအရေအတွက်ဟာဆိုရင်လည်း ၁၉၈၈ခုနှစ်မှာ ၄၅၈၀၀၀ရှိခဲ့ရာက ၂၀၀၆ခုနှစ်မှာ ၁ ဒသမ ၂၂သန်းသို့ တိုးတက်လာခဲ့ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ တက္ကသိုလ်နဲ့ကောလိပ်တွေမှာ ပုံမှန်(ရိုးရိုး)ပညာရေးသင်တန်းများအပြင် အရည်အသွေးရှိတဲ့ ဘာသာရပ်ပေါင်းစပ် ပညာရေးသင်တန်းများကိုလည်း နိုင်ငံတော်နဲ့ဒေသဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်တွေနဲ့အညီလည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားများ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာတတ်မှုအခြေခံအတွက်လည်းကောင်း ဖွင့်လှစ်ပေးလျက်ရှိပါတယ်။ ပညာဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်တွေမှာ ပါရဂူဘွဲ့ ၂၁မျိုး၊ မဟာဘွဲ့ ၆၅မျိုးအပါအဝင် ဘာသာရပ်သင်တန်း ၁၉၃ခု ဖွင့်လှစ်သင်ကြားပို့ချလျက်ရှိပါတယ်။

လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် တိုးတက်ရေးအစီအစဉ်အောက်မှာ ဘာသာရပ်နဲ့ ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်တွေကို အသက်သတ်မှတ်ချက်မထားရှိဘဲ မိမိဝါသနာအလိုက် ဆက်လက်သင်ကြားနိုင်ရေးအတွက် ဖွင့်လှစ်ပေးထားလျက်ရှိပါတယ်။ အထက်ပါ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်ဟာ ပညာခေတ်ရဲ့ စိန်ခေါ်မှုတွေကို ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနိုင်မယ့် အစဉ်လေ့လာသင်ယူနေသော လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲပေးနေပါတယ်။

တက္ကသိုလ်တွေရဲ့ သုတေသနလုပ်ငန်းများနဲ့ သုတေသနဌာနတွေအကြောင်းကို အတိုချုပ်ပြီး ရှင်းပြလိုပါတယ်။

တက္ကသိုလ်များ သိပ္ပံသုတေသနဌာနမှာ အီလက်ထရွန်မိုက်ခရိုစကုပ်၊ X-ray,Reflection, Spectrometer, X-ray Diffraction Spectrometer, Atomic Absorption Spectrometer ကဲ့သို့သော နောက်ဆုံးပေါ်ခေတ်မီသုတေသနကိရိယာများ တပ်ဆင်ပေးထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် တက္ကသိုလ်တွေနဲ့ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းတွေက သုတေသနပညာရှင်တွေဟာ သူတို့ရဲ့ သုတေသနလုပ်ငန်းများကို ဒီအထောက်အကူပစ္စည်းတွေနဲ့ ထိရောက်စွာ သုတေသနပြု အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေနိုင်ပြီ ဖြစ်ပါတယ်။

အာရှသုတေသနဌာနကိုလည်း ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှာ ဘာသာရပ်အသီးသီး၌ အဆင့်မြင့်သုတေသနပြုလုပ်ဖို့နဲ့ သင်ကြားနိုင်ဖို့အတွက် ကိုရီးယားအဆင့်မြင့် ပညာလေ့လာမှုဖောင်ဒေးရှင်းရဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနဲ့ တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ပါတယ်။

အဏ္ဏဝါဗေဒ သုတေသနလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်နိုင်ရေးအတွက် မော်လမြိုင်တက္ကသိုလ်မှာ အဏ္ဏဝါဗေဒသုတေသနဌာနကို တည်ထောင်ပေးခဲ့ပါတယ်။

ဇီဝမြေဩဇာ ထုတ်လုပ်ရေးနဲ့ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ သုတေသနပြုရေးတို့အတွက်နဲ့ တခြားဇီဝနည်းပညာ သုတေသနလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နိုင်ရေးတို့အတွက် ပုသိမ်တက္ကသိုလ်မှာ ဇီဝနည်းပညာသုတေသနဌာနကို ၂၀၀၀ပြည့်နှစ်က တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ပါတယ်။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဟာ အဆင့်မြင့်ပညာကဏ္ဍနဲ့ ဒေသဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အရေးကြီးတဲ့ကဏ္ဍက ပါဝင်ပါတယ်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာနဲ့ ဒေသဆိုင်ရာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအချို့ကို တင်ပြရမယ်ဆိုရင် -

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နဲ့ ရန်ကုန်စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်ဟာ အာဆီယံတက္ကသိုလ်များ ကွန်ရက်အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ပြီး ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်မြင့် ပညာရေးဆောင်ရွက်မှုများကို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

အရှေ့တောင်အာရှ ပညာရေးဝန်ကြီးများအဖွဲ့ရဲ့ သမိုင်းနှင့် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာဌာနကို ရန်ကုန်မှာ ၂၀၀၀ပြည့်နှစ်က တည်ထောင်ခဲ့ပြီး အာဆီယံနိုင်ငံများရဲ့သမိုင်းနှင့် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ သုတေသနများပြုလုပ်ဖို့နဲ့ ၎င်းနဲ့ဆက်နွှယ်တဲ့ သင်တန်းများပို့ချဖို့အတွက် အဓိကဌာနအဖြစ်ထားရှိဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ပါတယ်။

ယခုလောလောဆယ်ကျင်းပခဲ့တဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဆွေးနွေးပွဲများ၊ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲများနဲ့ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွေကတော့ Winter School in Physics မြန်မာ-ဂျာမနီဆွေးနွေးပွဲ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ နျူကလီးယားရူပဗေဒအလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲ၊ လူသားများအပေါ် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှု ကွန်ဖရင့်၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် စဉ်ဆက်မပြတ်အကဲဖြတ်မှု ကွန်ဖရင့်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံခြားက ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တွေကို ပြင်ပစာစစ်သူများ(External Examiners)နဲ့ ပါရဂူဘွဲ့ ပူးတွဲကျမ်း ကြီးကြပ်သူများအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပါတယ်။ အိန္ဒိယမှ ပါမောက္ခ ၂၈ ဦး၊ ဂျာမနီမှ ပါမောက္ခ ရှစ်ဦး၊ ဂျပန်မှ ပါမောက္ခ ခြောက်ဦး၊ ကိုရီးယားမှ ပါမောက္ခ နှစ်ဦး၊ အမေရိကန်မှ ပါမောက္ခ တစ်ဦးတို့ကို ပါရဂူဘွဲ့သင်တန်းများအတွက် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပါတယ်။ ယခုအချိန်အထိ ပါရဂူဘွဲ့ရရှိသူ ၇၀၆ ဦးရှိပြီး ၂၉၄၂ ဦးမှာ ပါရဂူဘွဲ့အတွက် ကျမ်းပြုနေဆဲဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲရဲ့ လမ်းညွှန်မှုအောက်မှာ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနဟာ ကျောင်းများ၊ တက္ကသိုလ်များ၊ ကောလိပ်များကို တိုးချဲ့ ဖွင့်လှစ်ပေးခြင်းဖြင့် အရည်အသွေးနဲ့ အရေအတွက် မြှင့်မားရေးအတွက် တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသားများဟာ မိမိဒေသမှာပဲ အခြေခံနဲ့ အဆင့်မြင့်ပညာရပ်တွေကို လွယ်လင့်တကူ သင်ယူနိုင်ခွင့် အခွင့်အလမ်းများ ရရှိလျက်ရှိပါတယ်။ စဉ်ဆက်ပညာရေးကို သင်ယူနိုင်တဲ့ နိုင်ငံသားများဖြစ်ဖို့နဲ့ အနာဂတ် စိန်ခေါ်မှုများကို ရင်ဆိုင် ဖြေရှင်းနိုင်ဖို့အတွက် ဘဝတစ်သက်တာ ပညာရေးအခွင့်အလမ်းများကိုလည်း ဖန်တီးပေးလျက်ရှိပါတယ်။

မြန်မာ့ပညာရေးစနစ်ဟာ အခွင့်အလမ်းပွင့် အရည်အသွေးမြှင့်ခြင်းကို ကန့်သတ်ထားတယ်ဆိုတာဟာ လုံးဝမှားယွင်းတဲ့ စွပ်စွဲချက်ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ လိမ်လည်စွပ်စွဲချက်တွေဟာ နိုင်ငံတော်အစိုးရနဲ့ မြန်မာပြည်သူပြည်သားတွေရဲ့ ရိုးရိုးသားသား ကြိုးစားမှုများကို သိက္ခာကျစေဖို့ ရည်ရွယ်ပြီး အခြေအမြစ်မရှိ၊ သက်သေအထောက်အထား မရှိ အပေါ်စား လိမ်ညာစွပ်စွဲခြင်းများသာ ဖြစ်ပါတယ်။

သူတို့ရဲ့ အဲဒီ လိမ်ညာစွပ်စွဲချက်တွေဟာ မြန်မာ့ပညာရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ကြိုးစားနေမှုများအပေါ် လုံးဝ အနှောင့်အယှက်ပေးနိုင်မှာ မဟုတ်သလို ရရှိထားတဲ့ လူမှုစီးပွားရေးကဏ္ဍ တိုးတက်မှုများကိုလည်း အရှိန်အဟုန်ကျစေမှာ မဟုတ်ပါကြောင်း နိဂုံးချုပ် ပြောကြားလိုပါတယ်။ (သတင်းစဉ်)

သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာဝန်ကြီးဌာနသည် တရုတ်၊ အိန္ဒိယ၊ ပါကစ္စတန်၊ ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတို့နှင့် သဘောတူညီချက်များ လက်မှတ်ထိုး၍ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်နေ နည်းပညာ ကွန်ပျူတာဘွဲ့ရများနှင့် ကျောင်းသားများ၏ ပညာအရည်အချင်း တိုးတက်မှုများစွာရရှိ

နေပြည်တော် နိုဝင်ဘာ ၂၉

နိုင်ငံတော်၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးကဏ္ဍဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးကျော်စိုး၏ ရှင်းလင်းပြောကြားချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်–

သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာ ဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယ ဝန်ကြီး ဦးကျော်စိုး ရှင်းလင်း တင်ပြစဉ်။ (သတင်းစဉ်)

သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာနဟာ နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲ၏ လမ်းညွှန်ချက်ဖြစ်တဲ့ အေးချမ်းသာယာ၍ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော် တည်ဆောက်နိုင်ရေးအတွက် သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဆိုင်ရာ လူသားအရင်းအမြစ် ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာမှာ အဆိုပါ လုပ်ငန်းအတွက် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု အခြေအနေများကို တင်ပြသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာနကို အမျိုးသားစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အတွက် သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန်၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို အသုံးပြုပြီး နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးတိုးတက်စေရေးနှင့် ချမ်းသာကြွယ်ဝလာစေရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်၊ လယ်ယာနှင့်စက်မှုကဏ္ဍများတွင် သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပြီး ရရှိသောအချက်အလက်များကို ဖြန့်ဝေခြင်းဖြင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကို တိုးတက်စေရန်၊ နိုင်ငံအတွက် အဆင့်မြင့် သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာ လုပ်သားများပြုစုပျိုးထောင်ပေးရန်နှင့် မွေးထုတ်ပေးရန် စသည့် ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ၁၉၉၆ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂ ရက်တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါတယ်။

သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာနအောက်မှာ ဦးစီးဌာနခြောက်ခုရှိပါတယ်။ နည်းပညာနဲ့ ကွန်ပျူတာဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ဘွဲ့သင်တန်းများကို အဆင့်မြင့် သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဦးစီးဌာနနဲ့ စက်မှုနှင့်သက်မွေးပညာဦးစီးဌာနတို့က တာဝန်ယူဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ အဆင့်မြင့်သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဦးစီးဌာနအောက်တွင် နည်းပညာတက္ကသိုလ်လေးခု၊ ကွန်ပျူတာတက္ကသိုလ်နှစ်ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံလေကြောင်းနှင့် အာကာသပညာတက္ကသိုလ်တစ်ခု၊ အစိုးရကွန်ပျူတာကောလိပ် ၂၄ ခုရှိပြီး စက်မှုနှင့် သက်မွေးပညာဦးစီးဌာနအောက်မှာ အစိုးရနည်းပညာကောလိပ် ၂၆ ခုနဲ့ အစိုးရစက်မှုလက်မှုသိပ္ပံ ၁၁ ခုရှိပါတယ်။

ဝန်ကြီးဌာနစတင်ဖွဲ့စည်းပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ နိုင်ငံသားတိုင်း ခေတ်မီသိပ္ပံနှင့်နည်းပညာရပ်များကို သင်ယူလေ့လာနိုင်စေရေးအတွက် မန္တလေးနည်းပညာတက္ကသိုလ်၊ ပြည်နည်းပညာတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန်အနောက်ပိုင်း နည်းပညာတက္ကသိုလ်၊ မြန်မာနိုင်ငံလေကြောင်းနှင့် အာကာသပညာတက္ကသိုလ်၊ မန္တလေးကွန်ပျူတာတက္ကသိုလ်နဲ့ အစိုးရကွန်ပျူတာကောလိပ် ၂၄ ခု၊ အစိုးရနည်းပညာကောလိပ် ၂၆ ခု၊ စက်မှုလက်မှုသိပ္ပံတစ်ကျောင်းတို့ကို တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့လို့ ယခုအခါ ဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်မှာ တက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်၊ သိပ္ပံကျောင်း စုစုပေါင်း ၆၈ ကျောင်းရှိနေပြီဖြစ်ပါတယ်။

ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့

တက္ကသိုလ်များနှင့် သင်တန်းဌာနများမှာ မူလရှိပြီးသင်တန်းများအပြင် ယခင်က ပြည်တွင်းမှာဖွင့်လှစ်နိုင်ခြင်း မရှိခဲ့သေးသော အင်ဂျင်နီယာပါရဂူဘွဲ့၊ အသုံးချသိပ္ပံပါရဂူဘွဲ့၊ ဇီဝနည်းပညာပါရဂူဘွဲ့နဲ့ ကွန်ပျူတာပါရဂူဘွဲ့စသော ပါရဂူဘွဲ့သင်တန်းများအပါအဝင် ဘွဲ့လွန်၊ဘွဲ့ကြိုဒီပလိုမာသင်တန်းများကို ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါတယ်။

သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာနဟာ နိုင်ငံတော်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် လိုအပ်လျက်ရှိတဲ့ အရည်အချင်းပြည့်ဝသော နည်းပညာနဲ့ ကွန်ပျူတာရှင်များကို အချိန်တိုအတွင်း မွေးထုတ်ပေးလျက်ရှိရာ ၁၉၉၇ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ ၂၀၀၆ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလအထိ မွေးထုတ်ပေးခဲ့သော ပညာရှင်အရေအတွက်ဟာ ၁၄၉၆၅၁ ဦးရှိပြီဖြစ်ပါတယ်။ အရည်အချင်းပြည့်ဝသော ဆရာဆရာမများကို တက္ကသိုလ်/ကောလိပ်/သိပ္ပံကျောင်းများမှာ တိုးချဲ့ခန့်ထားခဲ့ရာ ၁၉၈၈ခုနှစ်တွင် ၂၆၉ဦး သာရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၀၆ခုနှစ်တွင် ပါရဂူဘွဲ့ရဆရာဆရာမ ၃၆၁ဦးအပါအဝင် စုစုပေါင်း ၄၆၈၂ဦးအထိ ရှိနေပြီဖြစ်ပါတယ်။

အဆင့်တိုးမြှင့်ဖွင့်လှစ်သော ကျောင်းများ၊ အသစ်ဖွဲ့စည်းဖွင့်လှစ်သော ကျောင်းများမှာ ကျောင်းသားများကို ပိုမိုလက်ခံသင်ကြားပေးလျက်ရှိရာ ၁၉၈၈ခုနှစ်တွင် ကျောင်းသားဦးရေ ၅၂၂၀ လက်ခံသင်ကြားနိုင်ခဲ့ရာမှ ၂၀၀၆ခုနှစ်တွင် ၅၉၂၁၅ဦး အထိ လက်ခံသင်ကြားပေးနိုင်ပြီဖြစ်ပါတယ်။ ထို့ပြင် တက္ကသိုလ်၊ကောလိပ်/ သိပ္ပံကျောင်းများမှ အင်ဂျင်နီယာနဲ့ ကွန်ပျူတာဆိုင်ရာ ဆရာ/ဆရာမများနှင့် ကျောင်းသား ကျောင်းသူများအား နိုင်ငံခြားပညာသင် စေလွှတ်တက်ရောက်စေလျက်ရှိပါတယ်။ ၁၉၉၇ခုနှစ်မှ ၂၀၀၆ခုနှစ်အတွင်း နိုင်ငံတကာဆွေးနွေးပွဲများ၊ သင်တန်းများနဲ့ နိုင်ငံခြားပညာသင် စေလွှတ်သူ ၂၀၃၄ဦးရှိပြီဖြစ်ပါတယ်။

တင်သွင်းဖတ်ကြား

သိပ္ပံနဲ့ နည်းပညာဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ အင်ဂျင်နီယာနှင့် ကွန်ပျူတာဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ဌာနများမှ နိုင်ငံတကာဂျာနယ်များ၊ နိုင်ငံတကာ စာတမ်းဖတ်ပွဲများတွင် စာတမ်းတင်သွင်းနိုင်မှုဟာ ၂၀၀၀ပြည့်နှစ်မှ ယနေ့အထိ စာတမ်းအရေအတွက် စုစုပေါင်း ၄၉၁စောင် ရှိပြီဖြစ်ပါတယ်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဖရင့်များကို ကွန်ပျူတာတက္ကသိုလ်ကကြီးမှူး၍ လေးကြိမ်၊ ဂျပန်နိုင်ငံက ကြီးမှူး၍ တစ်ကြိမ် စုစုပေါင်း ငါးကြိမ်ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။အဆိုပါ ကွန်ဖရင့်များမှာ ပြည်တွင်းမှ စာတမ်းပေါင်း ၃၅၁စောင်၊ အိန္ဒိယ၊ ဂျပန်၊ တရုတ်၊ ကိုရီးယား၊ ဩစတြေးလျအပါအဝင် နိုင်ငံတကာမှစာတမ်းပေါင်း ၁၃၇စောင် တင်သွင်းဖတ်ကြားနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲ၏လမ်းညွှန်မှုဖြင့် သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာနဟာ ကွန်ပျူတာတက္ကသိုလ်နှစ်ကျောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ လေကြောင်းနှင့် အာကာသပညာတက္ကသိုလ်တစ်ကျောင်း၊ အစိုးရကွန်ပျူတာကောလိပ် လေးကျောင်း၊ အစိုးရနည်းပညာကောလိပ် ၂၆ကျောင်း၊ အစိုးရစက်မှုလက်မှုသိပ္ပံ နှစ်ကျောင်းအပါအဝင် စုစုပေါင်း တက္ကသိုလ်/ကောလိပ်/ စက်မှုလက်မှုသိပ္ပံ ၃၅ကျောင်းအတွက် စီမံကိန်းတန်ဖိုးကျပ် သန်းပေါင်း ၄၅၈၇၅ခန့်ရှိသော ပင်မသုံးထပ်စာသင်ဆောင်ကြီးများကို ဆောက်လုပ်ပေးလျက်ရှိပါတယ်။

ဖြည့်ဆည်းပေး

မြန်မာနိုင်ငံရှိ နည်းပညာတက္ကသိုလ်ကောလိပ်များ၊ ကွန်ပျူတာတက္ကသိုလ်ကောလိပ်များနဲ့ စက်မှုလက်မှုသိပ္ပံများကို နိုင်ငံတကာအဆင့်မီလာစေရန် ခေတ်မီအဆင့်မြင့်သုတေသနဆိုင်ရာနှင့် သင်ကြားရေးဆိုင်ရာပစ္စည်းများကို စီမံချက်ချ၍ ဝယ်ယူဖြည့်တင်းပေးလျက်ရှိရာ ၁၉၉၉ခုနှစ်မှ ၂၀၀၆ခုနှစ် အထိ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၉သန်းခန့်နှင့် ယူရိုငွေ လေးသန်းခန့်တန်ဖိုးရှိ ခေတ်မီဓာတ်ခွဲခန်းပစ္စည်းများ၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ၊ စက်ပစ္စည်းများကို နိုင်ငံခြားမှ ဝယ်ယူတင်သွင်းဖြည့်တင်းပေးခဲ့ပါတယ်။ ထို့ပြင် ပြည်တွင်းမှလည်း တစ်နှစ်လျှင်ပျမ်းမျှကျပ်ငွေ သန်းပေါင်း ၁၄၀၀ တန်ဖိုးရှိ ခေတ်မီဓာတ်ခွဲ ခန်းပစ္စည်း၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်း၊ စက်ပစ္စည်းများကို တက္ကသိုလ်ကောလိပ်၊သိပ္ပံများသို့ ဖြည့်ဆည်းပေးလျက်ရှိပါတယ်။

နည်းပညာကျောင်းသားများ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ခေတ်မီအလုပ်ရုံသုံး စက်ပစ္စည်းများဖြစ်သည့် Computer Numerical Control (CNC) စက်များဖြစ်သော CNC Lathe၊ CNC Milling Machine နဲ့ CNC Machining Centre များနဲ့ အခြားအလုပ်ရုံသုံးပစ္စည်းများကိုလည်း ဝယ်ယူဖြည့်တင်းပေးခဲ့ပါတယ်။ CNC စက်များကိုအသုံးပြု၍ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများထုတ်ယူခြင်း၊ သုတေသနအတွက် လိုအပ်သောပစ္စည်းများထုတ်လုပ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိတဲ့အပြင် AutoCAD နှင့် CNC အသုံးချမှုသင်တန်းများကို ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ရာ ၂၀၀၂ခုနှစ်မှ ယနေ့အထိ သင်တန်းသား ၈၅၉ဦးကို ပို့ချပေးနိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။

မဟာဘွဲ့နဲ့ ပါရဂူဘွဲ့ သုတေသနလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာမှာ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးနဲ့ စက်မှုလက်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အထောက်အကူပြုသော သုတေသနလုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးသုတေသနလုပ်ငန်းများအနေဖြင့် သဘာဝမြေဩဇာ၊ ငါးမြေဩဇာနဲ့ ဇီဝမြေဩဇာထုတ်လုပ်ရေးသုတေသန Tissue Culture ပြုလုပ်ခြင်းသုတေသန၊ ဇီဝဓာတ်ငွေ့သုံး ကျေးရွာအိမ်သုံးလျှပ်စစ်မီးရရှိရေးသုတေသန၊ စပါးခွံနဲ့ သစ်တိုသစ်စကိုအသုံးပြု၍ ကျေးရွာအိမ်သုံးလုပ်ငန်းသုံး လျှပ်စစ်မီးရရှိရေးသုတေသန၊ Bio-diesel ထုတ်လုပ်ခြင်းသုတေသန၊ လယ်ယာကဏ္ဍအထွေထွေသုံး မြင်းကောင်ရေ(၂၂)ရှိ အင်ဂျင်ထုတ်လုပ်ခြင်း သုတေသနလုပ်ငန်းများ စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

စက်မှုလက်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး သုတေသနလုပ်ငန်းများအနေဖြင့် CNC Computer Numerical Control Machine ပုံစံပြုပြင်ခြင်းနှင့် တည်ဆောက်ခြင်းသုတေသနလုပ်ငန်းများ၊ Robot ပုံစံပြုပြင်ခြင်းနှင့် တည်ဆောက်ခြင်း သုတေသန၊ အလတ်စားအင်ဂျင်နှင့် Gear Box များ ပုံစံပြုပြင်ခြင်းနှင့် တည်ဆောက်ခြင်းသုတေသန၊ စက်မှုလုပ်ငန်းသုံး Electronic ပစ္စည်းများ ပုံစံပြုပြင်ခြင်းနှင့် တည်ဆောက်ခြင်း သုတေသနများ၊ Steel သံရည်ကျိုရန်အတွက် Induction Furnace နှင့် Induction Hardening Machine များ ပုံစံပြုပြင်ခြင်းနှင့် တည်ဆောက်ခြင်းသုတေသနလုပ်ငန်းများ စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

ကွန်ပျူတာတက္ကသိုလ်မှ Natural Language Processing (NLP) သုတေသနလုပ်ငန်းဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာရပ်မှ မြန်မာဘာသာသို့ Myanmar Unicode ကို အသုံးပြု၍ပြန်ဆိုခြင်း၊ e-Learning Centres, e-Resource Centres, e-Library နှင့် Computer Training Centres များကို သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ တက္ကသိုလ်များ၊ ကောလိပ်များတွင် တပ်ဆင်ခြင်း၊ Electronic Data Broadcasting System နှင့် Video Conferencing System များအသုံးပြုနိုင်ရေး သုတေသနလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

ထို့အပြင်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာနဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများအနေဖြင့် သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာနဟာ တရုတ်၊ ပါကစ္စတန်၊ ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ တို့နဲ့ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သဘောတူညီချက်များကို လက်မှတ်ရေးထိုး၍ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ရန်ကုန်နည်းပညာ တက္ကသိုလ်နဲ့ကွန်ပျူတာတက္ကသိုလ်တို့ဟာ နိုင်ငံခြားတက္ကသိုလ်များနှင့် Memorandum of Understanding (MoU) လက်မှတ်ရေးထိုး၍ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဆိုင်ရာ သုတေသနလုပ်ငန်းများ၊ ကွန်ပျူတာပညာရပ်ဆိုင်ရာ သင်ကြားရေးနဲ့ သုတေသနလုပ်ငန်းများကို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ပညာရည်မြင့်မား တိုးတက်လာစေရေးအတွက် အရည်အချင်းပြည့်ဝသော ဆရာ၊ ဆရာမများဖြစ်လာအောင် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးခြင်း၊ ၎င်းဆရာ၊ ဆရာမများအား အနယ်နယ်အရပ်ရပ်ရှိ ကျောင်းများသို့ သွားရောက်တာဝန်ထမ်းဆောင်စေခြင်းဖြင့် တက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်အသီးသီးတွင် တက်ရောက်သင်ကြားလျက်ရှိသည့် ကျောင်းသားများ၏ ပညာရည်ညီမျှမှုရှိစေခြင်း၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ ဝယ်ယူဖြည့်တင်းပေးခြင်း၊ သုတေသနများ လုပ်ဆောင်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ နည်းပညာနှင့် ကွန်ပျူတာဘွဲ့ရများနဲ့ ကျောင်းသားများရဲ့ပညာအရည်အချင်းမှာ တိုးတက်မှုများစွာရရှိနေပြီဖြစ်ပါတယ်။ ထိုသို့ ပညာရည်တိုးတက်မြင့်မားလာမှုကြောင့် နိုင်ငံတကာဂျာနယ်များတွင် စာတမ်းများ ဖော်ပြပါရှိလာခြင်း၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စာတမ်းဖတ်ပွဲများတွင် စာတမ်းများ များစွာ ဖတ်ကြားတင်သွင်းနိုင်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာနဟာ အရည်အချင်းပြည့်ဝသော ဆရာ၊ ဆရာမများ၊ ခေတ်မီ သင်ရိုးဇယားများ၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ၊ သုတေသနလုပ်ငန်းများဖြင့် သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဆိုင်ရာ ပညာရည်မြင့်မားရေးလုပ်ငန်းများကို အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။ ဆက်လက်၍လည်း နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ပြုစုပျိုးထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ သုတေသနဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းများကို ကြိုးပမ်းအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါတယ်။ (သတင်းစဉ်)

ကမ္ဘာ့ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေး ရက်သတ္တပတ်

(၁–၁၂–၂၀၀၆)မှ (၇–၁၂–၂၀၀၆)

World AIDS Campaign

(1-12-2006 – 7-12-2006)

အေအိုင်ဒီအက်စ် တိုက်ဖျက်ဖို့ အားလုံးပါဝင်ဆောင်ရွက်စို့

“Stop AIDS, Keep The Promise”

ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန

INCB အဖွဲ့တွေက မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးတားဆီးနှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းများ အောင်မြင်ကြောင်း ကွန်ပင်းရှင်းနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်များကိုလည်း အပြည့်အဝလိုက်နာမှုရှိနေကြောင်း မှတ်ချက်ပြုထား မြန်မာနိုင်ငံက စိတ်ကြွဆေးပြားအပါအဝင် မူးယစ်ဆေးဝါးတားဆီးနှိမ်နင်းရေး ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်နေ

နေပြည်တော် နိုဝင်ဘာ ၂၉

နိုင်ငံတော်၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးကဏ္ဍ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူးယစ်ဆေးဝါး တားဆီးနှိမ်နင်းရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ ရဲချုပ် ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ရီ၏ ရှင်းလင်းပြောကြားချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်–

မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ ရဲချုပ် ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ရီ ရှင်းလင်းတင်ပြစဉ်။ (သတင်းစဉ်)

မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးဟာ မြန်မာလူမျိုးတစ်မျိုးတည်းရဲ့ အန္တရာယ်သာမဟုတ်ဘဲ ကမ္ဘာ့လူသားမျိုးနွယ်တစ်ရပ်လုံး လူညွှန့်တုံးစေတဲ့ အန္တရာယ်ဆိုတာကို အထူးအလေးထားခံယူပြီး မူးယစ်ဆေးဝါး ပပျောက်ရေးလုပ်ငန်းတွေကို အမျိုးသားရေးတာဝန်တစ်ရပ်အနေနဲ့ သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ဒါ့အပြင် မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်ရေးအတွက် ပြည်သူလူထုရဲ့ ထောက်ခံကူညီမှု၊ ဒေသတွင်းသာမက နိုင်ငံတကာနဲ့ပါ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးစွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတွေကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွေဟာ စဉ်ဆက်မပြတ် အောင်မြင်မှုများ ရရှိနေတယ်ဆိုတာ ယခင်သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွေမှာ ရှင်းပြပြီးဖြစ်လို့ အားလုံးအသိပဲဖြစ်ပါတယ်။

အခုလို မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေးမှာ အောင်မြင်မှုတွေ များစွာရရှိနေသော်လည်းပဲ မကြာသေးမီကာလ ၂၀၀၆ခုနှစ် စက်တင်ဘာလထဲမှာ ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီရဲ့ ဆွေးနွေးမယ့်အစီအစဉ်မှာ မြန်မာနိုင်ငံအရေးဆိုပြီး (Situation in Myanmar) ခေါင်းစဉ်ကို ထည့်သွင်းဆွေးနွေးဖို့ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြတယ်ဆိုတာကို သတင်းစာဆရာကြီးများနဲ့ ဧည့်သည်တော်ကြီးများအားလုံး အသိပဲဖြစ်မှာပါ။ အောင်မြင်နေတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွေကို မျက်ကွယ်ပြုပြီး လွဲမှားတဲ့စွပ်စွဲချက်တွေနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ပြည်တွင်းရေးကိစ္စတွေမှာ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နိုင်ရေးအတွက် ကုလသမဂ္ဂကို အသုံးချပြီး မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် ဖိအားပေးရန် ကြိုးစားလာမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာ့သမိုင်းစဉ်တစ်လျှောက် နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းလက်တွဲပြီး မူးယစ်ဆေးဝါးတားဆီးရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွေကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေမှုများကို ဖြစ်ရပ်မှန်အတိုင်း နားလည်သဘောပေါက်စေလိုတဲ့အတွက် အခုလို ရှင်းလင်းပွဲပြုလုပ်ရခြင်းပဲဖြစ်ပါတယ်။

အနောက်အင်အားကြီးနိုင်ငံရဲ့ အမြဲတမ်းကိုယ်စားလှယ်တင်သွင်းတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် စွပ်စွဲတဲ့အချက်တွေထဲမှာ မူးယစ်ဆေးဝါးပြဿနာကို အချက်တစ်ခုအနေနဲ့ ထည့်သွင်းစွပ်စွဲထားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဒီစွပ်စွဲချက်တွေဟာ မူးယစ်ဆေးဝါးတားဆီးနှိမ်နင်းရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်သို့ နှစ်စဉ်တင်သွင်းတဲ့ အနောက်အင်အားကြီးနိုင်ငံသမ္မတရဲ့ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက် “Presidential Determination”မှာ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် စွပ်စွဲထားတဲ့အချက်တွေအပေါ် အခြေခံထားတာတွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီအချက်တွေကတော့ မြန်မာနိုင်ငံဟာ–

- နိုင်ငံတကာ မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ၌ပါရှိသော တာဝန်ဝတ္တရားများကို လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်ခဲ့ကြောင်း၊
- ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဒုတိယဘိန်းအများဆုံးထုတ်လုပ်သည့်နိုင်ငံဖြစ်ကြောင်း၊
- စိတ်ကြွဆေးပြားထုတ်လုပ်မှု တိုးမြင့်လာသည်ကို ထိရောက်စွာ တားဆီးနှိမ်နင်းမှုမရှိသဖြင့် အိမ်နီးချင်းနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်နိုင်ငံများကို စိတ်ကြွဆေးအန္တရာယ်ဖြင့် ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိကြောင်း၊
- မူးယစ်ဆေးဝါး ထုတ်လုပ်သယ်ဆောင် ဖြန့်ဖြူးရောင်းဝယ်မှုအဓိကဆောင်ရွက်နေသော ‘ဝ’ ညီညွတ်ရေးတပ်ကို ထိရောက်စွာတားဆီးဟန့်တားမှုမရှိဘဲ လျစ်လျူရှုထားကြောင်းနှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံ တရားရုံးက တရားစွဲဆိုထားသည့် ‘ဝ’ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်ရှစ်ဦးအား အရေးယူဆောင်ရွက်မှုမရှိကြောင်း၊
- ၂၀၀၂ခုနှစ်တွင် ငွေကြေးခဝါချမှု တားဆီးသည့်ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းပြီးသော်လည်း ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်မှုမရှိသေးကြောင်း၊
- တရားရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ တားဆီးနှိမ်နင်းရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် တပ်မတော် အရာရှိများ၊ အကျင့်ပျက်မသမာမှုများရှိနေသည်ကို ထိရောက်စွာ အရေးယူမှုမရှိကြောင်း စသည်တို့ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီစွပ်စွဲချက်တွေဟာ ပကတိဖြစ်ရပ်တွေနဲ့ ကိုက်ညီမှုရှိ/မရှိ ချင့်ချိန်စဉ်းစားသုံးသပ်နိုင်ဖို့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်တွေကို ရှင်းလင်းတင်ပြလိုပါတယ်။

ဟိုယခင် နယ်စပ်ဒေသများရှိ သောင်းကျန်းသူအဖွဲ့များဟာ နိုင်ငံရေး၊ ဘာသာရေး၊ လူမျိုးရေးစသည်ဖြင့် ခံယူချက်များ လွဲမှားပြီး လက်နက်ကိုင်တော်လှန်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြပေမယ့် သူတို့ရဲ့စားဝတ်နေရေးနဲ့ အဖွဲ့အစည်းများ ရေရှည်မှာ ဆက်လက်ရပ်တည်နိုင်ရေးအတွက် နောက်ပိုင်းမှာ မူးယစ်ဆေးဝါးလုပ်ငန်းများနဲ့ တစ်နည်းမဟုတ်တစ်နည်း ပတ်သက်ဆက်နွယ်မှုတွေရှိခဲ့ကြပါတယ်။

ဒါ့ကြောင့် သောင်းကျန်းသူများကြီးစိုးရာ နယ်မြေတွေမှာ မူးယစ်ဆေးဝါးတားဆီးနှိမ်နင်းရေးအတွက် တပ်မတော်ဟာ ၁၉၇၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၈ ခုနှစ်အတွင်း မိုးဟိန်းစစ်ဆင်ရေး၊ ငရဲပန်းစစ်ဆင်ရေး၊တောင်ရန်ရှင်းစစ်ဆင်ရေး၊ တောင်ထိပ်ပန်းစစ်ဆင်ရေး၊ အောင်မိုးဟိန်းစစ်ဆင်ရေးများဖြင့် ဘိန်းခင်းများဖျက်ဆီးခြင်း၊ ဘိန်းချက်စခန်းများ ရှင်းလင်းခြင်းများကို အမျိုးသားရေးတာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ် သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီဖြစ်စဉ်တွေမှာ တပ်မတော်သား ၉၃ ယောက် နိုင်ငံတော်အတွက် အသက်ပေးလှူခဲ့ရပြီး ၅၃၁ ယောက် ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ၁၉၈၈ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းမှာ ဘိန်းမှောင်ခိုအဖွဲ့များကို ချေမှုန်းတဲ့ မုံးကျွတ်စစ်ဆင်ရေးနဲ့ ဘာကျန်တိုက်ပွဲများကိုလည်း ဆင်နွှဲခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို ၁၉၈၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလမှ၁၉၉၈ ခုနှစ်အထိ ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးတားဆီးနှိမ်နင်းမှု စစ်ဆင်ရေးများမှာလည်း တပ်မတော်သား ၂၅၉ ယောက် နိုင်ငံတော်အတွက် အသက်ပေးလှူခဲ့ရပြီး ၉၃၇ ယောက် ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒီဖြစ်စဉ်များကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်ကို ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံအနေနဲ့ ဘယ်လောက်အထိ သက်စွန့်ကြိုးပမ်းတားဆီးကာကွယ်ခဲ့တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားလှပါတယ်။

နိုင်ငံတော် အစိုးရလက်ထက် ၁၉၈၉ ခုနှစ်အတွင်းမှာတော့ ဖွံ့ဖြိုးမှုနောက်ကျနေတဲ့ နယ်စပ်ဒေသတွေကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေဖို့အတွက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဗဟိုကော်မတီနှင့် ဆပ်ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို နိုင်ငံတော်ရဲ့ စစ်မှန်သော စေတနာနဲ့ မှန်ကန်တဲ့လုပ်ရပ်များကြောင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ (၁၇) ဖွဲ့ဟာ ဥပဒေဘောင်အတွင်း ဝင်ရောက်လာကာ မိမိဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းတွေကို နိုင်ငံတော်နဲ့ လက်တွဲပြီး တက်ကြွစွာ အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိပြီဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲအနေနဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်ရေးကို ဆောင်ရွက်တဲ့အခါမှာ ထိရောက်မှုရှိအောင်–

- **မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်ရေးကို အမျိုးသားရေးတာဝန်အဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး ဘက်ပေါင်းစုံမှ တိုက်ဖျက်ချေမှုန်းရေးနဲ့**
- **နယ်စပ်ဒေနဲ့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရဲ့ လူနေမှုဘဝတိုးတက်ရေးနဲ့ ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှု လုံးဝချုပ်ငြိမ်းပပျောက်ရေးဆိုတဲ့ မဟာဗျူဟာနှစ်ရပ်ကို ချမှတ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ မဟာဗျူဟာကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ဖို့အတွက် နည်းဗျူဟာသုံးရပ်နှင့် နည်းနာနိဿယသုံးရပ်ကိုလည်း ချမှတ်အကောင်အထည် ဖော်စေခဲ့ပါတယ်။**

နည်းဗျူဟာသုံးရပ်ကတော့ ထုတ်လုပ်မှုပပျောက်ရေး၊ သုံးစွဲမှုပပျောက်ရေး၊ တားဆီးနှိမ်နင်းရေးတို့ဖြစ်ပါတယ်။

နည်းနာနိဿယသုံးရပ်ကတော့ မူးယစ်ဆေးဝါးစိုက်ပျိုး၊ ထုတ်လုပ်၊ သုံးစွဲသူများရဲ့ခံယူချက်နဲ့ စိတ်ဓာတ်မြင့်မားတိုးတက်ပြောင်းလဲရေး၊ တောင်ပေါ်မြေပြန့်တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း လွယ်ကူစွာကူးလူးဆက်ဆံရေး၊ နယ်စပ်ဒေသရှိ တိုင်းရင်းသားများရဲ့ စီးပွားရေးနှင့် လူနေမှုဘဝ တိုးတက်မြင့်မားရေး စတဲ့အချက်တွေပဲဖြစ်ပါတယ်။

နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး အကောင်အထည်ဖော်ရာမှာ ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှု လျော့နည်းပပျောက်ရေးကို ရည်မှန်းချက်အဖြစ်ထားရှိပြီး ၁၉၈၉ ခုနှစ်မှစ၍ နယ်စပ်ဒေသနဲ့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဗဟိုကော်မတီ၊ လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့် ဆပ်ကော်မတီများဖွဲ့စည်းပြီး နိုင်ငံအဝန်းနှစ်တို၊ နှစ်လတ်၊ နှစ်ရှည် စီမံကိန်းများချမှတ်၍ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၉၂ ခုနှစ်မှာ နယ်စပ်ဒေသနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် စည်ပင်သာယာရေးဝန်ကြီးဌာနကို တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ၁၉၉၃ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၃ ရက်နေ့မှာ နယ်စပ်ဒေသတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနောက် နယ်စပ်ဒေသများ မှာ မူးယစ်ဆေးဝါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု ချုပ်ငြိမ်းရေးကို အလေးထားဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။

နယ်စပ်ဒေသနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် နိုင်ငံတော်က အရှိန်အဟုန်မြှင့်ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့တဲ့အတွက် တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းများကလည်း ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှု ပပျောက်ရေးအတွက် ရည်မှန်းချက်များချမှတ်ပြီး နိုင်ငံတော်အစိုးရနဲ့ တက်တက်ကြွကြွ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်လာခဲ့ကြပါတယ်။ ရှမ်းပြည်နယ် (အရှေ့ပိုင်း) မိုင်းလားအထူးဒေသ(၄)မှာ ၁၉၉၁ခုနှစ်ကစလို့ ခြောက်နှစ်စီမံကိန်း ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့တာကြောင့် ၁၉၉၇ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၂ ရက်မှာ ဘိန်းပပျောက်ကြောင်း ကြေညာနိုင်ခဲ့ပြီး ဘိန်းပပျောက်တဲ့အထိမ်းအမှတ် ပြတိုက်တစ်ခုကို တည်ဆောက်ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

၂၀၀၀ပြည့်နှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၇ရက်နေ့မှာ ရှမ်းပြည်နယ် (မြောက်ပိုင်း) လောက်ကိုင်၊ ကိုးကန့်အထူးဒေသ(၁)မှာလည်း ကိုးကန့်ဒေသ မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်ရေးပြတိုက်ကို ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကိုးကန့်အထူးဒေသ(၁)မှာ တရားမဝင် ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှုကို ၂၀၀၃ ခုနှစ်က စတင်ရပ်ဆိုင်းခဲ့ပြီး အစားထိုးဝင်ငွေရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး/မွေးမြူရေး အပါအဝင် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းတွေကို တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များက နိုင်ငံတော်အစိုးရနဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

အလားတူ ‘ဝ’ အထူးဒေသ(၂)ကိုလည်း ၂၀၀၅ခုနှစ်မှာ တရားမဝင် ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှု လုံးဝရပ်ဆိုင်းပြီး ဘိန်းကင်းမဲ့ဒေသဖြစ်ဖို့လည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြတယ်ဆိုတာ အားလုံးအသိဖြစ်ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ မူးယစ်ဆေးဝါးရဲ့အန္တရာယ်ဟာ လူသားအားလုံးအတွက် ကြီးမားသောခြိမ်းခြောက်မှုတစ်ခု ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို အလေးအနက်ယုံကြည်ခံယူထားပြီး မူးယစ်ဆေးဝါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုနဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးအလွဲသုံးစွဲမှု ချုပ်ငြိမ်းပပျောက်ရေး ဦးတည်ချက်နဲ့ ၁၉၉၉ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၄ခုနှစ်အထိ မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်ရေး (၁၅)နှစ်စီမံကိန်းကို သတ်မှတ်အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

အာဆီယံနယ်ပယ်အတွင်းမှာ ၂၀၁၅ခုနှစ်ကို Drug Free ASEAN ဖြစ်ရေးအတွက် အာဆီယံနိုင်ငံများအားလုံးက မျှော်မှန်းပြီး ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်နေတာကြောင့် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံအနေနဲ့ တစ်နှစ်စောပြီး ၂၀၁၄ခုနှစ်မှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မူးယစ်ဆေးဝါးလုံးဝကင်းစင်သွားစေဖို့အတွက် နိုင်ငံသားအားလုံး ဝိုင်းဝန်းလက်တွဲပြီး (၁၅)နှစ်စီမံကိန်းနဲ့ ဆောင်ရွက်နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဆောင်ရွက်နေတဲ့ (၁၅)နှစ်စီမံကိန်းကို (၅)နှစ်စီမံကိန်းများနဲ့ သုံးပိုင်းခွဲခြား ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး အခုဆိုရင် (၁၅)နှစ်စီမံကိန်း ဒုတိယ(၅)နှစ်တာကာလရဲ့ ဒုတိယနှစ်ကို ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်ပါတယ်။

စီမံကိန်းကြီးတစ်ခုလုံးအတွက် မြန်မာကျပ်ငွေ သန်းပေါင်း ၃၃၅၈၈ဒသမ၁၄ကျပ်၊ အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၁၅၀ ကျခံသုံးစွဲမယ်လို့ ခန့်မှန်းထားပါတယ်။ ဒီစီမံကိန်းကြီးအတွက် ဘယ်နိုင်ငံဆီကမှ ထိရောက်တဲ့ အထောက်အပံ့တွေ မရသော်လည်းပဲ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ကိုယ်ပိုင်စွမ်းအားအရင်းအမြစ်နဲ့ ကိုယ်ပိုင်သယံဇာတများကို အခြေခံပြီး အမျိုးသားရေးတာဝန်အဖြစ် အစွမ်းကုန်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေခြင်းဖြစ်ကြောင်းကို အလျဉ်းသင့်လို့ တင်ပြလိုပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံ မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်ရေး(၁၅)နှစ်စီမံကိန်းရဲ့ ပြီးခဲ့တဲ့ ပထမငါးနှစ်ကာလအတွင်း စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး၊ လမ်းတံတား၊ ဆက်သွယ်ရေး၊ စွမ်းအင်၊ ကုန်သွယ်ရေး၊ သာသနာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ အသိပညာပေးရေး၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး၊ တားဆီးနှိမ်နင်းရေးနှင့် နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးကဏ္ဍများအတွက် မြန်မာငွေကျပ် သန်းပေါင်း ၆၂၀၃သန်းကျခံသုံးစွဲခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံ မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်ရေး (၁၅)နှစ်စီမံကိန်းရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်အဖြစ် ပန်းတိုင်သစ်စီမံကိန်းကို ၂၀၀၂ခုနှစ် ဧပြီလမှစပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီစီမံကိန်းဟာ ဘိန်းအစားထိုးသီးနှံစိုက်ပျိုးစေခြင်းဖြင့် ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှုလုံးဝချုပ်ငြိမ်းပပျောက်စေရေးကို အဓိကရည်ရွယ်ပြီး ရှေ့ပြေးစီမံချက်အဖြစ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ပန်းတိုင်သစ်စီမံကိန်း အောင်မြင်စေရေးအတွက် မူးယစ်ဗဟိုအဖွဲ့ဝင် ဒုတိယဝန်ကြီးလေးဦးအဖွဲ့ဟာ စီမံကိန်းဝင်ပြည်နယ်ဒေသငါးခုအတွင်း ကွင်းဆင်းလှည့်လည်သွားရောက်ကာ ဒေသအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်း အဆင့်ဆင့်တို့မှ တာဝန်ရှိသူများ၊ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များ၊ ဒေသခံတောင်သူများနဲ့တွေ့ဆုံပြီး ဘိန်းစိုက်ပျိုးခြင်းမပြုနိုင်အောင် အသိပညာပေး ဆွေးနွေးမှာကြားခြင်း၊ ဘိန်းအစားထိုးသီးနှံမျိုးစေ့များ အခမဲ့ဖြန့်ဖြူးခြင်း၊ ဒေသအလိုက် ဖြစ်ထွန်းမယ့်မျိုးတိရစ္ဆာန်များဖြန့်ဖြူးခြင်း၊ ဘိန်းမစိုက်တော့တဲ့ တောင်သူများအတွက် ဆန်နှင့်စားရိက္ခာ ဖြန့်ဖြူးပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွေအတွက်တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သလို ဘက်စုံထောင့်စုံက ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခြင်းများကြောင့် အောင်မြင်မှုတွေ များစွာရရှိခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရဲ့ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ချက်တွေကို United Nations Office on Drugs and Crime, UNODCရဲ့ ၂၀၀၅ခုနှစ် ကမ္ဘာ့မူးယစ်ဆေးဝါးနှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာမှာဖော်ပြရာမှာ–

၂၀၀၁ခုနှစ်မှာ ဘိန်း ဟက်တာ ၁၀၅၀၀၀ စိုက်ပျိုးပြီး ၁၀၉၇ တန် ထွက်ရှိကြောင်းနဲ့ ၂၀၀၂ ခုနှစ်မှာ ဘိန်း ဟက်တာ ၈၁၄၀၀ စိုက်ပျိုးပြီး ၈၂၈တန်ထွက်ရှိတာကြောင့် စိုက်ပျိုးမှုမှာ ဟက်တာ၂၃၆၀၀ လျော့လာပြီး ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ၂၈ရာခိုင်နှုန်း လျော့နည်းကျဆင်းခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့တာတွေ့ရှိရပါတယ်။

၂၀၀၃ခုနှစ်မှာ ဘိန်း ဟက်တာ ၆၂၂၀၀ စိုက်ပျိုးပြီး တန် ၈၁၀ ထွက်ရှိတာကြောင့် စိုက်ပျိုးမှုမှာ ၂၄ရာခိုင်နှုန်းလျော့နည်းခဲ့ပါကြောင်း၊ ၂၀၀၄ခုနှစ်မှာ ဘိန်းဟက်တာ၄၄၂၀၀ စိုက်ပျိုးပြီး မက်ထရစ်၃၇၀တန်ထွက်ရှိတာကြောင့် စိုက်ပျိုးမှုမှာ ၂၉ရာခိုင်နှုန်းလျော့နည်းပြီး ထုတ်လုပ်မှုမှာ ၅၄ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်းခဲ့ကြောင်း၊ ၂၀၀၅ခုနှစ်မှာ ဘိန်းဟက်တာ၃၂၈၀၀ စိုက်ပျိုးပြီး ၃၁၂တန်ထွက်ရှိခဲ့တာကြောင့် စိုက်ပျိုးမှုမှာ ၅၉ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်းခဲ့ပြီး ငါးနှစ်အတွင်း ဘိန်းထုတ်လုပ်မှု ၆၁ရာခိုင်နှုန်းကျဆင်းကြောင်း ဖော်ပြထားတာတွေ့ရပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံနဲ့ လာအိုနိုင်ငံတို့ပါဝင်တဲ့ **ရွှေတြိဂံဒေသရဲ့ ၂၀၀၆ခုနှစ် ဘိန်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု၊ တိုင်းတာမှုရလဒ်များကို UNODC ကနေ ကြီးမှူးပြီး ၂၀၀၆ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၃ရက်နေ့မှာ ရန်ကုန်မြို့ Sedona Hotel မှာ UNODC နဲ့ မူးယစ်ဗဟိုတို့ ပူးတွဲသတင်းထုတ်ပြန် ကြေညာခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီကြေညာချက်အရ ၂၀၀၆ခုနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဘိန်း ၂၁၅၀၀ ဟက်တာသာစိုက်ပျိုးပြီး ၃၁၅တန်ထွက်ရှိတာကြောင့် ယမန်နှစ်ထက်စာလျှင် ၃၄ရာခိုင်နှုန်းကျဆင်းကြောင်း၊ ၁၉၉၈ခုနှစ်တွင် ဘိန်းဟက်တာ ၁၃၀၀၀၀ စိုက်ပျိုးမှုနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ၈၃ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်းသွားကြောင်း တရားဝင်ဖော်ပြထားခဲ့ပါတယ်။** စာမျက်နှာ ၁၂ ကော်လံ ၁ သို့ ◆

◆ **စာမျက်နှာ ၁၁ မှ**

ဒါ့အပြင် အမေရိကန်နိုင်ငံ Counter Narcotics and Crime (CNC) ရဲ့ တရားဝင်ဖော်ပြထားတဲ့ စာရင်းဇယားများအရလည်း ၁၉၉၆ခုနှစ်ကနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ရင် ၂၀၀၄ခုနှစ်မှာ ဘိန်း ၃၀၈၈၈ ဟက်တာစိုက်ပြီး ဘိန်း ၂၉၂ မက်ထရစ်တန် ထွက်ရှိပါတယ်။ ဘိန်းထုတ်လုပ်မှုအပိုင်းမှာ ၈၈ရာခိုင်နှုန်းကျဆင်းသွားတယ်လို့ တရားဝင်ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒီကိန်းဂဏန်းတွေကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ ဘယ်လောက်အထိ အောင်မြင်နေတယ်ဆိုတာ သိသာထင်ရှားနေကြောင်းလည်း ပြောကြားလိုပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ တရုတ်နိုင်ငံတို့ ပူးတွဲပြီးတော့ မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းဒေသ ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှုကို ဂြိုဟ်တုဓာတ်ပုံဖြင့် ပူးပေါင်းတိုင်းတာမှုအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများအန္တရာယ် တားဆီးကာကွယ်ရေးဗဟိုအဖွဲ့ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီးနဲ့ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ အမျိုးသားမူးယစ်ဆေးဝါးထိန်းချုပ်ရေးကော်မရှင် ပြည်သူ့လုံခြုံရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ဒုတိယဝန်ကြီးတို့ဟာ မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းဒေသမှာ ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှုအား ဂြိုဟ်တုဓာတ်ပုံဖြင့် ပူးပေါင်းတိုင်းတာခြင်းဆိုင်ရာ နားလည်မှုစာချွန်လွှာ (On Joint Satellite Remote Sensing and Monitoring of Opium Poppy Cultivation in the Northern Area of Myanmar)ကို ၂၀၀၆ခုနှစ် မေလ ၂၇ရက်နေ့မှာ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုစာချုပ် ချုပ်ခဲ့ဆိုတာကလည်း မြန်မာ–တရုတ်တည်ရှိဆဲ နှစ်နိုင်ငံရင်းနှီးစွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ပိုမိုခိုင်မာစေတဲ့အပြင် ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှု တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ကျဆင်းပပျောက်ရေးအတွက် သိပ္ပံပညာရပ်ဆိုင်ရာနည်းစနစ်များနဲ့ အထောက်အထားဖြည့်ဆည်းပေးရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒီသဘောတူညီချက်တွေကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့အတွက် မူးယစ်ဗဟိုအဖွဲ့နဲ့ တရုတ်နိုင်ငံ (NNCC) မှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များဟာ မြန်မာနိုင်ငံ မူဆယ်မြို့မှာ ၂၀၀၆ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၃ရက်နေ့မှာ ဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီး ၂၀၀၆ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကနေစပြီး ကချင်ပြည်နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်(မြောက်ပိုင်း)နဲ့ ရှမ်းပြည်နယ် (တောင်ပိုင်း) တွေမှာ လုပ်ငန်းတွေကို စတင်ကြတော့မှာဖြစ်ပါတယ်။

တစ်ဆက်တစ်စပ်တည်းတင်ပြလိုတာကတော့ နိုင်ငံတွင်းမှာ ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှု သိသာစွာ ကျဆင်းလာပေမယ့် အသစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ကြွဆေးပြားပြဿနာကို အခြားနိုင်ငံများနည်းတူ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတယ်ဆိုတဲ့အချက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ၁၉၉၀ပြည့်နှစ်မတိုင်မီ လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၀စုနှစ်အတွင်းက စိတ်ကြွဆေးပြားပြဿနာဆိုတာ မရှိခဲ့ပါဘူး။ ဒေသတွင်းမှာ ၁၉၉၀ပြည့်နှစ်ဝန်းကျင်ကတည်းကပင် စိတ်ကြွဆေးပြားပြဿနာရှိခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၉၆ခုနှစ်လောက်ရောက်တော့ ဒေသတွင်းမှာ စိတ်ကြွရူးသွပ်ဆေးပြားပြဿနာဟာ စိုးရိမ်ဖွယ်အဆင့်ကို ရောက်ရှိလာပါတယ်။ ၁၉၉၀ပြည့်နှစ်အစောပိုင်းကာလတွေမှာ စိတ်ကြွဆေးပြားလုပ်ရာမှာ အဓိကလိုအပ်တဲ့ဓာတုပစ္စည်းတစ်မျိုးဖြစ်တဲ့ အက်ဖီဒရင်းများကို ဒေသတွင်း တရားမဝင်သယ်ဆောင်ရောင်းဝယ်မှု ရှိလာသလို နှစ်နိုင်ငံနယ်စပ်တွေမှာလည်း စိတ်ကြွရူးသွပ်ဆေးပြားတွေ အများအပြားဖမ်းဆီးရမိလာပါတယ်။

စိတ်ကြွဆေးပြားဆိုတာတွေဟာ ဓာတုပစ္စည်းတွေနဲ့ ချက်လုပ်ရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ စက်မှုဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံမဖြစ်သေးတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံဟာ မူးယစ်ဆေးဝါး ထုတ်လုပ်ရာမှာ အသုံးပြုတဲ့ ဓာတုပစ္စည်းများ Precursor Chemical ကို ထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်းမရှိသေးဘူးဆိုတာ ဧည့်သည်တော်ကြီးများအားလုံး သိပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ မူးယစ်ဆေးဝါးထုတ်လုပ်ရာမှာအသုံးပြုတဲ့ ဓာတုဗေဒပစ္စည်းများကို စီးပွားဖြစ် ထုတ်လုပ်လျက်ရှိတဲ့ ပြည်ပနိုင်ငံများက နည်းလမ်းအမျိုးမျိုး လမ်းကြောင်းအဖုံဖုံနဲ့ နယ်စပ်များကတစ်ဆင့် တရားမဝင် တင်သွင်းဝင်ရောက်လာကြပြီးမှသာ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံ နယ်စပ်ဒေသမှာ မူးယစ်ဆေးဝါးထုတ်လုပ်နိုင်ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အနာဂတ်ရဲ့ စိတ်ကြွရူးသွပ်ဆေးပြားတားဆီးရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွေ၊ မူးယစ်ဆေးဝါး တားဆီးနှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းတွေမှာ ကျွန်တော်တို့ တစ်နိုင်ငံတည်း ဆောင်ရွက်လို့ရတဲ့ကိစ္စမဟုတ်တော့တဲ့အတွက် နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအပိုင်းကို အလေးထားကျင့်သုံးနေခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

မူးယစ်ဆေးဝါးပြဿနာတွေကို တစ်နိုင်ငံတည်း တွန်းလှန်တိုက်ဖျက်နေရုံနဲ့ ထိထိရောက်ရောက် မဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတာကို မြန်မာနိုင်ငံက လက်ခံသဘောပေါက်လို့ ဒေသတွင်းနိုင်ငံတွေ၊ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေနဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတွေ ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ သာဓကများကို ထုတ်နုတ်တင်ပြရမယ်ဆိုရင် ၁၉၉၃ ခုနှစ်မှာ မြန်မာ၊ ထိုင်း၊ လာအို၊ တရုတ် စတဲ့ နိုင်ငံလေးနိုင်ငံနဲ့ နားလည်မှုစာချွန်လွှာ MoUကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပြီး ၁၉၉၅ ခုနှစ်မှာတော့ ကမ္ဘောဒီးယား၊ ဗီယက်နမ်တို့ပါ ပါဝင်လာတာကြောင့် ခြောက်နိုင်ငံဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။

ဆက်လက်ပြီး မူးယစ်ဆေးဝါးထုတ်လုပ်ရာမှာအသုံးပြုတဲ့ ဓာတုဗေဒပစ္စည်းများ ထိန်းချုပ်ရေး ငါးနိုင်ငံ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအနေနဲ့ တရုတ်၊ အိန္ဒိယ၊ လာအို၊မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံ ငါးနိုင်ငံဟာ ဝန်ကြီးအဆင့်နှင့် အဆင့်မြင့်အရာရှိများ အစည်းအဝေးများ ပုံမှန်ကျင်းပပြီး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

ဒါ့အပြင် နှစ်နိုင်ငံ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများအနေနဲ့လည်း မြန်မာနိုင်ငံက ၁၉၉၃ခုနှစ်မှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ၁၉၉၄ ခုနှစ်မှာ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၊ ၁၉၉၅ခုနှစ်မှာ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၊ ၁၉၉၇ခုနှစ်မှာ ရုရှား၊ လာအိုနဲ့ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံများ၊ ၂၀၀၁ ခုနှစ်မှာ တရုတ်နဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံ စတဲ့နိုင်ငံတွေနဲ့ လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါတယ်။

အလားတူ မြန်မာနိုင်ငံက နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအနေနဲ့ မြန်မာ–ထိုင်း၊ မြန်မာ–တရုတ်၊ မြန်မာ–အိန္ဒိယတို့နဲ့ လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး ချစ်ကြည်ရင်းနှီးပွင့်လင်းစွာနဲ့ လက်တွဲဆောင်ရွက်နေတာ သတင်းစာဆရာကြီးများနှင့် ဧည့်သည်တော်ကြီးများအားလုံး သိရှိပြီးဖြစ်ကြပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံဟာ မူးယစ်ဆေးဝါး တားဆီးနှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းကို အမျိုးသားရေးတာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ် ရှုမြင်ပြီး အစွမ်းကုန်ဆောင်ရွက်မှု၊ ဒေသတွင်းမှာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကြောင့် မူးယစ်ဆေးဝါး တားဆီးနှိမ်နင်းရေး လုပ်ငန်းနယ်ပယ်မှာ အောင်မြင်မှုတွေကို များစွာရရှိခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီအထဲကမှ ထူးခြားစွာအောင်မြင်ခဲ့တဲ့ စစ်ဆင်ရေးအချို့ကို အကျဉ်းချုံးပြီး ထုတ်နုတ်တင်ပြရမယ်ဆိုရင် ၂၀၀၄ခုနှစ်မှာ မွန်ပြည်နယ် ရေးမြို့နယ်မှာ ဘိန်းဖြူဘလောက်တုံး အလေးချိန် ၅၉၂ ဒသမ ၅ကီလို ဖမ်းဆီးရမိခဲ့တဲ့ စိုးစံဖုန်စစ်ဆင်ရေး၊ မူးယစ်ဗဟိုဟာ တရုတ်နိုင်ငံ အမျိုးသားမူးယစ်ဆေးဝါး ထိန်းချုပ်ရေးကော်မရှင် National Nacotic Control Commission (NNCC) နဲ့ ယူနန်ပြည်နယ် မူးယစ်ဆေးဝါး ထိန်းချုပ်ရေးအဖွဲ့တို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကြောင့် ၂၀၀၅ခုနှစ် မေလ ၂၄ရက်နေ့မှာ ရန်ကုန်မြို့မှာ အိုက်စ် ၁၀၂ဒသမ ၀၅ကီလို ဖမ်းဆီးရမိခဲ့တဲ့ဖြစ်စဉ်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှာ ဘိန်းဖြူဘလောက်တုံး ၄၉၆ကီလို ဖမ်းဆီးရမိခဲ့တဲ့ဖြစ်စဉ်တို့ဟာ ထူးခြားတဲ့အောင်မြင်မှုများ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် မူးယစ်ဗဟိုနဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံ ONCB တို့ရဲ့ သတင်းဖလှယ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကြောင့် ၂၀၀၅ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကစပြီး ၂၀၀၆ခုနှစ် ဧပြီလအထိ တာချီလိတ်ခရိုင်အတွင်းမှာ စိတ်ကြွရူးသွပ်ဆေးပြား ၁၄ ဒသမ ၉သန်းကျော်နဲ့ ဘိန်းဖြူ ၅၀ကီလို၊ ဘိန်းညို ကီလို ၁၀၀၀ကျော်၊ ဘိန်းမည်း ၂၈ကီလို၊ ဓာတုပစ္စည်းမျိုးစုံနဲ့ လက်နက်မျိုးစုံ ၁၉၆လက်တို့ကို ဖမ်းဆီးရမိခဲ့ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံမှာ ၂၀၀၅ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလအတွင်း ရန်ကုန်လေဆိပ်မှာ ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံသားများထံမှ ဘိန်းဖြူ ၀ ဒသမ ၆၀၉ကီလို ဖမ်းဆီးရမိမှုမှ ကွင်းဆက်ဖော်ထုတ်ရာ အိုက်စ် ၁၇၈ ကီလိုကို ဖမ်းဆီးရမိပြီး မလေးရှားနိုင်ငံသို့ ပို့ဆောင်မည့်လိပ်စာကိုပါ ဖော်ထုတ်ရရှိသည့်အတွက် မလေးရှားနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့သို့ ဆက်လက်ဆက်သွယ် သတင်းဖလှယ်ပေးပို့ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီသတင်းဖလှယ်ပေးပို့မှုတွေကြောင့် မလေးရှားနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့က ၂၀၀၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လမှာ ICEထုတ်လုပ်တဲ့ကမ္ဘာပေါ်မှာ အကြီးဆုံး Mega Lab တစ်ခုကို မက်သာအက်ဖီတမင်း ၁၁၂ကီလိုနဲ့ မက်သာအက်ဖီတမင်းအရည် ၄၈၄ ကီလိုကို ဖော်ထုတ်ဖမ်းဆီးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးဂိုဏ်းများကို ဆက်လက်ဖော်ထုတ်ဖမ်းဆီးနိုင်ရေးအတွက် ဒေသတွင်း နိုင်ငံများ၊ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် ဆက်သွယ်သတင်းဖလှယ်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုကြောင့် ဒေသတွင်း မူးယစ်ဆေးဝါးဂိုဏ်းများကိုပါ ဖော်ထုတ်အရေးယူနိုင်သည်အထိ အောင်မြင်မှုများကို ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

အခုလတ်တလော အောင်မြင်နေတဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါး ဖမ်းဆီးဖော်ထုတ်မှုတွေကိုလည်း တင်ပြလိုပါတယ်။ ၂၀၀၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၁ရက်နေ့မှာ တာချီလိတ်မြို့ မြွေရှည်ဟိုတယ်၌ တည်းခိုနေသူ နိုင်ငံခြားသားငါးဦးကို ထိုင်းနိုင်ငံကို ပို့ဖို့ မျိုချသယ်ဆောင်မည့် အိုက်စ် ၂ကီလို၊ စိတ်ကြွရူးသွပ်ဆေးပြားအမှုန့် ၂ကီလို၊ ဘိန်းဖြူအတောင့် ၁၃တောင့်၊ အလေးချိန် ၀ဒသမ၁၅၆ကီလိုတို့ကို စုစုပေါင်း ထိုင်းဘတ်ငွေ ၆ဒသမ ၃၇ သိန်း၊ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃ဒသမ ၆၅သိန်းနှင့် အတူဖမ်းဆီးရမိခဲ့ပါတယ်။ စစ်ကြောချက်တွေအရ ကွင်းဆက်တရားခံဖြစ်တဲ့ နိုင်ငံခြားသားသုံးဦးကို အဲဒီနေ့မှာပဲ တာချီလိတ်မြို့ ငြိမ်းချမ်းဟိုတယ်မှာ အိုက်စ် ၁၇၅တောင့်နှင့် အတူ ဖမ်းဆီးရမိခဲ့ပါတယ်။ ၎င်းပြင် ၂၀၀၆ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၃ရက်နေ့မှာလည်း ကျိုင်းတုံမြို့မှာ ကျိုင်းတုံမူလဟိုတယ် အခန်းအမှတ် ဘီ၂တွင် တည်းခိုနေထိုင်သည့် ကွင်းဆက်တရားခံ နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦးကိုလည်း ဖော်ထုတ်ဖမ်းဆီးနိုင်ခဲ့ပြီး ၎င်းဆီက အိုက်စ် ၀ ဒသမ ၅ ဂရမ်နှင့်အတူ အမေရိကန်၊ စင်ကာပူ၊ ထိုင်း၊ အိန္ဒိယငွေများနှင့်အတူ ဖမ်းဆီးရမိခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနိုင်ငံခြားသားအဖွဲ့တွေဟာ ဘိန်းဖြူနဲ့ အိုက်စ်တွေကို မျိုချပြီး တာချီလိတ်–ရန်ကုန်က တစ်ဆင့် ထိုင်းနိုင်ငံကို သယ်ဆောင်သွားကြတဲ့ အဖွဲ့ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအဖွဲ့မှာ အဓိကကျတဲ့ နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦးဟာ ထိုင်းနိုင်ငံ ဗန်ကောက်မှာရှိနေတာကြောင့် နှစ်နိုင်ငံ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဖမ်းဆီးနိုင်အောင် စီမံဆောင်ရွက်နေဆဲဖြစ်ပါတယ်။

၎င်းအပြင် ၂၀၀၆ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၈ရက်နေ့မှာလည်း လားရှိုးမြို့မှာ မူဆယ်ကနေ မန္တလေးကို သွားမယ့် မော်တော်ယာဉ်ကို ရှာဖွေစစ်ဆေးတဲ့အခါ ဘိန်းဖြူဘလောက်တုံး ခြောက်တုံး အလေးချိန် ၆၃၀ ဂရမ်ကို တရားခံသုံးဦးဆီက တွေ့ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဆက်လက်ရှာဖွေတဲ့အခါ Walker ကွင်းထိုးဖိနပ်နှစ်ရံအတွင်းက ဘိန်းဖြူအလေးချိန် ၆၀၀ ဂရမ်ကို ထပ်မံတွေ့ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဆက်လက်ပြီတော့လည်း သူတို့ရဲ့ကွင်းဆက်တွေကို တောင်ကြီး၊ မန္တလေးနဲ့ ရန်ကုန် မူးယစ်အထူးအဖွဲ့တွေက ဆက်တိုက်စစ်ဆေး ဖော်ထုတ်တဲ့အတွက် စအိုအတွင်းမှာ ထည့်သွင်းသယ်ဆောင်မယ့် တရားခံ ၁၂ဦးပါ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို ဆက်လက်ဖော်ထုတ်ဖမ်းဆီးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတရားခံတွေဆီက ဘိန်းဖြူစုစုပေါင်း အလေးချိန် ၃ဒသမ ၆၄၅ကီလိုနဲ့ စိတ်ကြွရူးသွပ်ဆေးပြား ၃၇၃၈ ပြား သိမ်းဆည်းရမိခဲ့ပါတယ်။ ဖမ်းဆီးရမိတဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးဂိုဏ်းဟာ မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ နယ်နိမိတ်ထိစပ်နေတဲ့ တရုတ်နိုင်ငံမှ မြန်မာနိုင်ငံကိုဖြတ်ပြီး တရုတ်နိုင်ငံ ရှန်ဟိုင်းမြို့နဲ့ ဂွမ်ကျိုးမြို့တို့ကို သယ်ဆောင်သွားကြမှာဖြစ်ပါတယ်။ သယ်ဆောင်ရာမှာ မျိုချတဲ့နည်း ၊ စအိုအတွင်းမှာ ထည့်သွင်းသယ်ဆောင်တဲ့နည်းတွေနဲ့ လူအုပ်စုနဲ့ခွဲပြီး သယ်ဆောင်တာကို တွေ့ရပါတယ်။ စစ်ကြောချက်တွေအရ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မူးယစ်ဆေးဝါး တားဆီးနှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းတွေ ထိရောက်မှုရှိနေတဲ့အတွက် ၂၀၀၄ခုနှစ်နောက်ပိုင်းမှာ မူးယစ်ဆေးဝါး တားဆီးနှိမ်နင်းရေးစစ်ဆင်ရေးကြီးတွေဖြစ်တဲ့ စိုးစံဖုန်၊ 496, 102 Case တွေလို ထုထည်ပမာဏများစွာ သယ်ဆောင်ရန် ခက်ခဲကျပ်တည်းလာကြတဲ့အတွက် လူစုနဲ့နည်းနည်းချင်းခွဲသယ်တဲ့ နည်းစနစ် ပြောင်းလဲအသုံးပြုလာကြသလို သယ်ဆောင်ရာလမ်းကြောင်းတွေ ပြောင်းလဲလာတာတွေကို တွေ့ရပါတယ်။ တရားခံများနှင့် ဆက်စပ်တဲ့ သတင်းအချက် အလက်များကိုလည်း နိုင်ငံတကာ မူးယစ်ဆေးဝါးတားဆီးနှိမ်နင်းရေးအဖွဲ့များသို့ ဆက်သွယ် သတင်းဖလှယ်ပေးပို့ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၀၄–၂၀၀၅ကနေ ဒီကနေ့ ၂၀၀၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၃၀ရက်နေ့အထိ မူးယစ်ဆေးဝါး တားဆီးနှိမ်နင်းရေးအပိုင်းမှာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့တာကို ကိန်းဂဏန်းနဲ့တွက်ကြည့်ရင် ဘိန်း ၃၆၄၉ ဒသမ ၇၆ကီလို၊ ဘိန်းဖြူ ၁၉၇၃ ဒသမ ၇၈ကီလို၊ ဘိန်းညို ၁၄၇၃ ဒသမ ၅၁ကီလို၊ ဆေးခြောက် ၃၁၉ ဒသမ ၂၃ကီလို၊ စိတ်ကြွရူးသွပ်ဆေးပြား ၃၀၁၉ ဒသမ ၃၃၈၉ ကီလို၊ အက်ဖ်ဖီဒရင်း ၁၇၉၅ ဒသမ ၂ ကီလိုရှိပြီး တန်ဖိုးငွေအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅ ဒသမ ၇၁ ဘီလီယံရှိကြောင်း သိရပါတယ်။ ဒီဖမ်းဆီးဖော်ထုတ်ရမိမှုတွေကို သုံးသပ်ကြည့်ရင် နိုင်ငံတော်ရဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးတားဆီးနှိမ်နင်းရေး ဆောင်ရွက်ချက်တွေဟာ ဘယ်အတိုင်းအတာအထိ အလေးထားဆောင်ရွက်နေတယ်ဆိုတာကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်နိုင်အောင် တင်ပြရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါး ပပျောက်ရေးလုပ်ငန်းတွေကို အောင်မြင်မှုများရရှိအောင် ဆောင်ရွက်နေသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြံဆောင်ရွက်နေမှုများကို အရင်းတည်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံကို ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီက အရေးယူရန် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ချမှတ်နိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေတဲ့ စွပ်စွဲချက်တွေနဲ့ရှိနေခဲ့တာမို့ ဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်ဆက်လက် ရှင်းလင်းတင်ပြလိုပါတယ်။

ပထမဆုံးအနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံဟာ နိုင်ငံတကာ မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ၌ ပါရှိသော တာဝန်ဝတ္တရားများကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်ခဲ့တယ်လို့ စွပ်စွဲ ခဲ့ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံဟာ မူးယစ် ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၆၁ခုနှစ် မူးယစ်ဆေးဝါးဆိုင်ရာ တစ်ခုတည်းသော ကွန်ဗင်းရှင်း Single Convention on Narcotic Drugs 1961ကို ၁၉၆၃ ဇူလိုင်လ ၂၉ရက်နေ့မှာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအဖြစ် အတည်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီကွန်ဗင်းရှင်းဟာ မူးယစ်ဆေးဝါး ထိန်းချုပ်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရေး၊ ဖွဲ့စည်းမှုစနစ်၊ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို သတ်မှတ်ထားတဲ့ ကွန်ဗင်းရှင်းဖြစ်ပါတယ်။ ၎င်းအပြင် ၁၉၇၁ခုနှစ် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်း Convention on Psychotropic Substances 1971ကိုလည်း ၁၉၉၄ခုနှစ် ဇွန်လ၇ရက်နေ့မှာ ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုး အတည်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီကွန်ဗင်းရှင်းကတော့ စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသည့် ဆေးဝါးများနှင့်ပတ်သက်၍ ဆေးအမျိုးအစားများ သတ်မှတ်ခြင်း၊ ထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ခြင်းနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ ကွန်ဗင်းရှင်းဖြစ်ပါတယ်။ ၎င်းအပြင် ၁၉၈၈ခုနှစ် မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများအလွဲသုံးမှုနှင့် တရားမဝင် ရောင်းဝယ်မှု ဆန့်ကျင်ရေးဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်း (UN Convention Againstfllicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances 1988)ကိုလည်း လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ရာ ၁၉၉၁ခုနှစ်၊ ဇွန်လ၁၁ရက်နေ့မှာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအဖြစ် အတည်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီကွန်ဗင်းရှင်းပါ အချက်အလက်များကတော့ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးနှစ်မျိုးစလုံးနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် ဓာတုဗေဒပစ္စည်းများ၊ Precursorများ တရားမဝင်သယ်ဆောင် ရောင်းဝယ်မှုကို တိုက်ဖျက်ခြင်း၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အပြန်အလှန် အကူအညီပေးခြင်းနှင့် စပ်ဆိုင်သော ကွန်ဗင်းရှင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် နောက်ဆက်တွဲ စာချုပ် (Protcol) ပိုင်းမှာလည်း ၁၉၇၂ ခုနှစ် Protocol မှာ ၁၉၆၁ခုနှစ် မူးယစ်ဆေးဝါးဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းမှာ မူးယစ်ဆေးဝါးစွဲသူတွေကို ဆေးဝါးကုသပေးရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးများ ဆောင်ရွက်ပေးရေး၊ တရားခံလွှဲပြောင်းရေးနဲ့ International Narcotics Control Board, INCB ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ထားတဲ့ ပြင်ဆင်ချက်များပါဝင်ခဲ့တာဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံက တရားခံလွှဲပြောင်းရေးနဲ့ INCB ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့ကို ချွင်းချက်ပြုပြီး ၂၀၀၃ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၂ရက်နေ့မှာ အဲဒီ Protocolကို ဝင်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံဟာ အထက်က ရှင်းလင်းခဲ့တဲ့ ကွန်ဗင်းရှင်းသုံးခု၊ Protocol နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တစ်ခုကို ဝင်ရောက်ထားတဲ့အတွက် ကွန်ဗင်းရှင်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနဲ့အညီ မူးယစ်ဆေးဝါးထိန်းချုပ်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ လုပ်ငန်းတာဝန်များ သတ်မှတ်ခြင်း၊ မူယစ်ဆေးဝါး ၁၂၆မျိုး၊ စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါး ၁၁၅မျိုး နဲ့ Precursor Chemical ၂၅မျိုးကို သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်း ခြင်းများပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ Precursor Chemical နဲ့ ပတ်သက်ပြီး UN Convention ဇယား ၁ နဲ့ ၂ မှာ Precursor Chemical ၂၃မျိုးသာ ထိန်းချုပ်ရန် ပြဋ္ဌာန်းထားပေမယ့် မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ကတော့ လိုအပ်ချက်အရ Caffeine နဲ့ Thionyl Chloride တို့ကို ထည့်သွင်းပြီး ၂၅မျိုးကို ထိန်းချုပ်ရန် ပြဋ္ဌာန်းထားရှိခဲ့ပါတယ်။

ဆေးဝါးကုသရေးပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းတွေနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ကုလသမဂ္ဂ မူးယစ်ဆေးဝါးများဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းများအား လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေများနဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါး ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်မှုကို လေ့လာဖို့အတွက် International Narcotics Control Board, INCB ကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့ဝင်များဟာ မြန်မာနိုင်ငံကို သုံးကြိမ်လာရောက်ခဲ့ပြီး လေ့လာဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီးဖြစ်ပါတယ်။ INCB အဖွဲ့ရဲ့ အဓိကတာဝန်ဟာ ကွန်ဗင်းရှင်းအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေနဲ့ ကွန်ဗင်းရှင်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေကို လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု ရှိ၊မရှိနဲ့ တွေ့ကြုံရတဲ့ အခက်အခဲတွေကို လာရောက်တွေ့ဆုံမေးမြန်းတဲ့တာဝန်ဖြစ်ပါတယ်။ ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် ၁၉၉၈ခုနှစ် မတ်လအတွင်းက INCB ကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့ဝင်လေးဦးဟာ မြန်မာနိုင်ငံသို့ လေးရက်ကြာ လာရောက်ခဲ့ပြီး မူးယစ်ဗဟို၊ ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန၊ ရှေ့နေချုပ်ရုံး၊တရားရုံးချုပ်၊ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနတို့မှ အဆင့်မြင့်အရာရှိများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့သလို ဒုတိယခရီးစဉ်အဖြစ် ၂၀၀၁ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ပထမပတ်မှာလည်း INCB မှ အဖွဲ့ဝင် သုံးဦးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဆင့်မြင့်အရာရှိများကို လာရောက်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် တတိယခရီးစဉ်အဖြစ် ၂၀၀၆ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၇ရက်နေ့မှာလည်း INCBမှ အဖွဲ့ဝင် သုံးဦးဟာ မြန်မာနိုင်ငံသို့ရောက်ရှိလာခဲ့ပြီး ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ နယ်စပ်ဒေသနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် စည်ပင်သာယာရေးဝန်ကြီးဌာနတို့မှ ဝန်ကြီး၊ ဒုတိယဝန်ကြီးများနှင့် မူးယစ်ဗဟိုအဖွဲ့ဝင်လုပ်ငန်းအဖွဲ့များမှ တာဝန် ရှိသူများ၊ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ပါတယ်။

INCB ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဟာ ခရီးစဉ်အတွင်း ဆွေးနွေးမှုတွေကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူးယစ်ဆေးဝါး ပပျောက်ရေးကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေမှုများနဲ့ အောင်မြင်မှုရလဒ်များကို ပကတိအခြေအနေအတိုင်း မြင်တွေ့လေ့လာသိရှိခွင့် ရရှိခဲ့ကြောင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်ရေးကို အမျိုးသားရေးတာဝန်အဖြစ် ဝန်ကြီးဌာနပေါင်းစုံမှ တက်ညီလက်ညီဆောင်ရွက်နေမှုကိုလည်း အသိအမှတ်ပြုပါ ကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါး ပပျောက်ရေးအတွက် သင်တန်းနဲ့ နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးခြင်း၊ ထိန်းချုပ်ဓာတုဗေဒပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံတကာနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ပို့ကုန်ကြိုတင်သတင်းပေးစနစ် Pre-Export Notification,PEN စနစ်ဆိုင်ရာ Internet Online တည်ဆောက်ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံပါဝင်ရေးကိုလည်း ကူညီပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း မှတ်ချက်ပြု ပြောကြားခဲ့ပါတယ်။

INCB အဖွဲ့အနေနဲ့ သုံးကြိမ်လာရောက်စဉ် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါး ပပျောက်ရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး အောင်မြင်မှုများကိုသာ အသိအမှတ်ပြု ပြောကြားခဲ့ခြင်းသာရှိပြီး မူယစ်ဆေးဝါးနှင့် ပတ်သက်တဲ့ပြဿနာရပ် တစ်စုံတစ်ရာကို မှတ်ချက်ပြု ပြောကြားခဲ့ခြင်းမရှိကြောင်း တွေ့ရပါတယ်။

ဒါကြောင့် ကွန်ဗင်းရှင်းတွေအပေါ် လိုက်နာမှုရှိ၊မရှိ တရားဝင်လာရောက် စစ်ဆေးတဲ့ INCBအဖွဲ့တွေကိုယ်တိုင်က မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါး တားဆီးနှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းများဟာ အောင်မြင်မှုရှိကြောင်း၊ ကွန်ဗင်းရှင်း နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်များကိုလည်း အပြည့်အဝ လိုက်နာမှုရှိနေကြောင်းဖြင့် မှတ်ချက်ပြုထားပါလျက်နဲ့ ယခုလိုမှားယွင်းပြီး နိုင်ငံတကာ မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ၌ ပါရှိသောတာဝန်ဝတ္တရားများကို လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်ခဲ့ကြောင်း တစ်ဖက်သတ်စွပ်စွဲချက်ဟာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါး ပပျောက်ရေးလုပ်ငန်းအတွက် မွန်မြတ်တဲ့ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ဆောင်ရွက်ချက်များအပေါ် အဖျက်သဘောနဲ့ ရှုမြင်ပြီး စွပ်စွဲနေခြင်းသာဖြစ်တယ်လို့ ပြောရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ကုလသမဂ္ဂအနေနဲ့ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအတွင်းမှာ မူယစ်ဆေးဝါးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ၁၀နှစ်တာအချိန်အတွင်း နိုင်ငံအားလုံးက လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမယ့် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ချက်တွေကို Special Session အနေနဲ့ ၁၀နှစ်တစ်ကြိမ် ချမှတ်ပေးပါတယ်။

၁၉၉၈ ခုနှစ်မှာ ကျင်းပတဲ့ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံရဲ့ အကြိမ် (၂၀)မြောက် မူးယစ်ဆေးဝါးဆိုင်ရာ အထူးအစည်းအဝေးက အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအတွင်းမှာ မူးယစ်ဆေးဝါးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ၁၀နှစ်တာအချိန်အတွင်း နိုင်ငံအားလုံးက လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမယ့် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ချက်တွေကို

စာမျက်နှာ ၁၃ ကော်လံ ၁ သို့ ⇨

⇨ စာမျက်နှာ ၁၂ မှ

နိုင်ငံရေးကြေညာစာတမ်း (Political Declaration) အနေဖြင့် ချမှတ်ခဲ့ပြီး အဲဒီကြေညာစာတမ်းမှာ–

(၁) ၂၀၀၃ခုနှစ်အတွင်း စိတ်ကြွဆေးနဲ့ Precursor များ ထုတ်လုပ် သယ်ဆောင်ရောင်းဝယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေး အတွက် ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်ရန်၊

(၂) ၂၀၀၈ခုနှစ်အတွင်း Synthetic Drugs အပါအဝင် Psychotropic Substances များ တရားမဝင်ထုတ်လုပ် သယ်ဆောင်ရောင်းဝယ်မှုနှင့် Precursor များ တရားမဝင်လမ်းကြောင်းသို့ မရောက်စေရေးအတွက် ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်၊

(၃) ၁၉၈၈ Convention နှင့်အညီ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် ငွေကြေးခဝါချမှု တိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေများကို ၂၀၀၃ခုနှစ်အတွင်း အပြီးသတ်ရေးဆွဲ ပြဋ္ဌာန်းပြီး ငွေကြေးခဝါချမှု တိုက်ဖျက်ရေးအစီအစဉ်များ ချမှတ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်၊

(၄) ၂၀၀၃ခုနှစ်အတွင်း မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေးနှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံချင်း တိုးမြှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်၊

(၅) ၂၀၀၃ခုနှစ်အတွင်း မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှု လျှော့ချရေး အတွက် မဟာဗျူဟာ၊ နည်းဗျူဟာများ ချမှတ်ရေးဆွဲ ဆောင်ရွက်ရန်၊ ၂၀၀၈ခုနှစ်အတွင်း မူးယစ်ဆေးဝါး သုံးစွဲမှုလျှော့ချရေးအတွက် ရည်မှန်းချက်ထားရှိဆောင် ရွက်ရန်၊

(၆) ၂၀၀၈ခုနှစ်အတွင်း ဘိန်းပင်၊ကိုကားပင်၊ ဆေးခြောက် ပင် စိုက်ပျိုးမှုများ လုံးဝပပျောက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် ဖော်ပြတိုက်တွန်းထားပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ အထက်ပါ တိုက်တွန်းချက်တွေ ကို အပြည့်အဝ လိုက်နာအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့တယ် လို့ဆိုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်၊ အသေးစိတ်တင်ပြရရင်–

စိတ်ကြွဆေးနဲ့ Precursor များထုတ်လုပ်သယ်ဆောင် မှုနဲ့ပတ်သက်ပြီး ATS နဲ့ Precursor Chemical များ ထိရောက်စွာ တားဆီးနှိမ်နင်းရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံမှာ ၂၀၀၄ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁ ရက်မှာ ထိန်းချုပ်ဓာတုဗေဒပစ္စည်း ကြီးကြပ်ရေးဆိုင်ရာနည်းဥပဒေကို ထုတ်ပြန်ပြီး အကျိုး သက်ရောက်မှုရှိစေရန်အတွက် တားဆီးနှိမ်နင်းရေးအဖွဲ့များ အတွင်းသာမက သက်ဆိုင်တဲ့ စက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များကို အသိပေးဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။

Synthetic Drugs အပါအဝင် Psychotropic Substances များနှင့် ပတ်သက်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ Psychotropic Substances များကဲ့သို့သော စိတ်ကို ပြောင်းလဲစေတဲ့ဆေးဝါးတွေဖြစ်တဲ့ Ecstasy, Ketamine တို့လိုဆေးဝါးအသစ်အဆန်းတွေနဲ့ လမ်းကြောင်းများ၊ ဒေသ တွင်း ဖမ်းဆီးရမှုများ၊ နမူနာပုံစံများကိုလည်း တားဆီး နှိမ်နင်းရေးအဖွဲ့များအတွင်း ချပြတားဆီးနှိမ်နင်းစေလျက်ရှိပါ တယ်။

ငွေကြေးခဝါချမှု တိုက်ဖျက်ရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး မြန်မာ နိုင်ငံမှာ တရားမဝင်သောနည်းလမ်းဖြင့်ရရှိသည့် ငွေကြေး နှင့် ပစ္စည်းများထိန်းချုပ်ရေးဥပဒေ (Control of Money Laundering Law)ကို ၂၀၀၂ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၇ ရက်နေ့မှာ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါတယ်။ တရားမဝင်သော နည်းလမ်းဖြင့်ရရှိသည့် ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ ထိန်းချုပ်ရေးနည်း ဥပဒေကိုတော့ ၂၀၀၃ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၅ ရက်မှာ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး ငွေကြေးခဝါ ချမှု တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းတွေကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ အကျယ်တဝင့် ဆက်လက် ရှင်းလင်းတင်ပြမှာဖြစ်ပါတယ်။

တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ တိုးမြှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းချက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြစ်မှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များတွင် နိုင်ငံအချင်းချင်း အကူအညီ ပေးရေး ဥပဒေ The Mutual Assistance in Criminal Matters Lawကို ၂၀၀၄ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၈ ရက် နေ့မှာ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ် အောက်တို ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့မှာ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များတွင် နိုင်ငံအချင်းချင်း အကူအညီပေးရေး နည်းဥပဒေကိုထုတ်ပြန်ခဲ့ပါတယ်။ ပြစ်မှု ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များတွင် နိုင်ငံအချင်းချင်း အကူအညီပေးရေး စာချုပ် Mutual Legal Assistance in Criminal Matters ကို အာဆီယံနိုင်ငံများနဲ့ ၂၀၀၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့မှာ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ဒေသတွင်းနိုင်ငံများနဲ့ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးစွာ ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်လျက်ရှိပြီး တရားရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ တားဆီး နှိမ်နင်းရေး အဖွဲ့များအတွင်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများပြုလုပ် ပြီး ပြည်တွင်းပြည်ပ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို တိုးမြှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှု လျှော့ချရေးအတွက် မြန်မာ နိုင်ငံမှာ မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှု လျှော့ချရေးကို မူးယစ် ဗဟို၊ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနနဲ့ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းမဟုတ် သော ပြည်တွင်းပြည်ပ NGO အဖွဲ့အစည်းများနဲ့ UNODC တို့ ပူးပေါင်းပြီးတော့ မူးယစ်ဆေးဝါးနဲ့ ဆက်နွယ်သည့် အန္တရာယ်လျှော့ချရေးလုပ်ငန်းကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှုများ လုံးဝပပျောက်စေရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှုပပျောက်ရေးအတွက် ၁၅ နှစ်စီမံကိန်း ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိရာ ဘိန်းကင်းမဲ့ဇုန်များကို သတ်မှတ်ပြီး ရှေ့ပြေးစီမံချက် များဖြင့် စီမံကိန်းကာလများ ပိုင်းခြားဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့အတွက် ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှုများ လျော့နည်းကျဆင်းလာတာကို UNODC ရဲ့ အစီရင်ခံစာများအရ သိသာထင်ရှားစွာ တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်က ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှုနှင့် နှိုင်းယှဉ် လျှင် ၈၃ ရာခိုင်နှုန်းကျဆင်းသွားကြောင်း တရားဝင်ဖော်ပြ ထားခဲ့ပါတယ်။

ဒါကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံဟာ ကုလသမဂ္ဂက ချမှတ်ပေးတဲ့ Political Declaration ပါ မျှော်မှန်း တိုက်တွန်းထားချက် အားလုံးကိုလည်း ရည်မှန်းချက်များ ပြည့်မီအောင် တာဝန် သိသိ အောင်မြင်စွာအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ် နေပြီလို့ ဆိုရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို ကုလသမဂ္ဂရဲ့ မျှော်မှန်း ချက်တွေကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့တဲ့အတွက်လည်း မြန်မာနိုင်ငံအပေါ်မှာ ကုလသမဂ္ဂအနေနဲ့ ပြစ်တင်ဝေဖန်မှု တစ်စုံတစ်ရာမရှိကြောင်း တွေ့ရပါတယ်။

ဒုတိယစွပ်စွဲချက်ဟာ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဒုတိယ ဘိန်းအများဆုံးထုတ်လုပ်သည့် နိုင်ငံဖြစ်ကြောင်း စွပ်စွဲချက်ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံအနေနဲ့ 2006 World Drug Report မှာ ဖော်ပြထားတဲ့ ကိန်းဂဏန်း အချက်အလက်တွေအရ ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှာ ကမ္ဘာမှာ ဘိန်း ထွက်ရှိမှု တန်ချိန် ၄၆၂၀ တန်ရှိပြီး အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံက ဘိန်းတန်ချိန် ၄၁၀၀ တန် ထွက်ရှိပါတယ်။ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ၈၉ ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဘိန်းအများဆုံး စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်တဲ့ နိုင်ငံဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံက တော့ ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှာ ဘိန်းတန်ချိန် ၃၁၂ တန် ထွက်ရှိပြီး ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ခုနစ်ရာခိုင်နှုန်းသာရှိပါတယ်။ အခြားနိုင်ငံ များအနေနဲ့ ဘိန်းတန်ချိန် ၂၀၈ တန်ထွက်ရှိပြီး ရာခိုင်နှုန်း အားဖြင့် ၄ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သာ ရှိပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ မြန်မာနိုင်ငံကို ဒုတိယဘိန်းအများဆုံး ထုတ်လုပ်တဲ့ နိုင်ငံဖြစ် ကြောင်း စွပ်စွဲချက်နဲ့ပတ်သက်ပြီး အများဆုံးထုတ်လုပ်တဲ့ အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံကို နှိုင်းယှဉ်ပါက ဘိန်းထွက်ရှိမှု ကွာဟချက်မှာ ၃၇၈၈ တန် ကွာဟပြီး ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ၈၂ ရာခိုင်နှုန်း ကွာဟလျက်ရှိပါတယ်။ အဆအားဖြင့် ၁၃ ဆ ကွာဟလျက်ရှိပါတယ်။ ၂၀၀၆ ခုနှစ်မှာလည်း UNODC ရဲ့ ဘိန်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု တိုင်းတာချက်အရ ၂၀၀၆ ခုနှစ်အတွင်း ဘိန်း ၂၁၅၀၀ ဟက်တာသာ စိုက်ပျိုးပြီး ၃၁၅ တန်ထွက်ရှိတာကြောင့် ယမန်နှစ်ကထက်စာရင် ၃၄ ရာခိုင်နှုန်းကျဆင်းကြောင်း၊ ၁၉၉၈ ခုနှစ်မှာ ဘိန်း ၁၃၀၀၀၀ ဟက်တာစိုက်ပျိုးမှုနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရင် ၈၃ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ကျဆင်းသွားကြောင်း ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒီလိုကွာဟလွန်းတဲ့ ကိန်းဂဏန်းပေါ်ကို အခြေမတည်ဘဲ ပထမနေရာပြီးရင် ဒုတိယပဲဆိုပြီး မြန်မာ နိုင်ငံကို ဒုတိယဘိန်းအများဆုံးထုတ်လုပ်တဲ့ နိုင်ငံဖြစ် ကြောင်း စွပ်စွဲတာဟာ တစ်ဖက်သတ်အပြစ်ရှာ ဖိနှိပ်စွပ်စွဲ တာပဲဖြစ်တယ်လို့ ပြောကြားလိုပါတယ်။

တတိယစွပ်စွဲချက်အနေနဲ့ စိတ်ကြွဆေးပြားထုတ်လုပ်မှု တိုးမြှင့်လာသည်ကို ထိရောက်စွာတားဆီး နှိမ်နင်းမှုမရှိသဖြင့် အိမ်နီးချင်းနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်နိုင်ငံများကို စိတ်ကြွဆေး အန္တရာယ်ဖြင့် ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိတယ်လို့ စွပ်စွဲပြန်ပါ တယ်။ ကျွန်တော်အစောပိုင်းက တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သလို ယခု အခါမှာ စိတ်ကြွဆေးပြားတွေထုတ်လုပ်မှု၊ သုံးစွဲမှုတိုးမြှင့် လာသည့် အန္တရာယ်ရိုက်ခတ်မှုကို ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများနည်းတူ မြန်မာနိုင်ငံကလည်း ခံစားခဲ့ရပါတယ်။ စိတ်ကြွဆေးပြား ပြဿနာဟာ မြန်မာနိုင်ငံသို့ မရောက်မီ ၁၀ စုနှစ်ကတည်းက ဒေသတွင်းနိုင်ငံများဖြစ်တဲ့ ထိုင်း၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ ကိုရီးယားနဲ့ ဂျပန်နိုင်ငံတွေမှာ စိတ်ကြွဆေးပြား အမြောက်အမြား ထုတ် လုပ်သုံးစွဲခဲ့တဲ့ ပြဿနာရှိခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ ကို တော့ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေကနေတစ်ဆင့် နောက်ပိုင်းမှ ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိလာတဲ့ ပြဿနာတစ်ခုသာဖြစ်ပါတယ်။ စိတ်ကြွ ဆေးပြားများဟာ ဓာတုဗေဒပစ္စည်း Precursor Chemical များကို အခြေခံ၍ ထုတ်လုပ်ရယူတဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါး များဖြစ်ပါတယ်။ ဘိန်း၊ ဆေးခြောက်၊ ကိုကင်း စတဲ့ စိုက်ပျိုးပင်တွေကရတဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးနဲ့ မတူပါဘူး။ စက်မှု ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံဖြစ်တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ စိတ်ကြွဆေးပြားများ ချက်လုပ်ရာမှာ အသုံးပြုတဲ့ Precursor Chemical တွေ ထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်းမရှိဘူးဆိုတာလည်း ဧည့်သည်တော်ကြီး များအားလုံး အသိဖြစ်လို့ ဒီစိတ်ကြွဆေးပြားဟာ မြန်မာ နိုင်ငံကအစပြုတယ်ဆိုတဲ့ အချက်ဟာ မှားယွင်းတဲ့ယူဆချက် တစ်ရပ်သာဖြစ်ကြောင်း တင်ပြလိုပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ Precursor Chemical ထိန်းချုပ် ရေးဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်း၍ Precursor Chemical များအား စနစ်တကျ ထိန်းချုပ်ကြပ်မတ်သည့်စနစ် ထူထောင်ခဲ့ပြီး ပြည်တွင်းမှာ စနစ်တကျ စိစစ်ကြပ်မတ်မှုတွေ ပြုလုပ်နေတဲ့ အပြင် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံဖြစ်တဲ့ တရုတ်နိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ များနဲ့ ပူးပေါင်းပြီး UNODC ရဲ့ MoU စီမံကိန်းများကို လက်တွဲ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ဒါ့အပြင် စက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များအား ပညာပေးမှုလုပ်ငန်းများ High Risk ဧရိယာ နယ်စပ်ဒေသများမှာ ပညာပေးလုပ်ငန်း များကို ဆောင်ရွက်ပေးနေတဲ့အပြင် Pre Export Notification PEN လို့ ခေါ်တဲ့ ပို့ကုန်ကြိုတင်သတိပေးချက်နဲ့ တရားဝင်တင်သွင်းလာတဲ့ Precursor များ တရားမဝင် လမ်းကြောင်းကို ပြောင်းလဲရောက်ရှိမသွားစေရေးအတွက် ရွှေ့လျားသယ်ဆောင်မှု လမ်းတစ်လျှောက် ကြပ်မတ်သည့် စနစ်များကိုလည်း ကျင့်သုံးထိန်းချုပ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေကနေတစ်ဆင့် ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိလာ တဲ့ စိတ်ကြွဆေးပြားတွေကို ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံ အနေနဲ့ နှစ်စဉ်ဖမ်းဆီးရမိတဲ့ ပမာဏကိုကြည့်ရင် ၁၉၉၆ ခုနှစ်မှာ ၅ ဒသမ ၄ သန်း၊ ၁၉၉၇ ခုနှစ်မှာ ၅ ဒသမ ၀၄ သန်း၊ ၁၉၉၈ခုနှစ်မှာ ၁၆ ဒသမ ၀၂ သန်း၊ ၁၉၉၉ ခုနှစ်မှာ ၂၈ ဒသမ ၈၉ သန်း၊ ၂၀၀၀ခုနှစ်မှာ ၂၆ ဒသမ ၇၆ သန်း၊ ၂၀၀၁ ခုနှစ်မှာ ၃၂ ဒသမ ၄၃ သန်း၊ ၂၀၀၂ ခုနှစ်မှာ ၉ ဒသမ ၃၉ သန်း၊ ၂၀၀၃ ခုနှစ်မှာ ၄ ဒသမ ၀၁ သန်း၊ ၂၀၀၄ ခုနှစ်မှာ ၈ ဒသမ ၄ သန်း၊ ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှာ ၃ ဒသမ ၆ သန်းနဲ့ ၂၀၀၆ ခုနှစ်မှာ တာချီလိတ် ခရိုင်တွင် စိတ်ကြွဆေးပြား ၁၅ သန်းနဲ့ ဘိန်းဖြူ၊ ဘိန်းမဲ ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ၊ လက်နက်ခဲယမ်းများနဲ့ အခြားသော မူးယစ်ဆေးဝါးများကို ဖော်ထုတ်ဖျက်ဆီးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် စိတ်ကြွဆေးပြားပြဿနာရယ်လို့ စတင်ဂရု ပြုမိလာတဲ့ ၁၉၉၇ ခုနှစ်ကစပြီး ၂၀၀၆ခုနှစ်အထိ ၁၀စုနှစ် တစ်ခုအတွင်းမှာ စိတ်ကြွဆေးပြားပေါင်း ၁၄၉ဒသမ ၅၄သန်း ဖမ်းဆီးနိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် စိတ်ကြွဆေးတားဆီးနှိမ်နင်းရေး ကို ထိရောက်စွာ မဆောင်ရွက်ဘူးဆိုတဲ့ စွပ်စွဲချက်ဟာ ယုတ္တိမတန်လို့ ပြောရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ၁၉၉၈ခုနှစ်ကစပြီး ၂၀၀၆ခုနှစ် အောက်တိုဘာ အထိ စိတ်ကြွဆေးပြားထုတ်လုပ်တဲ့ စက်တွေဖော်ထုတ် ဖမ်းဆီးရမိခဲ့မှုကို လေ့လာကြည့်ပါကလည်း ၁၉၉၈ခုနှစ်မှာ လေးလုံး၊ ၁၉၉၉ခုနှစ်မှာ သုံးလုံး၊ ၂၀၀၀ခုနှစ်မှာ နှစ်လုံး၊ ၂၀၀၁ခုနှစ်မှာ ငါးလုံး၊ ၂၀၀၂ခုနှစ်မှာ လေးလုံး၊ ၂၀၀၃ခုနှစ်မှာ တစ်လုံး၊ ၂၀၀၄ခုနှစ်မှာ တစ်လုံး၊ ၂၀၀၅ခုနှစ်မှာ နှစ်လုံး၊ ၂၀၀၆ခုနှစ်မှာ ခုနစ်လုံးနဲ့ စုစုပေါင်း ၂၉လုံး ဖမ်းဆီးဖော် ထုတ်နိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် တစ်ဖက်ကလည်း မြန်မာနိုင်ငံမှာ မူးယစ် ဆေးဝါးဈေးနှုန်းတွေ မြင့်တက်လာတာကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရင် လွန်ခဲ့တဲ့လေးနှစ်မှာ ဘိန်းဖြူတစ်ကီလိုကို သိန်း ၂၀၀ရှိပြီး ယခုအချိန်မှာ ဘိန်းဖြူ တစ်ကီလိုကို ငွေကျပ်သိန်း ၈၀၀ရှိ ပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့လေးနှစ်တာကာလက စိတ်ကြွဆေးပြား တစ်ပြားကို ၇၀၀သာရှိပေမယ့် ယခုအချိန်မှာ စိတ်ကြွ ဆေးပြားတစ်ပြားကို ငွေကျပ် ၄၀၀၀ကနေ ၅၀၀၀အထိ မြင့်တက်လာတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အခုလို မူးယစ်ဆေးဝါး ဈေးနှုန်းတွေမြင့်တက်လာတာက ဘိန်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု တွေ လျော့နည်းကျဆင်းလာပြီး ဘိန်းဖြူတွေရှားပါးလာ တဲ့အတွက် ဈေးနှုန်းတွေမြင့်တက်လာတာကို တွေ့ရမှာဖြစ်ပါ တယ်။ စိတ်ကြွဆေးပြားဈေးနှုန်းတွေ မြင့်တက်လာတာက လည်း တားဆီးနှိမ်နင်းရေးအပိုင်းမှာ တင်းတင်းကြပ်ကြပ် တိုးမြှင့် ဖမ်းဆီးဖော်ထုတ်လာတဲ့အတွက် ပစ္စည်းရှားပါးလာ ပြီး ဈေးနှုန်းတွေမြင့်တက်လာတာဖြစ်တယ်ဆိုတာကို သုံးသပ် တွေ့ရှိပါတယ်။

ဒါ့အပြင် စိတ်ကြွဆေးပြားထုတ်လုပ်မှုကို ထိရောက်စွာ တားဆီးနှိမ်နင်းဖော်ထုတ်နိုင်ဖို့အတွက် မူးယစ်ဗဟိုနဲ့ အမေ ရိကန် မူးယစ်ဆေးဝါးတားဆီးနှိမ်နင်းရေးအဖွဲ့၊ ဩစတြေးလျ ရဲတပ်ဖွဲ့တို့ ပူးပေါင်းပြီး စိတ်ကြွဆေးပြား လျှို့ဝှက်ထုတ်လုပ် သည့်စက်ရုံများ စုံစမ်းဖော်ထုတ်နည်းသင်တန်း (ATS Clandestine Laboratory Investigation Training) ကို ရန်ကုန်မြို့ မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်ရေး အထိမ်းအမှတ် ပြတိုက်မှာ ၂၀၀၆ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂ရက်မှ ၄ရက်အထိ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပြီး မူးယစ်ဆေးဝါး တားဆီးနှိမ်နင်းရေး တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေကို စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပေးခဲ့ပါတယ်။ မြန်မာ နိုင်ငံအနေနဲ့ နယ်နိမိတ်ချင်းထိစပ်နေတဲ့ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ အားလုံးနှင့် စိတ်ကြွဆေးပြားအန္တရာယ်ကို တားဆီးနှိမ်နင်းဖို့ သတင်းပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းခြင်း၊ တားဆီးခြင်းတွေကို အရှိန် မြှင့်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိနေကြသည်လည်းဖြစ်၍ ပတ်ဝန်းကျင် များသို့ ပျံ့နှံ့ရိုက်ခတ်ပြီး ခြိမ်းခြောက်မှုရှိနေတယ်ဆိုတဲ့ စွပ်စွဲချက်ဟာ အခြေအမြစ်မရှိဟု ဆိုရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ထိရောက်စွာ ဖမ်းဆီးဖော်ထုတ်ရမိမှုများ၊ နည်း ပညာဖြည့်တင်းမြှင့်တင်ပေးမှုများဟာ မြန်မာနိုင်ငံက စိတ်ကြွ ဆေးပြားအပါအဝင် မူးယစ်ဆေးဝါး တားဆီးနှိမ်နင်းရေး လုပ်ငန်းများကို ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း အထင်အရှား ပြဆိုနေခြင်းဖြစ်တဲ့အတွက် စွပ်စွဲချက်ဟာ အမှန်တရားနဲ့ လုံးဝလွဲချော်နေပါတယ်လို့ပဲ ပြောလိုပါတယ်။

ယခုတစ်ခါ ဆက်လက်ပြီး မူးယစ်ဆေးဝါးထုတ်လုပ် သယ်ဆောင်ဖြန့်ဖြူးရောင်းဝယ်မှု အဓိကဆောင်ရွက်နေသော 'ဝ' ညီညွတ်ရေးတပ်ကို ထိရောက်စွာ တားဆီးဟန့်တားမှု မရှိဘဲ လျစ်လျူရှုထားကြောင်းနှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံတရားရုံး က တရားစွဲဆိုထားသည့် 'ဝ'တိုင်းရင်းသား ခေါင်းဆောင် ရှစ်ဦးအား အရေးယူမှုမရှိကြောင်းစွပ်စွဲမှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး ရှင်းလင်းရမယ်ဆိုရင် နိုင်ငံတော် အစိုးရရဲ့ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ၁၉၈၉ခုနှစ် နောက်ပိုင်းမှာ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်း (၁၇)ဖွဲ့ဟာ နိုင်ငံတော်ရဲ့ မှန်ကန်တဲ့စေတနာ ကို သိမြင်လာကြတဲ့အတွက် အကြွင်းမဲ့လက်နက်ချခြင်း၊ လက်နက်နဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးလဲလှယ်ခြင်းများပြုလုပ်ခဲ့ပြီး မူးယစ် ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေးမှာ နိုင်ငံတော်အစိုးရနဲ့ လက်တွဲပြီး ဆောင်ရွက်ခဲ့တာတွေ တွေ့မြင်သိရှိကြပြီးဖြစ်ပါတယ်။ မိုင်းလား အထူးဒေသ(၄) ကိုးကန့်ဒေသ၊ 'ဝ' အထူးဒေသ တွေမှာ တင်ပြပြီးဖြစ်တဲ့အတိုင်း မူးယစ်ဆေးဝါးကင်းမဲ့ဇုန် တွေအဖြစ် ကြေညာနိုင်ခဲ့ပြီး ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှုမှာလည်း UNODC, CNC, World Drugs Report တွေရဲ့ ကိန်း ဂဏန်းအချက်အလက်များအရ အမှန်တကယ်လျော့ နည်းကျ ဆင်းလာတာကိုအထင်အရှားတွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။နိုင်ငံတော် အနေနဲ့ နယ်စပ်ဒေသမှာရှိနေတဲ့ တစ်ချိန်တစ်ခါက လမ်းမှား ရောက်ခဲ့တဲ့ ညီနောင်တွေကိုပါ လက်တွဲခေါ်ယူပြီး နိုင်ငံတော် ရဲ့ တည်ငြိမ်အေးချမ်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာပြီဖြစ်တဲ့ ယခုလို အခြေအနေရောက်အောင် အချိန်များစွာ စွန့်လွှတ်စွန့်စားမှု များစွာနဲ့ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် မြန်မာ နိုင်ငံ အစိုးရအနေနဲ့ တရားဥပဒေ၏အထက်တွင် မည်သူမျှ မရှိစေရ၊ မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းပင်ဖြစ်စေ တည်ဆဲဥပဒေ များကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်လာပါက ဥပဒေနှင့်အညီ အရေးယူကြောင်းကို အတိအလင်းဖော်ပြပြီးဖြစ်သလို ဘိန်းဖြူ ဘလောက်တုံး ၄၉၆ကီလိုဖမ်းဆီးရမိမှုမှာ ပါဝင်ပတ်သက်သူ 'ဝ'အထူးဒေသ(၂)မှ တရားခံ အိုက်ပန်းနှင့် တပ်ဖွဲ့ဝင် ၄၉ဦးအား ထိရောက်ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်အရေးယူခဲ့မှုက ပေါ်လွင် ထင်ရှားနေတာကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရဟာ 'ဝ' ညီညွတ် ရေးတပ်ဖွဲ့ကို တားဆီးဟန့်တားမှုမရှိဘဲ လျစ်လျူရှုထား တယ်ဆိုတဲ့စွပ်စွဲချက်မှာ အမှန်တရားကို ဖုံးကွယ်လျက် မျက်ကန်းတောတိုးပြောဆိုနေခြင်းသာဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ဒီစွပ်စွဲချက်တွေဟာ အမေရိကန်နိုင်ငံ အရှေ့ ပိုင်းခရိုင်တရားရုံးက စွပ်စွဲဖော်ပြချက်များသာဖြစ်ပြီး ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ဝန်းကျင်က အချက်အလက်ဟောင်းများအပေါ် အခြေတည်ဖော်ပြစွပ်စွဲခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ယနေ့အခါမှာ 'ဝ'တပ်ဖွဲ့ဝင်များအနေနဲ့ ဘိန်းကင်းမဲ့ဇုန်ဖြစ်ဖို့ သန္နိဋ္ဌာန် စိတ်နဲ့ ဆောင်ရွက်နေပြီး ၂၀၀၅ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၆ရက်နေ့တွင် ဘိန်းကင်းမဲ့ဇုန်ဟု ကြေညာခဲ့ပြီးဖြစ်သလို မည်သူမဆို လာရောက်လေ့လာကြည့်ရှုနိုင်ပါကြောင်းနဲ့ သူတို့ကိုညှာတာ စိတ်နဲ့ နားလည်မှုအပြည့်ဖြင့် ဝိုင်းဝန်းကူညီပေးကြစေလို ကြောင်း 'ဝ'ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက တရားဝင်ပြောကြားခဲ့ တယ်ဆိုတာကိုလည်း သတင်းစာဆရာကြီးများနဲ့ ဧည့်သည် တော်ကြီးများအသိဖြစ်ပါတယ်။ 'ဝ'တပ်ဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် စွပ်စွဲချက်များသည် ယခင်ကအမှားများပင်ဖြစ်ပြီး ယခုအခါ ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နေပြီဖြစ်တယ်လို့ ပြောကြားနေမှုတွေ ကြောင့် ဝန်ခံပြီးဖြစ်တဲ့ ကိန်းဂဏန်းအဟောင်းတွေမှုတည် ကာ အပြစ်ရှာစွပ်စွဲနေမယ့်အစား ပြောင်းလဲသွားပြီ ဖြစ်တဲ့ လက်ရှိအခြေအနေကို သိရှိလက်ခံသင့်ပြီး အနာဟောင်းလိုစွ မှားယွင်းစွပ်စွဲမှုများ မပြုလုပ်သင့်ကြောင်းကိုလည်း အထူး အလေးထားပြောကြားလိုပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံကို ၂၀၀၂ခုနှစ်တွင် ငွေကြေးခဝါချမှု တားဆီးသည့်ဥပဒေကိုပြဋ္ဌာန်းပြီးသော်လည်း ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်မှုမရှိသေးကြောင်း စွပ်စွဲချက်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း အလျဉ်းသင့်လို့ ရှင်းပြလိုပါတယ်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံ အကြိမ်(၂၀) မြောက် အထူးအစည်းအဝေးကြီးမှ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကို ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေကို ရေးဆွဲဆောင်ရွက် ရန် တိုက်တွန်းဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ကတော့ အခြေအနေ အချိန်အခါအလိုက် အာဆီယံနိုင်ငံများ၊ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနဲ့ နယ်စပ်ဖြတ် ကျော်၍ ကျူးလွန်သော မူးယစ်ဆေးဝါးမှုခင်းများ၊ အရေးကြီး ပြစ်မှုများကိုလည်း အရေးယူဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်လာတဲ့ အတွက် မြန်မာနိုင်ငံမှာ တရားမဝင်သော နည်းလမ်းဖြင့် ရရှိသည့်ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများထိန်းချုပ်ရေးဥပဒေ Control of Money Laundering Law ကို ၂၀၀၂ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၇ရက်နေ့မှာ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီဥပဒေကို အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ဖို့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံမှာ ငွေကြေး ခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင် ရွက်မည့်လုပ်ငန်းများ စီမံချက် Implementation Plan Money Laundering ကို ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။

တရားမဝင်သော နည်းလမ်းဖြင့်ရရှိသည့် ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများ ထိန်းချုပ်ရေးနည်းဥပဒေကိုတော့ ၂၀၀၃ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့မှာ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး ပြစ်မှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ် များတွင် နိုင်ငံအချင်းချင်း အကူအညီပေးရေးဥပဒေ The Mutual Assistance in Criminal Matters Law ကို ၂၀၀၄ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၈ရက်နေ့မှာ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၀၄ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၄ရက်နေ့မှာ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များတွင် နိုင်ငံအချင်းချင်း အကူအညီပေးရေး နည်းဥပဒေကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေ နှင့်အညီ ဗဟိုထိန်းချုပ်ရေးအဖွဲ့ (Central Control Board) ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ငွေကြေးဆိုင်ရာ စုံစမ်းထောက်လှမ်း ရေးအဖွဲ့ (Financial Investigation Unit) ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ဗဟိုထိန်းချုပ်ရေးအဖွဲ့မှ လိုအပ်သော အမိန့်ညွှန်ကြားချက် များ ထုတ်ပြန်ခြင်း၊ ဥပဒေ/နည်းဥပဒေများကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင် ဖြည့်စွက်ခြင်း၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်း စစ်ဆေးခြင်း၊ ပဏာမစိစစ်ရေးအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းစစ်ဆေး ခြင်း၊ နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ငွေကြေးဆိုင်ရာ အရေးယူဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ Financial Action Task Force, FATF အာရှပစိဖိတ်ဒေသ လေ့လာသုံးသပ်ရေး အဖွဲ့နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်အစည်းအဝေးများ ပြုလုပ်၍ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ **စာမျက်နှာ ၁၄ ကော်လံ ၂ သို့** ✻

▲ စာမျက်နှာ ၇ မှ

စက်ပစ္စည်းကိရိယာများ ပြည့်စုံစွာဖြည့်တင်းထားပြီး ဒေသခံပြည်သူများအား အရည်အသွေး ပြည့်ဝသော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ပေးလျက်ရှိပါတယ်။

ရန်ကုန်မြို့မှာ ကျောက်ကပ်အစားထိုး ခွဲစိတ်ကုသမှုကို ၈-၅-၉၇ ရက်နေ့တွင် စတင်ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ယနေ့အထိ လူနာပေါင်း ၂၄ ဦးကို ကျောက်ကပ်အစားထိုး ခွဲစိတ်ကုသပေးခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ မန္တလေးမြို့မှာလည်း ၂၅-၁-၂၀၀၂ ရက်နေ့မှ စတင်ကာ ကျောက်ကပ်အစားထိုး ခွဲစိတ်ကုသမှုကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ယနေ့အထိ လူနာပေါင်းရှစ်ဦးကို ကျောက်ကပ်အစားထိုး ခွဲစိတ်ကုသပေးခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ထို့အပြင် ရန်ကုန်မြို့ ကလေးဆေးရုံကြီးမှာ ရင်ချင်းဆက်အမြွှာ အေးအေးငြိမ်းနဲ့ အိအိငြိမ်း ညီအစ်မအား ၂၅-၇-၉၃ရက်နေ့တွင် အောင်မြင်စွာ ခွဲစိတ်ကုသပေးနိုင်သကဲ့သို့ မန္တလေးမြို့ ကလေးဆေးရုံကြီးမှာ တင်ပါးဆုံချင်းဆက်အမြွှာ မိုးပပအောင်နှင့် မိုးမမအောင် ညီအစ်မတို့ကို ၁၁-၈-၂၀၀၂ ရက်နေ့မှာ အောင်မြင်စွာ ခွဲစိတ်ကုသပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

အသည်းရောဂါဝေဒနာရှင်လူနာ အသက် ၃၅ နှစ်အား အသည်းအစားထိုး ခွဲစိတ်ကုသမှုကို ရန်ကုန်အထွေထွေရောဂါကု ဆေးရုံသစ်ကြီးမှာ ၂၅-၈-၂၀၀၄ ရက်နေ့၌ အောင်မြင်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

မြန်မာဆေးပညာရှင်များနဲ့ Germany Interplast, American Interplast, Singapore Interplast, Australia Interplast, Japan Cleft Paiate Foundation ကိုရီးယား Sae Moon An Medical Mission, ဘယ်လ်ဂျီယံနိုင်ငံ ခွဲစိတ်ကုအဖွဲ့၊ ဩစတြေးလျနိုင်ငံ ခွဲစိတ်ကုအဖွဲ့တို့မှ နိုင်ငံတကာဆေးပညာရှင်များနဲ့ ပူးပေါင်းပြီး ၁၉၉၈ ခုနှစ်မှ ယနေ့အထိ မွေးရာပါနှုတ်ခမ်းကွဲ၊ အာခေါင်ကွဲ လူနာပေါင်း ၂၄၈၆ ဦးကို အောင်မြင်စွာ ခွဲစိတ်ကုသပေးခဲ့ပါတယ်။

မြန်မာ့ဆေးပညာရှင်များ သက်သက်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဆေးပညာရှင်များနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ မိခင်နှင့်ကလေး စောင့်ရှောက်ရေးအသင်းတို့ ပူးပေါင်း၍လည်းကောင်း၊ နှုတ်ခမ်းကွဲ၊ အာခေါင်ကွဲ လူနာပေါင်း ၄၅၂၇ဦးကို အောင်မြင်စွာ ခွဲစိတ်ကုသပေးခဲ့ပါတယ်။

လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် မွေးထုတ်ရာတွင် ပြည်တွင်းမှာ ကျွမ်းကျင်တဲ့ ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းများဖြစ်ကြတဲ့ ဆရာဝန်၊ သူနာပြုနှင့် အခြေခံကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းများကို ရေရှည်ကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးမှု စီမံကိန်းလိုအပ်ချက်နဲ့အညီ လေ့ကျင့်မွေးထုတ်ပေးလျက်ရှိပါတယ်။

ဆေးသိပ္ပံပညာဦးစီးဌာနလက်အောက်မှာ ၁၉၈၈ ခုနှစ်မတိုင်မီက ဆေးတက္ကသိုလ်သုံးခုရှိခဲ့ရာမှ ယခုအခါ ဆေးတက္ကသိုလ်လေးခုသို့လည်းကောင်း၊ သွားဘက်ဆိုင်ရာ ဆေးတက္ကသိုလ်တစ်ခုမှ နှစ်ခုသို့လည်းကောင်း၊ တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းမှာ သူနာပြုတက္ကသိုလ်နှစ်ခု၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာနည်းပညာတက္ကသိုလ်နှစ်ခု၊ ဆေးဝါးတက္ကသိုလ်နှစ်ခု၊ အခြေခံကျန်းမာရေးတက္ကသိုလ်တစ်ခု၊ တပ်မတော်ဆေးတက္ကသိုလ်တစ်ခု၊ တပ်မတော် သူနာပြုနှင့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာတက္ကသိုလ်တစ်ခုနှင့် တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်တစ်ခုတို့ကို အသစ်တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပြီး စုစုပေါင်းဆေးနှင့် ကျန်းမာရေးတက္ကသိုလ် ၁၆ ခုအထိ တိုးတက်လာခဲ့ပါတယ်။

၁၉၈၈ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းမှာ ဆေးနှင့်ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ တက္ကသိုလ်များ တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့တဲ့အတွက် နှစ်စဉ်သင်တန်းသားအရေအတွက် တိုးမြှင့်လက်ခံပြီး လေ့ကျင့်မွေးထုတ်ပေးလျက်ရှိပါတယ်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်မတိုင်မီက ဆေးသိပ္ပံပညာဦးစီးဌာနအောက်ရှိ ဆေးတက္ကသိုလ်များမှာ သင်တန်းသား ၅၅၀ ဦးသာ လေ့ကျင့်မွေးထုတ်ပေးခဲ့ရာမှ ၁၉၈၈ နောက်ပိုင်းတွင် ၂၄၀၀ ဦးသို့လည်းကောင်း၊ သွားဘက်ဆိုင်ရာ ဆေးတက္ကသိုလ်များမှာ ၆၀ ဦးမှ ၃၀၀ ဦး သို့လည်းကောင်း တိုးမြှင့်မွေးထုတ်ပေးလျက်ရှိပါတယ်။ အလားတူ သူနာပြုသင်တန်းကျောင်းများမှလည်း ၃၀၀ ဦးမှ ၁၂၀၀ ဦးသို့ လည်းကောင်း၊ သားဖွားသင်တန်းကျောင်းများမှလည်း ၄၀၀ဦးမှ ၁၀၅၀ ဦးသို့လည်းကောင်း အသီးသီး တိုးမြှင့်မွေးထုတ်ပေး လျက်ရှိပါတယ်။

နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ ဘွဲ့လွန်ဆေးပညာသင်တန်းများကို ပြည်တွင်းမှာ လေ့ကျင့်မွေးထုတ်လျက်ရှိရာမှာ ယခုအခါ ဆေးပညာမဟာသိပ္ပံသင်တန်း ၂၉မျိုး၊ ဝန်ထမ်းဆရာဝန်များနဲ့ သွားဘက်ဆိုင်ရာ ဆရာဝန်များအတွက် ဒီပလိုမာသင်တန်း ၂၃ မျိုး၊ ပြင်ပဆရာဝန်နဲ့ သွားဘက်ဆိုင်ရာ ဆရာဝန်များအတွက် ဒီပလိုမာသင်တန်းနှစ်မျိုး၊ ပြင်ပဘွဲ့ရများအတွက် ဒီပလိုမာသင်တန်း သုံးမျိုးဖွင့်လှစ်ပြီး လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးလျက်ရှိပါတယ်။ ဒါ့ပြင် အဆင့်မြင့်ဆေးလက်တွေ့ပါရဂူဘွဲ့ သင်တန်း၌ ဘာသာရပ် ၃၀မျိုး၊ ဆေးလက်တွေ့ အခြေခံပါရဂူဘွဲ့၌ ဘာသာရပ်ခုနစ်မျိုးတို့ကို ၁၉၉၇ ခုနှစ်၌ ပြည်တွင်းမှာပင် စတင်ဖွင့်လှစ် ပို့ချပေးလျက်ရှိပါတယ်။

နိုင်ငံတော်အတွင်း စုစုပေါင်း ဆရာဝန်အင်အား တိုးတက်လာမှုမှာ ၁၉၈၈-၈၉ ခုနှစ်မှာ ဆရာဝန်အင်အား ၁၂၂၆၈ ဦးရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၀၅-၀၆ ခုနှစ်တွင် ၁၈၇၂၅ ဦးအထိ တိုးတက်လာခဲ့ပါတယ်။ အလားတူ သူနာပြုနဲ့ သားဖွားဆရာမများကိုလည်း တိုးတက်လေ့ကျင့် မွေးထုတ်ပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ စုစုပေါင်းသူနာပြု အင်အားမှာ ၁၉၈၈-၈၉ ခုနှစ်မှာ ၈၃၄၉ ဦးရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၀၅-၀၆ ခုနှစ်မှာ ၁၉၉၂၂ ဦးသို့လည်းကောင်း စုစုပေါင်း သားဖွားဆရာမအင်အားမှာ ၁၉၈၈-၈၉ ခုနှစ်မှာ ၈၁၂၀ ဦးရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၀၅-၀၆ ခုနှစ်မှာ ၁၆၆၉၉ ဦးသို့လည်းကောင်း တိုးတက်လာခဲ့ပါတယ်။

နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ တင်ပြလိုတာကတော့ ဒီလို အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နေမှုများကို မနာလို မရှုဆိတ်ကြတဲ့ ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများ၏ အခြေအမြစ်မရှိတဲ့ စွပ်စွဲနှောင့်ယှက်မှုများကို တုံ့ပြန်ပြီး မိမိတို့၏ မှန်ကန်သော ခံယူချက်၊ ယုံကြည်ချက်ဖြင့် မိမိတို့အင်အားအပေါ် အခြေခံ ရပ်တည်လျက် မိမိတို့အပေါ် နားလည်သဘောပေါက်ပြီး စေတနာထား ပူးပေါင်းကူညီကြသော ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပ စေတနာရှင် အဖွဲ့အစည်းများ ပြည်သူလူထုတို့နှင့် လက်တွဲပူးပေါင်း၍ အောင်မြင်သည်ထက် ပိုမိုအောင်မြင်အောင် ဆက်လက်ကြိုးပမ်း အကောင်အထည်ဖော်သွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်။ (သတင်းစဉ်)

✻ စာမျက်နှာ ၁၃ မှ

ပြည်တွင်းပြည်ပ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၊ သင်တန်းများ ပြုလုပ်၍ စွမ်းရည်တိုးမြှင့်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သံသယဖြစ်ဖွယ် သတင်းအချက်အလက်များ ပေးပို့သည့် စနစ်ထူထောင်ခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းများကိုလည်း လုပ်ဆောင်လျက်ရှိနေပြီဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံတကာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအပိုင်းမှာ ထိုင်းနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ Anti Money Laundering Office, AMLO နဲ့ ၂၀၀၅ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၃၁ရက်နေ့မှာ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါတယ်။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကိစ္စများတွင် နိုင်ငံအချင်းချင်း အကူအညီပေးရေးစာချုပ် Mutual Legal Assistance in Criminal Matters ကို အာဆီယံနိုင်ငံများနဲ့ ၂၀၀၆ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၇ရက်နေ့မှာ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ဩစတြေးလျနိုင်ငံ သံသယဖြစ်ဖွယ် ငွေကြေးလွှဲပြောင်းမှု သတင်းပို့ဌာန AUSTRAC မှ ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ သင်တန်းများကို အကူအညီပေးပြီး အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ ငွေကြေးထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ Indonesian Financail Trasactions Reports and Analysis Centre, PPATK နှင့်လည်း ၂၀၀၆ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၄ရက်နေ့မှာ ငွေကြေးခဝါချခြင်းနှင့် အကြမ်းဖက်မှုအား ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်း တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ ထောက်လှမ်းရေးသတင်းအချက်အလက်များ ဖလှယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နားလည်မှုစာချွန်လွှာကို ဂျာကာတာမှာ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

ငွေကြေးဆိုင်ရာ အရေးယူဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ Financial Action Task Force, FATF ကလည်း ၂၀၀၁ခုနှစ် ဇွန်လ၂၁ရက်နေ့မှာ မြန်မာနိုင်ငံအား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမရှိသော နိုင်ငံနှင့် ဒေသများစာရင်း၊ Non Cooperative Countries and Territories, NCCT စာရင်းတွင် ထည့်သွင်းခဲ့ပြီး ၂၀၀၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၃ရက်နေ့မှာ တန်ပြန်အရေးယူမှု Counter Measures တွေ ထပ်မံပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံ ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေး လုပ်ငန်းများရဲ့ တိုးတက်ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေများကို FATF အာရှပစိဖိတ်ဒေသ လေ့လာသုံးသပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ၂၀၀၄ခုနှစ် မေလမှ ၂၀၀၆ခုနှစ် မေလအထိ မျက်နှာစုံညီအစည်းအဝေး (၇)ကြိမ်ပြုလုပ်ပြီး ငွေကြေးခဝါချမှု တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးမြှင့်နိုင်ရေးအတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို ဆောင်ရွက်ခဲ့တာကြောင့် ၂၀၀၆ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၃ရက်နေ့မှာတော့ မြန်မာနိုင်ငံကို NCCT စာရင်းကနေ ပယ်ဖျက်ခဲ့ပါတယ်။

ဆက်လက်ပြီး အမေရိကန်နိုင်ငံ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနရဲ့ စွပ်စွဲချက်အရ အာရှဝေနဘဏ်နဲ့ မြန်မာမေဖလားဝါးဘဏ် နှစ်ဘဏ်ကို အဖွဲ့ဝင်ရှစ်ဦးပါဝင်သော စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့နဲ့ ၂၀၀၃ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၅ရက်နေ့မှာ စတင်ပြီး ၁၅လကြာ စစ်ဆေးခဲ့ပါတယ်။ အဆိုပါဘဏ်နှစ်ခုမှာ ငွေကြေးခဝါချမှုကျူးလွန်ထားကြောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့မှ သက်သေအထောက်အထား အတိအကျမဖော်ပြနိုင်ခဲ့သော်လည်း ငွေကြေးခဝါချမှုကျူးလွန်နိုင်သည်ဟု သုံးသပ်ရရှိတဲ့အတွက် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီးဦးဆောင်ပြီး အဖွဲ့ဝင် ငါးဦးပါဝင်သော ပဏာမစိစစ်ရေးအဖွဲ့နဲ့ ထပ်မံဖွဲ့စည်းစစ်ဆေးခဲ့ပြီး ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဝန်ကြီးဌာနက ၂၀၀၅ခုနှစ် မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့မှာ ဘဏ်လုပ်ငန်းလိုင်စင်များ ရုပ်သိမ်းပြီး စာရင်းရှင်းလင်းဖျက်သိမ်းခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ် ဩဂုတ်လမှာလည်း မြန်မာယူနီဗာဆယ်ဘဏ်ဥက္ကဋ္ဌကို ၁၉၉၃ခုနှစ် မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ အရေးယူခဲ့ပြီး ၂၀၀၂ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း ၎င်းပိုင်ဆိုင်တဲ့ ငွေကြေးပစ္စည်းများကို တရားမဝင်သောနည်းလမ်းဖြင့် ရရှိသည့် ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ ထိန်းချုပ်ရေးဥပဒေနှင့်အညီ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းအရေးယူခဲ့ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေး အကောင်အထည်ဖော်မှုလုပ်ငန်းတွေက ပြည်တွင်းသာမက ပြည်ပအထိပါ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် ထိတွေ့ဆောင်ရွက်လာတာကို အသိအမှတ်ပြုတဲ့အနေနဲ့ ၂၀၀၆ ခုနှစ် မတ်လ ၉ရက်နေ့မှာ Asia Pacific Group on Money Laundering. APG အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံဖြစ်လာပြီဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ၂၀၀၂ခုနှစ် တရားမဝင်သောနည်းလမ်းဖြင့် ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်ခြင်း၊ ရောင်းဝယ်ခြင်းကို အရေးယူသည့် ဥပဒေ၊ ၁၉၉၃ခုနှစ် မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများဆိုင်ရာ ဥပဒေများအရလည်း အရေးယူခဲ့တဲ့အတွက် ဒီဖြစ်စဉ်လုပ်ရပ်အချို့ကို ကြည့်ရင်ပဲ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ငွေကြေးခဝါချမှုလုပ်ငန်းကို မည်သည့်အချိန်ကမျှ လစ်လျူရှုထားခြင်းမရှိကြောင်း ပေါ်လွင်နေတာဖြစ်လို့ စွပ်စွဲချက်များ မှန်ကန်ခြင်းမရှိပါကြောင်း ထင်ရှားလှပါတယ်။

တရားရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ တားဆီးနှိမ်နင်းရေး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တပ်မတော် အရာရှိများ၊ အကျင့်ပျက်မသမာမှုများရှိနေသည်ကို ထိရောက်စွာ အရေးယူမှု မရှိကြောင်း စွပ်စွဲချက်လည်း ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီး ရှင်းလင်းရရင် အမေရိကန်နိုင်ငံ Bureau for International Narcotics and Law Enforcement Affairs က ထုတ်ပြန်တဲ့ Statement of Justification မှာ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရက မူးယစ်ဆေးဝါးအမှုနဲ့ပတ်သက်ပြီး အကျင့်ပျက်သည့် တပ်မတော်သား ၄၈ဦးနဲ့ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် ၂၀၀ကျော်ကို ၁၉၉၅ခုနှစ်မှ ၂၀၀၃ ခုနှစ်အတွင်း အရေးယူခဲ့ကြောင်း၊ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် ၂၀၀ ကျော်မှ ၁၃၀ ကို ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ကြောင်း၊ ၁၆ ဦးကို တာဝန်မှရပ်စဲခြင်း၊ ခုနစ်ဦးကို မယူမနေရ အငြိမ်းစားပေးခြင်း၊ ၄၇ဦးကို ရာထူးလျှော့ချခြင်း စတဲ့ အရေးယူမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်းကို စာရင်းဇယားများနဲ့ ဖော်ပြထားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရက နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများ အကျင့်ပျက်မှု ပြဿနာကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်ဖို့အတွက် အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများဟာ အကျင့်ပျက်လာဘ်စားမှုများရှိနေပါက တိုင်တန်းနိုင်ကြောင်း တရားဝင်ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ဆောင်ရွက်နေတာကို လည်း အားလုံး အသိဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဖြစ်ရပ်မှန်ကို တိကျစွာ လေ့လာခြင်းမရှိဘဲ ပြောလိုက်ရ၊ စွပ်စွဲလိုက်ရရင် ပြီးရောဆိုတဲ့ သဘောမျိုးနဲ့ ဆောင်ရွက်ခြင်းဟာ အလွန်ပင် မှားယွင်းတဲ့ ဖြစ်ရပ်မျိုးဖြစ်ပါကြောင်းလည်း တင်ပြလိုပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံသို့ လာရောက်ပြီးနောက် UN Security Council သို့ တင်ပြသည့် အစီရင်ခံစာထဲမှာ UNODC အစီရင်ခံစာအရ လွန်ခဲ့သည့်လေးနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူးယစ်ဆေးဝါး ပပျောက်ရေးလုပ်ငန်းများမှာ တိုးတက်မှုရှိသည်ကို သတိပြုမိပါကြောင်း၊ UNODC ၏ အစီရင်ခံစာအရ ၂၀၀၃ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၄ ခုနှစ်အတွင်း ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှု ၂၉ရာခိုင်နှုန်းကျဆင်းပြီး၊ ၂၀၀၄ခုနှစ်မှ ၂၀၀၅ခုနှစ်အတွင်း ၂၆ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်းခဲ့ကြောင်း၊ ၂၀၁၄ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် မူးယစ်ဆေးဝါးကင်းရှင်းသည့် ဒေသဖြစ်လာနိုင်ရေးအတွက် ယခုနှစ်များအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ၌ မူးယစ်ဆေးဝါးထုတ်လုပ်မှုများစွာကို လျှော့ချနိုင်ခဲ့ပါကြောင်း၊ သို့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဒုတိယ ဘိန်းအများဆုံး ထုတ်လုပ်သည့်နိုင်ငံအဖြစ် ကျန်ရှိနေသေးကြောင်း၊ ဘိန်းစိုက်ဧရိယာရှိ ဘိန်းစိုက် တောင်သူများ၏ အစားထိုးဝင်ငွေ ရရှိရေးအတွက် အစားထိုး ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများမရှိဘဲ ဘိန်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု လျှော့ချရေးမှာ ရေရှည်မှာအောင်မြင်မှုမရှိနိုင်ကြောင်းကို ထည့်သွင်းပြောကြားခဲ့ပါတယ်။

ဒီအစီရင်ခံစာအစပိုင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါး တားဆီးနှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းများ အရှိန်အဟုန်နှင့် လုပ်ဆောင်အောင်မြင်နေကြောင်း ဖော်ပြခဲ့တာတွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဘိန်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုတွေ ကျဆင်းသွားတဲ့အခါ ဘိန်းစိုက်ဒေသမှာရှိတဲ့ နောက်ဆက်တွဲ လုပ်ငန်းတွေဖြစ်တဲ့ ဘိန်းစိုက်တောင်သူတွေရဲ့ အစားထိုးဝင်ငွေ ရရှိရေး၊ လူနေမှုဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနဲ့ လူနေမှုဘဝ မြှင့်တင်ရေးတွေ ကို ဟန်ချက်ညီညီ ဆောင်ရွက်ပေးမှသာ မူးယစ်ဆေးဝါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းတွေ အမှန်တကယ် လျော့နည်းပပျောက်သွားမယ်ဆိုတဲ့ ကိစ္စဟာလည်း နိုင်ငံတော်က ကောင်းစွာ သဘောပေါက်သိရှိတဲ့အတွက် မူးယစ်ဗဟိုနဲ့ဆက်စပ်တဲ့ ဝန်ကြီးဌာန အသီးသီးက အရှိန်တိုးမြှင့်ပူးပေါင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

ဥပမာအနေနဲ့ အချို့ကို ထုတ်နုတ်တင်ပြရရင် မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်ရေး စီမံကိန်းဝင် ပြည်နယ်ဒေသငါးခုအတွင်း ဒေသခံတောင်သူတွေကို ဘိန်းစိုက်ပျိုးခြင်း မပြုရန် အသိပညာပေးခြင်း၊ ဘိန်းအစားထိုး သီးနှံမျိုးစေ့များ အခမဲ့ဖြန့်ဖြူးခြင်း၊ ဒေသအလိုက် ဖြစ်ထွန်းမည့် မျိုးတိရစ္ဆာန်များဖြန့်ဖြူးခြင်း၊ ဘိန်းမစိုက်တော့တဲ့ တောင်သူတွေအတွက် ဆန်၊ဆားနဲ့ ရိက္ခာဖြန့်ဖြူးပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါတယ်။

ယခုလက်ရှိအခြေအနေမှာလည်း ဘိန်းစိုက်တောင်သူများအတွက် တရုတ်နိုင်ငံမှ ဆန်တန်ချိန် တစ်သောင်းကို လှူဒါန်းမည်ဖြစ်ပြီး ‘ဝ’အထူးဒေသ(၂)အတွက် တန် ၄၀၀၀၊ မိုင်းလားအထူးဒေသအတွက် တန် ၂၀၀၀၊ ကိုးကန့် အထူးဒေသ(၁)အတွက် တန် ၂၀၀၀၊ ကချင်အထူးဒေသ(၁)အတွက် တန် ၁၀၀၀၊ ကချင်အထူးဒေသ(၂) အတွက် တန် ၁၀၀၀ ကို ခွဲဝေထောက်ပံ့ပေးလျက်ရှိပါတယ်။

၂၀၀၆ခုနှစ် စက်တင်ဘာလအတွင်း စတင်၍ ‘ဝ’ အထူးဒေသ ပန်ဆန်သို့ဆန် ၉၈၀ဒသမ၂၃၄တန်၊ ကိုးကန့် အထူးဒေသ လောက်ကိုင်သို့ တန် ၅၀၀ ကို ဖြန့်ဝေပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ကချင်အထူးဒေသနှင့် လိုင်စာသို့ ဆန်တန်ချိန် ၁၆၆တန်ရောက်ရှိနေပြီးဆက်လက်ဖြန့်ဝေသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

နယ်စပ်ဒေသမှာရှိတဲ့ ဘိန်းစိုက်တောင်သူများရဲ့ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး စတဲ့ နယ်စပ်ဒေသ တိုင်းရင်းသားများရဲ့ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပံ့ပိုးပေးရန်အတွက် ၁၉၈၉ခုနှစ်ကစပြီး နယ်စပ်ဒေသနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဗဟိုကော်မတီ၊ လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့် ဆပ်ကော်မတီများဖွဲ့စည်းပြီး နှစ်တို၊ နှစ်လတ်၊ နှစ်ရှည်စီမံကိန်းများချမှတ်၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၈၉-၉၀ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၀၆ခုနှစ်ဇွန်လကုန်အထိ နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် သုံးစွဲသည့် ရန်ပုံငွေသည် ငွေကျပ်သန်းပေါင်း ၈၄၇၄၃ဒသမ၃၃သန်းရှိပြီဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလိုဆောင်ရွက်ပေးခဲ့မှုကြောင့် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစတဲ့ အခန်းကဏ္ဍတွေမှာ ၁၉၈၈ခုနှစ်ကနေ ၂၀၀၅ခုနှစ်အတွင်း သိသာထင်ရှားစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာပြီဆိုတာကို အားလုံး အသိပဲဖြစ်ပါတယ်။ သာဓကတစ်ခုကို တင်ပြရရင်တော့ ပညာရေးမှာ ကျောင်းပေါင်း ၃၃၇၄၇ ကနေ ၄၀၅၂၁ကျောင်း၊ တက္ကသိုလ်၊ကောလိပ်၂၇ခုကနေ ၆၄ခု၊ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍမှာ ဆေးရုံပေါင်း ၆၃၁ကနေ ၈၂၀၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအပိုင်းမှာ ကားလမ်းမိုင် ၁၃၆၃၅ ကနေ ၁၈၆၄၀မိုင်၊ ပေ ၁၈၀ အထက် တံတားကြီး ၁၉၈ စင်းကနေ ၄၀၃စင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍမှာ စိုက်ပျိုးမြေဧက ၂၄ဒသမ ၈သန်းကနေ၂၆ဒသမ၆သန်း၊ ဆည် တာတမံ ၁၃၈ခုကနေ ၃၁၃ ခုကို တိုးမြှင့်ဖြည့်ဆည်း ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါတွေဟာ နိုင်ငံတော်ရဲ့ မိမိနိုင်ငံရဲ့ အရင်းအမြစ်ပေါ်မူတည်ပြီး ဘယ်လောက်ထိ ဆောင်ရွက်ပေးနေခဲ့တယ်ဆိုတာကို သိရှိနိုင်အောင် တင်ပြရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေနဲ့ နိုင်ငံတော် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ပြည်တွင်းမှ ညီညွတ်သည့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတစ်ရပ်လုံးရဲ့ စွမ်းအားကို လက်တွဲရယူကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မျက်မှောက်မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အခြေအနေဟာ မြန်မာ့သမိုင်းစဉ်တစ်လျှောက်လုံးမှာ မည်သည့်ခေတ်ကာလ အခြေအနေအချိန်အခါနှင့်မျှ မနှိုင်းယှဉ်သာလောက်အောင်ပင် ဘက်စုံထောင့်စုံမှ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေခြင်းနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး အသီးအပွင့်များကို မျက်ဝါးထင်ထင်မြင်တွေ့ထိခံစားနေကြရပြီဖြစ်ပါ တယ်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရနဲ့ ပြည်သူတို့ လက်တွဲညီညီ တည်ဆောက်နေတဲ့ကာလမှာ အနောက်အင်အားကြီးနိုင်ငံတစ်ခုက ဦးဆောင်ပြီး မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲမှုများအပေါ် အခြေခံပြီး ဒေသတွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးကို ခြိမ်းခြောက်နေသည်ဟု အကြောင်းပြကာ ကုလသမဂ္ဂ မျက်နှာစာမှာ အရေးယူရန် ခြိမ်းခြောက်မှု၊အကြပ်ကိုင်မှုများ ပြုလုပ်နေခြင်းကို မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရနဲ့ ပြည်သူလူထုက လုံးဝလက်ခံမှာမဟုတ်သလို အမှန်တရားကို လိုလားနှစ်သက်သည့် မိတ်ဆွေနိုင်ငံတွေ၊ အာဆီယံနိုင်ငံတွေနဲ့ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေကလည်း တည်ငြိမ်အေးချမ်းနေတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံတော်အား ပြိုကွဲပျက်စီးစေရန် မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြံစွပ်စွဲချက်များဖြင့် အလုံးစုံပျက်သုဉ်းရေး ကြိုးပမ်းနေခြင်းကို လက်မခံကြတာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားနေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။

ယနေ့နိုင်ငံတော်အစိုးရဟာ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပြီး စည်းကမ်းပြည့်ဝတဲ့ဒီမို ကရေစီနိုင်ငံတော်သစ် ထူထောင်ရန်အတွက် လိုအပ်တဲ့ အခြေခံကောင်းတွေဖြစ်တဲ့ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနဲ့ တည်ငြိမ်မှုရရှိရန်၊ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်နဲ့ ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးရဲ့ အသိပညာ၊ ဗဟုသုတပြည့်ဝစေရန်တို့ကို ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်လျက် ရှိရာ ယခုကာလမှာ တိုးတက်မှုအများအပြားရရှိနေပြီဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့အရေးဟာ လုံခြုံရေးကောင်စီက ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရမယ့်ကိစ္စမဟုတ်ဘဲ လုံခြုံရေးကောင်စီကို အသုံးချပြီး ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခြင်းသည်သာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရရှိထားပြီးဖြစ်သည့် တည်ငြိမ်မှု၊ အေးချမ်းမှု၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု၊ တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်မှုနဲ့ အဘက်ဘက်မှ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ ဒီမိုကရေစီဖော်ဆောင်မှုများကို ပျက်စီးစေပြီး ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ လုံခြုံရေးတွေကို ထိခိုက်စေမည့် ခြိမ်းခြောက်မှုတစ်ရပ်သာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးအင်အားနဲ့ ဝိုင်းဝန်းဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်ကြပါစို့လို့ပြောကြားရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ (သတင်းစဉ်)

ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်

နိုင်ငံတော်၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးကဏ္ဍ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူကုန်ကူးမှုတိုက်ဖျက်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကျဉ်းထောင်များ အခြေအနေနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ ရဲချုပ် ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ရီ၏ ရှင်းလင်းပြောကြားချက်များကို ဆက်လက် ဖော်ပြသွားပါမည်။ (ကြေးမုံ)

တက်ရောက်

အမျိုးသားညီလာခံ စုံညီအစည်းအဝေးတွင် အမျိုးသားညီလာခံကျင်းပရေးကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ၊ နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ အတွင်းရေးမှူး(၁) ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး သိန်းစိန်နှင့် ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များ၊ ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ကြစဉ်။

(သတင်းစဉ်)

အမျိုးသားညီလာခံ စုံညီအစည်းအဝေး ဆက်လက်ကျင်းပ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရွေးချယ်ခံထားရသော ကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့တွင်ပါဝင်သည့် ကိုယ်စားလှယ်များက အကြံပြုချက်စာတမ်းများကို ဖတ်ကြားတင်ပြ

ရန်ကုန် နိုဝင်ဘာ ၂၉

အမျိုးသားညီလာခံ စုံညီအစည်းအဝေးကို ယနေ့နံနက် ၉နာရီတွင် ရန်ကုန်တိုင်း မှော်ဘီမြို့နယ် ညောင်နှစ်ပင်စခန်းရှိ ပြည်ထောင်စုခန်းမ၌ဆက်လက်ကျင်းပရာ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရာတွင်ပါဝင်မည့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းအခန်း၊ နိုင်ငံရေးပါတီများအခန်းနှင့် အရေးပေါ်ကာလဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအခန်းတို့အတွက် ချမှတ်သင့်သည့် အသေးစိတ်အခြေခံရမည့်မူများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရွေးကောက်ပွဲတွင်ရွေးချယ်ခံထားရသော ကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့တွင်ပါဝင်သည့် ကိုယ်စားလှယ်များက အကြံပြုချက်စာတမ်းများကို ဖတ်ကြားတင်ပြကြသည်။

ယနေ့ကျင်းပသည့် အမျိုးသားညီလာခံ စုံညီအစည်းအဝေးသို့ အမျိုးသားညီလာခံ ကျင်းပရေးကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ၊ နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ အတွင်းရေးမှူး(၁)ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး သိန်းစိန်နှင့် ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များ၊ အမျိုးသားညီလာခံကျင်းပရေးလုပ်ငန်းကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ၊ တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးနှင့် လုပ်ငန်းကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ၊ အမျိုးသားညီလာခံကျင်းပရေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ၊ စာရင်းစစ်ချုပ် ဗိုလ်ချုပ်လွန်းမောင်နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ၊ ဆပ်ကော်မတီအသီးသီးတို့မှ ဥက္ကဋ္ဌများနှင့် တာဝန်ရှိသူများ၊ နိုင်ငံရေးပါတီများဖြစ်ကြသည့် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးပါတီ၊ ပြည်ထောင်စုပအိုဝ်း အမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်၊ ရှမ်းပြည်ကိုးကန့်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ၊ မြို(ခေါ်)ခမိ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအဖွဲ့၊ လားဟူအမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ၊ ပြည်ထောင်စု ကရင်အမျိုးသားများအဖွဲ့ချုပ်၊ ကိုးကန့်ဒီမိုကရေစီနှင့်ညီညွတ်ရေးပါတီနှင့် ‘ဝ’အမျိုးသား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီတို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရွေးချယ်ခံထားရသော တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးပါတီ၊ မြို(ခေါ်)ခမိအမျိုးသားညီညွတ်ရေးအဖွဲ့နှင့် တစ်သီးပုဂ္ဂလတို့မှ ရွေးချယ်ခံရသော ကိုယ်စားလှယ်များ၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုး ကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်ကြသည့်

စာမျက်နှာ ၄ ကော်လံ ၁ သို့ ➪

နိုင်ငံတော်၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးကဏ္ဍ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲကျင်းပ

နေပြည်တော် နိုဝင်ဘာ ၂၉

နိုင်ငံတော်၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးကဏ္ဍ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲကို ယနေ့နံနက် ၉ နာရီခွဲတွင် နေပြည်တော်ရှိ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးရုံး စုဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပသည်။

သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲသို့ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး ဒေါက်တာချမ်းငြိမ်း၊ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဒေါက်တာကျော်မြင့်၊ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးမောင်မြင့်၊ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးကျော်စိုး၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီးများဖြစ်ကြသည့် ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်မျိုးမင်းနှင့် ဦးမျိုးညွန့်၊ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး ဒေါက်တာပိုင်စိုး၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ဆိုင်ရာ သံတမန်အဖွဲ့နာယက ဖိလစ်ပိုင်သမ္မတနိုင်ငံ သံအမတ်ကြီး H.E. Mme Phoebe A. Gomez နှင့် နိုင်ငံခြားသံရုံးများမှ သံတမန်များ၊ သံရုံးယာယီတာဝန်ခံများနှင့် သံရုံးအဖွဲ့ဝင်များ၊ ကုလသမဂ္ဂလက်အောက်ခံ အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ကြသည့် UNFPA, UNAIDS, UNICEF, WHO, UNODC တို့မှ ဌာနေကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ ရဲချုပ်ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်ရီ၊ ဝန်ကြီးဌာနများမှ ဌာနဆိုင်ရာအကြီးအကဲများနှင့် တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၊ သတင်းနှင့်ပြန်ကြားရေးဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိ

စာမျက်နှာ ၄ ကော်လံ ၃ သို့ ✻

နိုင်ငံတော်၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် လူမှုရေးကဏ္ဍ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဒေါက်တာကျော်မြင့် ရှင်းလင်းပြောကြားစဉ်။ (သတင်းစဉ်)